

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE TOPLUMSAL CİNSİYET:
EVLİ KADIN VE ERKEKLERDE ALGI, TUTUM VE YAŞANTILARIN
İNCELENMESİ**

Hazırlayan
DİLEK DEMİR

Tez Danışmanı
PROF. DR. AYSUN BABACAN GÜMÜŞ

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

ÇANAKKALE- 2019

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE TOPLUMSAL CİNSİYET:
EVLİ KADIN VE ERKEKLERDE ALGI, TUTUM VE YAŞANTILARIN
İNCELENMESİ**

Hazırlayan
DİLEK DEMİR

Tez Danışmanı
PROF. DR. AYSUN BABACAN GÜMÜŞ

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

ÇANAKKALE-2019

TEZ ONAY FORMU

Kurum Adı : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Program Adı : Hemşirelik Anabilim Dalı

Programın Seviyesi : Yüksek Lisans (X) Doktora ()

Anabilim Dalı : Hemşirelik

Tez Sahibi Adı ve Soyadı: Dilek DEMİR

Tez Başlığı : Kadına Yönelik Şiddet ve Toplumsal Cinsiyet: Evli Kadın ve Erkeklerde Algı, Tutum ve Yaşantıların İncelenmesi

Sınav Yeri : Yabancı Diller Yüksekokulu Toplantı Salonu

Sınav Tarihi : 26.08.2019

Yukarıda tanıtılmış olan tez. Tez Sınav Jürisi'nce okunmuş, içerik ve kalite açısından başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Sınav Jürisi

Danışman (Unvan ve Adı)	Kurumu	İmza
Prof. Dr. Aysun BABACAN GÜMÜŞ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi	
Sınav Jüri Üyeleri (Unvan ve Adları)		
Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇOŞKUN	Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi	
Dr. Öğr. Üyesi Naile ALANKAYA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi	

Tez sınav jürisi tarafından başarılı olarak kabul edilen Yüksek Lisans Tezi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih vesayılı kararı ile onaylanmıştır.

THESIS APPROVAL FORM

Institute Name : Çanakkale Onsekiz Mart University Institute of Health Sciences

Programme Name :Nursing Department

Programme Level :Master of Science (X) Doctor of Philosophy ()

Department :Nursing

Student Name and Surname: :Dilek DEMİR

Title of the Thesis :Violence Against Women And Social Gender:
Investigation Of Perceptions, Attitudes And Experiences İn Married Women And Men.

Examination Place : School of Foreign Languages Meeting Room

Examination Date : 26.08.2019

We researched this thesis in terms of content and quality, and made a Master's approval

Supervisor (Title and Name)	Institution	Signature
Prof. Dr. Aysun BABACAN GÜMÜŞ	Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Health Sciences	
Members of Examination Jury (Titles and Names)		
Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇOŞKUN	Dokuz Eylül University Faculty of Nursing	
Dr. Öğr. Üyesi Naile ALANKAYA	Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Health Sciences	

The above jury decision was approved by the Board of Directors of the Institute of Health Sciences of Çanakkale Onsekiz Mart University..... and numbered .

BEYAN FORMU

Hazırlamış olduğum bu tezin bütünüyle kendi çalışmam olduğu, planlamasından yazımına kadar tüm aşamalarında etik ilkelere bağlı kaldığımı, tezde mevcut olan tüm bilgileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde sağladığımı, çalışmada sağlanamayan tüm bilgi ve yorumlar için kaynak gösterdiğimi ve bunları kaynaklar listesine aldığımı, patent ve telif haklarını çiğneyen herhangi bir davranışımın olmadığını, Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi, Madde 8'de belirtilen ve ayrıntılı olarak tanımlanan etiğe aykırı eylemleri yapmadığımı onurumla beyan ederim.

Tarih:15.08.2019

Tez Sahibi Adı ve Soyadı: DİLEK DEMİR

İmza:

TEŞEKKÜR

Çalışmamın planlanması ve oluşumunda yardım ve desteğini esirgemeyen, teşvik ve özveride bulunan danışmanım Prof. Dr. Aysun Babacan Gümüş'e,

Çalışmamın istatistik aşamasında yoğun iş temposunun arasında değerli bilgileri ile katkıda bulunan ve yardımını esirgemeyen Halil İbrahim Gündoęmuő'a,

Çalışmamın hazırlanması döneminde manevi desteğini esirgemeyen meslektaşlarıma,

Hayatıma anlam katan sadece tez için değil tüm yaşantımda destekçim olup beni motive eden hayat arkadaşım Ramazan Demir'e teşekkürler...

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY FORMU	II
THESIS APPROVAL FORM	III
BEYAN FORMU	IV
TEŞEKKÜR	V
KISALTMALAR	IX
TABLO DİZİNİ	X
ÖZET	XII
ABSTRACT	XIII
1.GİRİŞ	1
1.1.Problemin Tanımı ve Önemi	1
1.2.Araştırmanın Amacı	3
1.3.Araştırmanın Soruları	3
2.GENEL BİLGİLER	4
2.1. Şiddet.....	4
2.2.Kadına Yönelik Şiddet	4
2.2.1.Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri.....	5
2.2.2. Kadına Yönelik Şiddet Türleri.....	6
2.2.3.Dünya’da Kadına Yönelik Şiddet.....	9
2.2.4.Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet.....	10
2.2.5.Kadına Yönelik Şiddetin Kadın Sağlığı Üzerine Etkileri.....	11
2.2.6.Kadına Yönelik Şiddete Maruz Kalan Kadınların Verdikleri Tepkiler.....	13
2.2.7.Dünya’da Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Çalışmaları	13
2.2.8.Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi.....	17
2.3.Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet	18
2.4. Toplumsal Cinsiyet Algısı.....	20
2.5. Kadına Yönelik Şiddet ve Toplumsal Cinsiyet Algısı	21
2.6. Kadına Yönelik Şiddetin Önlenme ve Müdahalesinde Hemşirenin Rol ve Sorumlulukları.....	22
3.GEREÇ ve YÖNTEM	25
3.1. Araştırmanın Türü	25
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	25

3.3. Veri Toplama Araçları.....	25
3.3.1. Kadınlar İçin Anket Formu.....	25
3.3.2. Erkekler İçin Anket Formu	26
3.3.3. Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İSKEBE Tutum Ölçeği)	26
3.3.4. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	26
3.4. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması	27
3.5. Verilerin Analizi	27
3.5.1. Değişkenler	27
3.6. Araştırmanın Etik Boyutu	28
3.7. Araştırmanın Sınırlılıkları	28
3.8. Verilerin Değerlendirilmesi.....	28
4. BULGULAR	30
4.1. Evli Kadınların Özelliklerinin İncelenmesi.....	30
4.2. Evli Erkeklerin Özelliklerinin İncelenmesi	36
4.3. Evli Kadın ve Erkeklerin İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri Puanlarının İncelenmesi.....	42
4.4. Evli Kadınların Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi	44
4.5. Evli Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi	57
4.6. Evli Kadın ve Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi.....	71
4.7. Evli Kadınların Toplumsal Cinsiyet Algılarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi.....	72
4.8. Evli Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algılarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi.....	79
4.9. Evli Kadın ve Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumları ve Toplumsal Cinsiyet Algıları Arasındaki İlişkiler	86
5. TARTIŞMA	87
5.1. Evli Kadınların Sosyodemografik Özelliklerinin İncelenmesi	87
5.2. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerinin İncelenmesi.....	87
5.3. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarının İncelenmesi.....	87

5.4. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özelliklerinin İncelenmesi.....	89
5.5. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerinin İncelenmesi	90
5.6. Evli Erkeklerin Şiddetle ilgili Yaşantılarının İncelenmesi.....	90
5.7. Evli Kadın ve Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarının İncelenmesi.....	91
5.8. Evli Kadınların Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi	92
5.9. Evli Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi	95
5.10. Evli Kadın ve Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algılarının İncelenmesi.....	98
5.11. Evli Kadınların Toplumsal Cinsiyet Algılarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi.....	98
5.12. Evli Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet AlgılarınıEtkileyen Değişkenlerin İncelenmesi.....	100
5.13. Evli Kadın ve Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumları ve Toplumsal Cinsiyet Algıları Arasındaki İlişkiler	102
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	103
7. KAYNAKÇA	108
8. EKLER.....	120
Ek 1.Bilgilendirilmiş Onam Formu	120
Ek 2. Kadınlar İçin Anket Formu	121
Ek 3. Erkekler İçin Anket Formu	124
Ek 4.İSKEBE Tutum Ölçeği	127
Ek 5.Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği.....	129
Ek 6. İzinler	130
Ek 7.Özgeçmiş.....	132
Ek 8. Spiralli Tez Kontrol Formu.....	133
Ek 9. Spiralli/Ciltli Tez Yazım Kontrol Listesi.....	134

KISALTMALAR

BM: Birleşmiş Milletler

DSÖ: Dünya Sağlık Örgütü

KSGM: Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

PAHO: Amerikan Sağlık Örgütü

JCAHO: Sağlık Örgütü'nün Akreditasyonu Ortak Komisyonu

TDK: Türk Dil Kurumu

UNSTATS: Birleşmiş Milletler İstatistik Birimi

CEDAW: Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Sözleşme

UNHCR: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiseri

İSKEBE Tutum Ölçeği: Kadına Yönelik Tutum Ölçeği

TCAÖ: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği

BM: Birleşmiş Milletler

GII: Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi

GGGI: Küresel Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Endeksi

DEF: Dünya Ekonomik Forum

TABLO DİZİNİ

Tablo 1. Kadına Yönelik Şiddetin Kadın Sağlığı Üzerindeki Etkileri	11
Tablo 2. Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Arasındaki Farklar	20
Tablo 3. Evli Kadınların Sosyodemografik Özellikleri.....	30
Tablo 4. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özellikleri	32
Tablo 5. Evli Kadınların Şiddetle İlgili Yaşantıları.....	32
Tablo 6. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özellikleri.....	36
Tablo 7. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri İle İlgili Özellikleri	38
Tablo 8. Evli Erkeklerin Şiddetle ilgili Yaşantıları	39
Tablo 9. Evli Kadınların İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri Puanları	42
Tablo 10. Evli Erkeklerin İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri Puanları.....	42
Tablo 11. Evli Kadın ve Erkeklerin İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri Puanlarının Karşılaştırılması	43
Tablo 12. Evli Kadınların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	44
Tablo 13. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	45
Tablo 14. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	47
Tablo 15. Evli Kadınların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	50
Tablo 16. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	52
Tablo 17. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	53
Tablo 18. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özelliklerine Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	57
Tablo 19. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	58
Tablo 20. Evli Erkeklerin Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	59

Tablo 21. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özelliklerine Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	63
Tablo 22. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	66
Tablo 23. Evli Erkeklerin Şiddetle İlgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	67
Tablo 24. Evli Kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlamaları	71
Tablo 25. Evli Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanları	71
Tablo 26. Evli Kadın ve Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puan ortalamasının Karşılaştırılması	72
Tablo 27. Evli Kadınların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	72
Tablo 28. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	74
Tablo 29. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Puanlarının İncelenmesi	75
Tablo 30. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	79
Tablo 31. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	80
Tablo 32. Evli Erkeklerin Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi	81
Tablo 33. Evli Kadınların İSKEBE Tutum Ölçeği, Alt Ölçekleri ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puan ortalaması Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi.....	86
Tablo 34. Evli Erkeklerin İSKEBE Tutum Ölçeği, Alt Ölçekleri ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puan ortalaması Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi.....	86

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, evli kadın ve erkeklerin şiddetle ilgili yaşantılarını, kadına yönelik şiddetle ilgili tutumlarını, toplumsal cinsiyet algılarını ve etkileyen değişkenleri belirlemektir. Çalışmaya 200 evli kadın ve 200 erkek katıldı. Veriler Kadınlar için Anket Formu, Erkekler için Anket Formu, Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği kullanılarak toplandı. Yetiştığı ailede kadınların %40'ı şiddete tanıklık etmiş, %31'i şiddete maruz kalmıştı. Yetiştığı ailede erkeklerin %49'u şiddete tanıklık etmiş, %43'ü şiddete maruz kalmıştı. Kadınların %20,5'i fiziksel, %30,5'i ekonomik, %32,5'i duygusal, %41'i sözel, %7'si cinsel olarak eşinden şiddet gördüğünü belirtti. Erkeklerin %12'si fiziksel, %18,5'i ekonomik, %16,5'i duygusal, %35'i sözel, %3'ü cinsel olarak eşine şiddet uyguladığını belirtti. Erkekler kadınlara göre, bedene ve kimliğe yönelik kadına şiddetle ilgili daha kabul edici tutumlara sahipti. Eğitim ve çalışma durumu, eşin eğitim ve çalışma durumu, çocuk sahibi olma durumu, aile tipi, en uzun süre yaşanan yer, evlenme biçimi, yetiştığı ailede şiddete tanıklık etme ve maruz kalma durumu, eşinden şiddet görme ve eşine şiddet uygulama durumu kadın ve erkeklerin bedene ve kimliğe yönelik olarak kadına şiddetle ilgili tutumlarını etkileyen değişkenlerdi. Kadınlar erkeklere göre, daha fazla eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahipti. Kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet algıları üzerinde eğitim ve çalışma durumu, sosyal güvence durumu, eşin eğitim durumu, çocuk sahibi olma durumu, evlenme biçimi, yetiştığı ailede şiddete tanıklık etme ve maruz kalma durumu, eşinden şiddet görme durumu ve eşine şiddet uygulama durumu etkili değişkenler olarak belirlendi. Hem kadın hem de erkeklerde eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısı arttıkça, bedene ve kimliğe yönelik olarak kadına şiddeti kabul etmeyen tutumların arttığı saptandı.

Anahtar sözcükler: Kadına yönelik şiddet, cinsiyet, toplumsal cinsiyet algısı, bedene yönelik şiddete tutum, kimliğe yönelik şiddete tutum

ABSTRACT

Violence Against Women and Social Gender: Investigation of Perceptions, Attitudes and Experiences in Married Women and Men

The aim of this study was to determine the experiences of married women and men about violence, attitudes towards violence against women, gender perceptions and affecting variables. 200 married women and 200 men participated in the study. Data were collected by using the Questionnaire for Women, Questionnaire for Men, Violence Against Women Scale and Gender Perception Scale. In the family he grew up, 40% of the women witnessed violence and 31% were exposed to violence. In the family he grew up, 49% of the men witnessed violence and 43% were exposed to violence. 20.5% of women reported physical, 30.5% economic, 32.5% emotional, 41% verbal, 7% sexually assaulted by their spouses. 12% of men physically, 18.5% economic, 16.5% emotional, 35% verbal, 3% sexually stated that the violence to his wife. Men had more accepting attitudes about violence against women than body and identity. Education and working status, education and working status of the spouse, having a child, family type, the place where the longest lived, the way of marriage, witnessing and exposure to violence in the family in which they grew up, the situation of being subjected to violence from the spouse and applying violence to the spouse and the variables that affect their attitudes towards violence against women. Women had more egalitarian perceptions of gender than men. Education and working status, social security status, spouse education status, having a child, marriage style, witnessing and being exposed to violence in the family in which they grew up, being exposed to violence from their spouses and violence to their spouses as effective variables on gender perceptions of women and men determined. It was found that the attitudes of women and men who did not accept violence against women increased as the perception of egalitarian gender increased.

Keywords: Violence against women, gender, gender perception, attitude towards violence against body, attitude towards violence against identity

1. GİRİŞ

1.1. Problemin Tanımı ve Önemi

Şiddet, toplumun her kesiminde rastlanılan ve giderek artan evrensel bir sağlık sorunudur. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2002'de hazırlamış olduğu rapor doğrultusunda şiddet gören grubun daha çok kadınlar olduğu ortaya konulmuştur (Başar ve Demirci, 2015). Kadının ya da kız çocuklarının cinsiyetlerinden ötürü zarar verici davranışlara maruz bırakılması, onların korkutulmak suretiyle yıldırılması ya da fiziksel baskı altında bırakılarak zarar görmesi, kadına yönelik şiddetin tanımıdır (Aktaş, 2006). Dünya Sağlık Örgütü kadın sağlığına verdiği zararlar sebebiyle, şiddeti önem verilmesi gereken ve öncelikli bir sağlık sorunu olarak kabul etmiştir. Kadının şiddete maruz kalması sonucunda ölümler, şiddetli yaralanmalar ve sakatlıklar olduğu gibi ruhsal ve cinsel sorunlara da yol açtığı ortaya çıkmıştır (Özvarış ve ark., 2008). Dünya Sağlık Örgütü'nün 2013 raporuna göre dünyadaki kadınların %35'i şiddete maruz kalmaktadır. Raporda kadınların Afrika'da % 36.3'ü, Amerika'da %29.8'i, Avrupa'da %25.4'ü, Güneydoğu Asya'da %37.7'si eşleri tarafından şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir (DSÖ, 2013). Ülkemizde kadına yönelik şiddet sorununun araştırılması 1980'li yıllara dayanmaktadır. Kadına yönelik şiddet çalışmalarının tarihi yakın olduğu gibi aynı zamanda sayısı da yeterli değildir. Günümüzde şiddeti önlemek için çözüm arayışlarına girilerek çözümler üretilmeye çalışılmıştır. Ancak şiddeti önlemekte atılan önemli adımlar da istenilen düzeyde ve derecede şiddeti engelleyememiştir. Şiddet olgusu aksine artarak devam etmektedir (Çiçek, 2017). Türkiye Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırma Raporu'na (2015) göre kadınların %43.9'unun duygusal, %35.5'inin fiziksel, %30'unun ekonomik ve %12'sinin cinsel şiddete maruz kaldığını belirtmektedir.

Cinsiyet bir kimsenin doğuştan kadın ve erkek olmasının biyolojik anlamda genetik ve anatomik özellikleri ifade etmek için kullanılır (Alle-Corliss, 1999; Kaplan, 2015). Toplumsal cinsiyet kavramı ise değişik kültürlerde biyolojik açıdan cinsiyete bağlı olarak kadın ve erkeklere verilen rol ve sorumlulukları, kadın ve erkeklerin toplumdaki pozisyonlarını ve toplumun onlardan beklediği davranışları belirtmektedir. Toplumsal cinsiyet doğuştan gelmeyen ve sonradan kazanılan bir davranıştır ve kazanılan davranış toplumla, kültürle ve zamanla değişebilmektedir

(Dökmen, 2004). Aile ve çevre, toplumsal cinsiyetin meydana gelmesinde en büyük etkendir (Yıldız ve Güder, 2016). Toplumsal cinsiyet algısı, kadın ve erkeklerin toplum tarafından nasıl algılandığını, nasıl düşünüldüğünü ve nasıl davranmalarını beklediğine ilişkin değerleri, yargıları ve rolleri açıklamaya yönelik çok boyutlu bir kavramdır (Yıldız ve Güder, 2016).

Toplumsal cinsiyet algısı kadının şiddete maruz kalmasındaki önemli faktörlerden biridir. Toplumsal roller erkeği daha güçlü, söz sahibi, para kazanan ve evin direği yapmaktadır. Kadına ise söz dinleyen, eşinin izin verdiği kadar özgür olabilen, ev işleri ile bağdaştırılan, çocuğa annelik ve kocaya eş olmak gibi roller yüklemiştir (Yıldız ve Güder, 2016).

Ülkemizde toplumsal cinsiyet algısı ile kadına yönelik şiddete tutum arasındaki ilişkiyi inceleyen çok az sayıda çalışma olduğu görülmüştür. Toplumsal cinsiyet algısının şiddet üzerindeki etkisi üniversite öğrencileri üzerinde çalışılmış ve eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip üniversite öğrencilerinin şiddete karşı oldukları saptanmıştır (Uçtu ve Karahan, 2016; Özpulat, 2017). Eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip üniversite öğrencilerinin şiddete eğiliminin daha düşük olduğu bildirilmiştir (Özpulat, 2017).

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için öncelikle kadına uygulanan şiddetin sebeplerini açığa çıkarmak gerekir. Kadına yönelik şiddetin sebeplerini açığa çıkardıktan sonra önleme yönünde politikalar uygulanmalıdır. Kadına yönelik şiddeti önlemede üzerinde durulması gereken bir önemli bir konu da toplumsal cinsiyet algısıdır. Kadın toplum tarafından kendisine yüklenen rolleri yerine getirmediği için eşi tarafından şiddete maruz kalmaktadır (Altınova ve Duyan, 2013). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin doğurduğu şiddet olaylarını, şiddetin toplumsal cinsiyet uçurumunu nasıl açtığını ve şiddeti önleme yönünde atılacak adımlarda toplumsal cinsiyet algısı ve eşitsizliğini göz önünde bulundurmanın önemi ortaya çıkmaktadır. Bu önem kapsamında şiddetin gerek dünya, gerekse ülkemizdeki yaygınlığı ve yarattığı etkiler dolayısıyla yasal düzenlemelerle kontrol altına alınması, çeşitli hizmetlerle önlenmesi ve ortadan kaldırılması yoluna gidilmedi.

Kadına yönelik şiddete maruz kalan kadınlar çeşitli nedenlerle sağlık kuruluşlarından yararlanmaktadırlar. Ancak kadınlar, sağlık personelinin utanmaları, şiddet uygulayan kişiden korkmaları ve kendilerini suçlu hissetmeleri

gibi çeşitli nedenlerle sorunlarını dile getirememektedirler. Bu nedenle sağlık personellerinin duyarlı davranması, kadına yönelik aile içi şiddetin saptanması ve girişimlerin geciktirilmeden gerçekleştirilmesi çok önemlidir (Yaman Efe, 2012).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, evli kadın ve erkeklerin şiddetle ilgili yaşantılarını, kadına yönelik şiddetle ilgili tutumlarını, toplumsal cinsiyet algılarını ve etkileyen değişkenleri belirlemektir.

1.3. Araştırmanın Soruları

1. Evli kadın ve erkeklerin şiddetle ilgili yaşantıları nelerdir?
2. Evli kadın ve erkeklerin kadına yönelik şiddetle ilgili tutumları nasıldır?
3. Evli kadın ve erkeklerin kadına yönelik şiddetle ilgili tutumlarını hangi değişkenler etkilemektedir?
4. Evli kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet algıları nasıldır?
5. Evli kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet algılarını hangi değişkenler etkilemektedir?
6. Evli kadın ve erkeklerin kadına yönelik şiddetle ilgili tutumları ve toplumsal cinsiyet algıları arasında ilişki var mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Şiddet

Şiddet, yeryüzünde giderek artan yaşamın her alanında karşılaşılan, önem arz eden toplum sağlığıyla ilgili bir problemdir. 6284 sayılı ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair kanuna göre şiddetin tanımı “Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfî engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışı” kapsamaktadır (Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), 2012).

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 2002'de yayınlamış olduğu rapora göre şiddet en çok aile içinde ve kadına yöneliktir (Krug ve ark., 2002). Kadınların sözlü olarak kendilerini daha iyi ifade edebildikleri için şiddete başvurma eğilimleri daha azdır. Erkekler ise kendilerini genelde sözlü olarak ifade edememektedirler. Bu nedenle problemleri kaba kuvvet yoluyla çözmeye çalıştıkları için erkekler şiddete daha çok başvuran taraftır (Tarhan, 2013).

Ülkemizde şiddet birçok toplumda görüldüğü gibi olağan kabul edilmekte ve meşrulaştırılmaktadır. Birey dünyaya geldiği toplumda yaşayarak şiddeti öğrenmekte ve gelecek kuşaklara aktarmaktadır. Şiddete maruz kalanların sosyal platformlarda seslerini duyurmaya çalışmaları ve toplumbilimcilerin yaptığı araştırmalarla şiddetin meşruluğu ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır (Gökkaya, 2011). Ancak şiddet şiddeti doğurarak artmaya devam etmektedir. Şiddet sürekli kendini yenileyen bir döngüye sahiptir. Şiddeti önlemek için öncelikle şiddetin şiddeti ortaya çıkardığı bilincine sahip olunmalıdır (Çiçek, 2017).

2.2. Kadına Yönelik Şiddet

Kadına uygulanan şiddet, gelir düzeyi, eğitim seviyesi ve yaşanılan bölge fark etmeksizin dünyanın her yerinde yaygın olarak görülmektedir (Serinken ve ark., 2007). Kadına yönelik şiddet, kadını fiziksel ve psikolojik olarak yıpratmakta ve kadının sosyal hayata katılımını önlemektedir. Ayrıca, sosyal ve ekonomik alanlarda kadının geri planda kalmasına yol açmaktadır (Tatlıoğlu, 2014).

Kadına yönelik şiddet yıllardır bir kadın sorunu olarak görülmektedir, ancak insanın temel hakkı olan yaşama, beslenme ve sağlık gibi haklarından mahrum bırakıldıkları için bir insanlık suçudur (Körükçü ve ark., 2012). Ataerkil toplumlarda kadına yapabileceğinden daha fazla sorumluluk verilmesi ve kadının verilen sorumlulukları yerine getirememesi kadının şiddetle karşılaşmasına neden olmaktadır (Şenol ve Yıldız, 2013).

Şiddet gören kadınlarda, sağlıksız yaşam, kalitesiz uyku, depresyon, umutsuzluk, ilaç kullanımının artması, madde kullanımı, alkol sigara gibi kötü alışkanlıklar görülmektedir (Kanbay ve ark., 2012). Kadınlardaki alkol kullanımının %40'ının sebebi yaşadığı şiddettir. Psikiyatri kliniklerine başvuran kadınların %30-50'sinin öyküsünde şiddet vardır. Yapılan araştırmalarda intihar girişiminde bulunan kadınların %50'sinin geçmişinde fiziksel şiddet olduğu belirtilmektedir (Yiğitcan, 2013).

6284 sayılı ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair kanuna göre kadına yönelik şiddetin tanımı "kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranışı" kapsamaktadır (KSGM, 2012). Kadına yönelik şiddetin tanımlamaları yapılırken fiziksel şiddetin yanı sıra diğer şiddet türlerinin de göz ardı edilmemesi gerektiği vurgulanmak istenmiştir (Alpago, 2006). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 2013'te yapılan bir araştırmada kadınların %35'inin kocası veya birliktelik yaşadığı erkek tarafından bedenine yönelik şiddete maruz kaldığı ifade edilmektedir (Kaplan ve ark., 2014). Ülkemizde Kaplan ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmaya göre kadınların %39'u fiziksel, %15'i fiziksel ve cinsel, %44'ü psikolojik şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir (Kaplan ve ark., 2014).

2.2.1. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri

Ataerkil toplumlarda erkek çocukları aktif, emreden ve saldırgan olarak yetiştirilirken kız çocukları ise pasif ve itaat eden olarak yetiştirilmektedir. Bu algı ile yaşayan toplumlarda erkekler kadınların üzerinde baskı kurmak için kadınına şiddet uygulamaktadır. Kadın ise eş şiddetine karşı kendini koruyamamakta ve yaşadığı şiddeti herkesten saklamaktadır. Uzmanlar kadına yönelik şiddetin cinsiyet ayrımcılığından kaynaklandığını düşünmektedirler. Cinsiyete dayalı ayrımcı

değerler, kadın ve erkek arasındaki eşitliği engellemekte ve kadınları temel haklardan mahrum bırakmaktadır (Karıncı, 2011)

Ülkemizde kadına uygulanan şiddetin sebepleri; iletişim eksikliği, alkol tüketimi, karşılıklı sevgi saygının olmaması, erken yaşta evlilik, göçler, sosyoekonomik düzeyin düşük olması, ataerkil toplum yapısı, gelenek ve görenekler, kültür farklılıkları olarak sıralanabilir (Yörük, 2018). Kurçer ve ark., (1999) Malatya’da iki sağlık ocağı bölgesinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında, “sizce erkeklerin eşlerini dövme sebebi nedir?” sorusuna; kadınların %22.2’si “kadının ekonomik özgürlüğü ve gidecek yeri olmaması”, %21.4’ü “erkeklerin bunu hak olarak görmesi” ve %16.6’sı ise “kadınların anlayışsızlıkları nedeniyle bunu hak etmesi” cevabını vermiştir. Kocacık ve arkadaşlarının (2007) dört ili kapsayan çalışmalarında, şiddete maruz kalan kadınların %22.5’i eşlerinin hiçbir neden olmadan kendilerine şiddet uyguladığını, %20’si kendisinin aile içi görevlerini yerine getiremeyişi, %13’ü kocasının yaşadığı sosyal problemler nedeniyle, %6’sı ise kıskançlık nedeniyle dayaha maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

2.2.2. Kadına Yönelik Şiddet Türleri

Kadına yönelik şiddet 5 türde gerçekleştirilmektedir. Bunlar: fiziksel, ekonomik, duygusal, sözel ve cinsel şiddet şeklindedir (KSGM, 2015; Akkaş ve Uyanık, 2016).

2.2.2.1. Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet

Kadının bedenine yönelik uygulanan şiddet türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Fiziksel şiddet kadına kaba güç uygulayarak kadının baskı altına alınmasıdır. Kadına yönelik uygulanan fiziksel şiddet itmeyi, tekmelemeyi, eşya fırlatmayı, fiziksel güç uygulayarak kadını baskı altına almayı kapsamaktadır (Şahin ve ark., 2012).

Birleşmiş Milletlerin (BM) yaptığı bir çalışmada yaşamında bir kere fiziksel şiddete maruz kalan kadınların ülkelere göre dağılımları; Finlandiya %19, Danimarka %20, Meksika %22, Avustralya %25, Almanya %29, Brezilya %33 ve Peru %43 şeklindedir (Bozkurt, 2014). Düzce’de 116 evli kadınla gerçekleştirilen araştırmada; kadınların %41.4’ünün eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir (Mayda ve Akkuş, 2003). Altınay ve Arat’ın (2007), ülkemizin tamamını kapsayan çalışmalarında, görüştükları kadınların %35’ine eşinin en az bir kere fiziksel şiddet uyguladığı belirtilmektedir. Kadın Statüsü Genel Müdürlüğünün

2014 yılında yaptığı araştırmaya göre, Türkiye’de 10 kadından 4’ünün fiziksel şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir (KSGM, 2014)

2.2.2.2. Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet

Ekonomik şiddetin sebebi kadının erkeğe ekonomik olarak bağımlı olmasıdır (Çakıroğlu, 2017). Kadının iradesi dışında çalışmaya zorlamak, çalışmaktan alıkoymak, kadının maddi harcamalarını kontrol altında tutmak, kadına para vermemek, elindeki parayı almak ve alınan mülkiyetin kadının üzerine yapılmaması gibi davranışlar ekonomik şiddetin biçimleridir (Akkaş ve Uyanık, 2016).

Kadına yönelik ekonomik şiddetin en yaygın görülen türü kadının çalışmasının engellenmesidir. 2010 yılında Ankara’da yapılan bir araştırmaya göre kadınların %77’sinin ekonomik şiddete maruz kaldıkları görülmüştür (Özden, 2010). Her ne kadar kadına yönelik ekonomik şiddetin sosyoekonomik düzeyi düşük ailelerde daha fazla görüldüğü düşünülse de sosyoekonomik düzeyi yüksek olan ailelerde de bir o kadar görüldüğü bildirilmektedir (Karaboğa, 2013).

Erkeklerde iş hayatında kadınların hem maddi hem de kariyer olarak ön planda olmasının doğru olmadığı algısı vardır. Bu algı ile erkekler eşlerinin iş hayatına atılmalarını ve kendi paralarını kazanmalarını engelleyerek kadına ekonomik şiddet uygulayabilmektedirler (İdiz, 2009). “Kadın erkeğe muhtaçtır”, “Kadının elinde para olursa kocasını dinlemez” gibi toplumsal kanılardan dolayı da kadına ekonomik şiddet uygulanır. Kadına yönelik ekonomik şiddetin biçimlerinden bir diğeri ise ev işlerinin kadının asli görevi olduğunu ve kadının yaptığı bu işleri görmezden gelerek kadının emeğinin sömürülmesidir (Kök Can, 2010). KSGM’nin 2014 yılında Türkiye genelinde yaptığı bir araştırmaya göre kadınların %30’unun yaşamları boyunca en az bir kez ekonomik şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir (KSGM, 2014).

2.2.2.3. Kadına Yönelik Sözel Şiddet

Sözel şiddet, kadını sözle rencide etmek ve kontrol etmeye çalışmaktır. Duygusal şiddetin alt türü olarak da sınıflandırılabilen sözel şiddet kadınların en sık maruz kaldığı şiddet türüdür. Kadın eşinden veya partnerinden sadece evin içinde değil toplum içinde, sosyal ortamlarda sık sık sözel şiddete maruz kalmaktadır (Damka, 2009; Bora, 2015).

Sözel şiddete ilişkin davranışlar, küfür etmek, kadının ilgi duyduğu konularda güvenini kırmak ve kadını yıpratmak için zaman zaman çok ağır sözler söylemek ve

hakaret etmektir. Aile Araştırma Kurumunun bir çalışmasına göre, kadınların %84'ünün eşi tarafından sözel şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir (Başbakanlık, 1993).

2.2.2.4. Kadına Yönelik Duygusal Şiddet

Kadının eşinden ya da birlikte yaşadığı erkekten anlayış, sevgi ve sempati görememesidir. Duygusal şiddet somut olarak bir iz bırakmadığı için aslında en çok yaşanan ama varlığı kabul edilmeyen şiddet türüdür. Dışarıdan fark edilmediği gibi kadını uzun zamanda yok etmektedir (Küçük, 2013).

Duygusal şiddet duyguların ve buna bağlı ihtiyaçların aşağılanması, alay edilmesi, ceza verilmesi, öfke ve gerginlik yaşanması sonucuyla kadının üstünde baskı uygulanması olarak tanımlanmaktadır (Foa ve ark., 2000). Kadının eşi tarafından tehdit edilmesi, yaptığı işlerin beğenilmemesi, değersiz hissettirilmesi, takma isim takarak toplum içinde seslenilmesi, kadına sürekli olarak baskı yapılması duygusal şiddeti ifade etmektedir. Duygusal şiddet kısaca kadının sindirilmesi, duygularının istismar edilmesi ve görmezden gelinmesidir (Öz, 2018).

KSGM (2008) araştırmasına göre; ülkemizde kadınların %38'i duygusal istismara maruz kalmıştır. KSGM (2014) araştırmasında ise kadınların %44'ü bu şiddet türüne uğradıklarını ve bunun son 12 ayda %26 olarak gerçekleştiğini ifade etmişlerdir.

2.2.2.5. Kadına Yönelik Cinsel Şiddet

Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü'nün tanımına göre; “cinsel şiddet, birini istemediği yerde, zamanda veya şekilde cinsel ilişkiye zorlamak; kişinin rızası olmaksızın cinsel nitelikli eylemlerde bulunmak; cinselliği bir tehdit, sindirme ve kontrol etme aracı olarak kullanmaktır” (KSGM, 2014).

Cinsel şiddet genellikle erkeğin kadınla cinsel ilişkiye girmek istemesi, kadını bu isteği reddetmesiyle ortaya çıkan ve erkeğin kadına fiziksel şiddet uygulayarak zorla ilişkiye girmesiyle sonuçlanan bir şiddet türüdür (Gökalp, 2014). Cinsel anlamda şiddet durumu ile karşı karşıya kalan kadın, bu durumdan gerek fiziksel ve gerekse de psikolojik olarak etkilenmektedir (Öz, 2018). Kadını cinsel obje olarak görmek, tecavüz etmek, kadının istemediği pozisyonlarda cinsel ilişkiye girmek için zorlamak, fuhuş yaptırmak, erkek istemediği için kadına kürtaj yaptırmak, ensest ilişki, kadının doğurma ve doğurmama hakkının elinden alınması,

zorla evlendirme, cinsel içerikli rahatsızlık verme, kadının cinsel organına zarar verme, cinselliğin cezalandırma aracı olarak kullanılması ve bazı kültürlerde görülen kadın sünneti gibi uygulamalar cinsel şiddet çeşitlerinden bazılarıdır (Gökalp, 2014).

Cinsel şiddetin diğer şiddet türlerine göre aile mahremiyetinin ön plana çıkması, kadının aşağılanmış hissetmesi ve cezalandırılma korkusu gibi sebeplerden ötürü üçüncü kişilerle paylaşılma olasılığı daha azdır (Godenzi, 1992; Ağçay, 2009).

Kocası tarafından cinsel şiddete maruz kalan kadının evlilikte erkeğe yasal sorumluluk doğurmayacağı anlamına gelmemektedir. Aile içinde kadının istemediği veya kabul etmediği bir durumda cinsel ilişkiye zorlanması ve uygulanması cinsel şiddet olarak kabul edilmelidir. Birleşmiş Milletlerin 86 ülkede yapmış olduğu çalışmalarda kadınların %70'inin kocası ya da partnerleri tarafından fiziksel ve cinsel şiddete uğradıkları ortaya çıkmıştır (KSGM, 2012). Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 10 değişik ülkede kadına yönelik şiddete ilişkin yaptığı araştırmalarda kadınların %3 ile %11,5'inin eşleri tarafından cinsel şiddete maruz kaldıkları anlaşılmıştır (Ömek, 2013).

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) (2002) yürüttüğü çalışmaya göre, kadınların %47'si ilk cinsel deneyimlerini kendi istekleri dışında eşleri ve partnerleri olmayan erkekler tarafından yaşamışlardır (Yayla, 2009). Güney Afrika'da ise yılda elli binin üzerinde cinsel şiddet vakası rapor edilmektedir (Mekie, 2003).

KSGM tarafından 2008 yılında yapılan çalışmaya göre; kadınlar için cinsel şiddeti açıklamak zor bir durum olarak belirtilmiştir. Aile içinde gerçekleşen cinsel şiddeti ifade etmek kadınlar açısından zor bir durumdur. Söz konusu çalışmanın sonuçlarına göre cinsel şiddet gören kadınların oranı %15'tir (KSGM, 2008). 2014 yılında KSGM'nin yapmış olduğu diğer bir çalışmaya göre, evlenmiş kadınların cinsel şiddet görme oranı %12, cinsel şiddetin gizlenmediği bölge ise Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi olarak karşımıza çıkmıştır. Son 6 yıl içinde cinsel şiddette %3'lük bir azalma istatistiklere yansımıştır (KSGM, 2014).

2.2.3. Dünya'da Kadına Yönelik Şiddet

Kadına dönük olarak yapılan şiddetin araştırılması dünyada kadınların harekete geçmeleriyle 1970'li yılların başına dayanmaktadır. Kadına yönelik şiddet aslında ilk insanın varoluşundan günümüze kadar artarak devam etmektedir. Arkeologların yaptığı çalışmalarda erkek mumyalarının kemiklerinde kırıklar %9-20 iken

kadınlarınkinde %30-50 oranında olduğu tespit edilmiştir. Kadınlardaki tespit edilen kırıkların savaşa bağlı olmadığı bireysel şiddetin sonucunda ortaya çıktığı saptanmıştır (Yetim ve Şahin, 2008). Kadına yönelik şiddet toplumların eğitim ve sosyoekonomik düzeyine ve kültürel yaşantılarına bakılmaksızın her toplumda görülmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün yaptığı geniş çaplı araştırmalar sonucunda ülkelerin dağılımlarına göre kadının eşi ya da partneri tarafından şiddete maruz kalma oranları Finlandiya'da %27, Fransa'da %25, Almanya %20, Hollanda'da %22, Kolombiya'da %37.4, Türkiye'de %36, olduğu belirtilmektedir (Birleşmiş Milletler İstatistik Birimi (UNSTATS), 2015; KSGM, 2015). Dünya İzleme Enstitüsü Sağlık ve Toplumsal Cinsiyet Eşitlik Merkezi'nin 2002 yılında yaptığı bir araştırmaya göre ülkemizde %58, Bangladeş'te %47, Etiyopya'da %45, Hindistan'da %40 ve Mısır'da %34 oranında kadının fiziksel şiddete maruz kaldığı kaydedilmiştir (Biçici, 2011). Küçük (2013) tarafından aktarıldığı üzere, Kenya'da yapılan bir çalışmanın sonuçlarına göre çalışmaya katılan 773 kadından %42'sinin fiziksel şiddete maruz kaldığı bildirilmiştir. Yörük'ün (2010) aktardığına göre, İsveç'te yapılan bir çalışmada kadına yönelik şiddetin %20 oranında arttığı belirtilmiştir.

Ağçay (2009) tarafından aktarıldığı üzere, Fransa'da kadına yönelik şiddete ilişkin yapılan bir çalışmanın sonuçlarına göre şiddet mağdurlarının %95'i kadınlardan oluşmakta ve bu mağdurların %55'i eşleri tarafından şiddete maruz bırakılmaktadır. 50 ülkede, yine nüfus temelli olarak gerçekleştirilen 80 çalışmada; evli veya partneri olan kadınların %10 ile %60 arasında değişen oranlarda eşi ya da partneri tarafından en az bir kez fiziksel şiddete uğradıkları saptanmıştır (Ellsberg ve Heisse, 2005). Çalışmaların çoğunda yaşam boyu prevalans %20 ile %50 arasında değişmektedir. Kocasını veya partnerleri tarafından ağır bir fiziksel şiddete uğrayan kadınların oranının ise %4 ile %49 arasında olduğu görülmüştür (Ellsberg ve Heisse, 2005). İran'da, yine nüfus temelli yapılan araştırmada eşi tarafından son bir yıl içinde fiziksel şiddete uğrayan kadınların oranının %14.8 ve duygusal şiddete uğrayan kadınların oranının ise %86.6 olduğu saptanmıştır (Faramarzi ve ark., 2005).

2.2.4. Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet

Ülkemizde kadına dönük olarak yapılan şiddetle ilgili çalışmalar 1980'li yılların başına dayanmaktadır. Kadına yönelik şiddet alanında ilk çalışanlar feministler ve

sosyal çalışmacılardır. Kadına yönelik şiddet 2006 yılında yapılan yasal düzenlemelerle devlet sorumluluğuna alınmış ve zaman ilerledikçe sivil toplum kuruluşları da bu mücadeleye destek vermiştir (Alpar, 2008).

Ege Üniversitesi Psikiyatri kliniğine başvuran kadınlarla yapılan bir çalışmada kadınların %62'sinin evliliklerinde eşi tarafından en az bir kere fiziksel şiddete uğradıkları belirtilmektedir (Vahip ve Doğanavşargil, 2006). Altınay ve Arat'ın (2007) 1800 kadınla yaptığı çalışmaya göre her üç kadından biri fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Ülkemizde kadınların %39.3'ünün fiziksel şiddete, %15.3'ünün cinsel istismara, %49'unun fiziksel veya cinsel istismara uğradığı saptanmıştır (KSGM, 2008). Dünya Af Örgütü'nün Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde yürüttüğü bir çalışmada, çalışmaya katılan 599 kadının %51'i evlilik içi cinsel şiddete, %57'si ise fiziksel şiddete maruz kaldıklarını ifade etmiştir (Çiftçi, 2011). 2012 yılı şubat ayı verilerine göre Türkiye'de 81 ilde şiddet olaylarının büyük bir hızla artış gösterdiği anlaşılmaktadır (KSGM, 2012). 2013 yılında 7 ilde 3500 kişi ile yapılan bir araştırmada; kadınların %28.8'i aile içi şiddete maruz kalmıştır ve %50.1'i eş şiddetidir (Şenol ve Yıldız 2013). Yine son yıllarda Türkiye genelinde yapılan bir çalışmada kadınların %36'sı fiziksel, %44'ü duygusal, %12'si fiziksel şiddete maruz kalmıştır (KSGM, 2014). Yıldız'ın (2019) Iğdır'da yaptığı bir araştırmaya göre kadınların eşi tarafından %88.2'si fiziksel, %43.1'i sözel, %36.3'ü duygusal ve %3'ü cinsel şiddete maruz kalmaktadır.

2.2.5. Kadına Yönelik Şiddetin Kadın Sağlığı Üzerine Etkileri

DSÖ, kadına yönelik şiddetin kadının sağlığına zarar verdiğini belirtmekle beraber, bunun ciddi ve öncelikli bir sağlık problemi kapsamında değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizmiştir. Kadının şiddete maruz kalması sonucunda ölümler, yaralanmalar ve sakatlıklar olduğu gibi ruhsal ve cinsel sorunlara yol açtığı ortaya çıkmıştır (Özvarış ve ark., 2008). Kadınların sadece cinsiyetlerinden ötürü şiddete maruz kalmaları sonucunda üreme çağındaki kadınların sağlıklı geçirecekleri yıllarının %5.26'sını kaybettikleri araştırmalar sonucu ortaya konmuştur (Subaşı ve Akın, 2003).

Kadınlarda şiddetin etkileri kısa vadede ortaya çıkabildiği gibi uzun vadede de ortaya çıkmaktadır. Kısa vadede kadın şiddete tepki veremez. Kadın her gün yaşadığı şiddet karşısında kendisini korumaya, hayatta kalma planları yapmaya başlar ama

uzun vadede ve geniş açıdan bakma yetisini kaybeder. Kadın korku, endişe, çaresizlik ve umutsuzluk duygularını kendi içinde yoğun olarak yaşadığı belirtilmektedir (UNHCR, 2003). Şiddet kadınlarda paniğe, uyku ve yeme bozukluklarına, somatik ve psikosomatik yakınmaların ortaya çıkmasına (baş ağrısı ve baş dönmesi), öfke patlamalarına, alkol ve uyuşturucu bağımlılığına, intihara, ölüme, cinayet işlemeye, insanlara güvensizlik duyulmasına, disosiyatif bozukluklara, toplum ve çevreden soyutlanmaya sebep olabilmektedir (UNHCR, 2003).

Şiddete maruz kalan kadınlar fiziksel olarak; acı, ağrı ve halsizlik yaşamaktadır. Psikolojik olarak ise utanç, hayal kırıklığı, öz güven eksikliği, kendini soyutlama gibi duygular hissetmektedirler. Kadınlar kendi bedenlerinden, sosyal statülerinden, insan ilişkilerinden ve evliliklerindeki başarısızlık yüzünden utanmaktadırlar (Flinck ve Paavilainen, 2005). Şiddet mağduru kadınların sağlık durumu kötüleşmekte ve yaşam kaliteleri düşmektedir (Yaman Efe ve Ayaz, 2010). Dünya Sağlık Örgütü tarafından kadına uygulanan şiddetin kadın sağlığı üzerindeki etkileri 4 başlık altında toplanmıştır:

Tablo 1. Kadına Yönelik Şiddetin Kadın Sağlığı Üzerindeki Etkileri (Yaman Efe ve Ayaz, 2010)

Fiziksel	Psikolojik ve Davranışsal	Cinsellik ve Üreme Sağlığı	Ölümcül
Karın/göğüs hasarları	Alkol ve Madde kullanımı	Jinekolojik hastalıklar	AIDS'le ilişkili ölüm
Ezilme ve darbeler	Depresyon ve Anksiyete	İnfertilite	Anne ölümü
Kronik ağrı sendromları	sigara içme, Yeme ve uyku bozuklukları	Pelvik inflamatuvar bozukluk	Cinayet
Mide ve bağırsak hastalıkları	Suçluluk ve utanma duyguları	Gebelik komplikasyonları, istenmeyen gebelik ve kürtaj	İntihar
Lif dokusu iltihabı	Fobiler, panik bozukluk, düşük benlik saygısı, intihar ve kendine zarar verme	Cinsel fonksiyon bozukluğu,	
Kırıklar, sakatlık, kesikler ve sıyrıklar	Fiziksel hareketsizlik, psikosomatik bozukluklar	Cinsel yolla bulaşan hastalıklar	

2.2.6. Kadına Yönelik Şiddete Maruz Kalan Kadınların Verdikleri Tepkiler

Şiddete uğrayan kadınların verdiği tepkiler kişiden kişiye değişir. Örneğin bazı kadınlar yaşadığı şiddetin sonucunda polise başvururken bazıları şiddete sessiz kalarak tekrar şiddete maruz kalmaktadır. Hatta yaşadığı şiddetin sonunda eşi tarafından hayatı sonlandırılmaktadır (Karaboğa, 2013).

Eşi tarafından şiddete maruz kalan kadının yasal sürece başvuramamasının sebebi, kadının ekonomik özgürlüğünün olmaması ve eşinden ayrılınca kendi ayakları üzerinde duramayacağı düşüncesine kapılmasından dolayı öz benlik saygısını yitirmesinden kaynaklanmaktadır. Eşi tarafından şiddete maruz kalan kadının eşinden ayrılmamasının bir diğer sebebi eşe olan bağlılık, eşinin değişeceğini düşünmesi ve evlilikte yaşanan sıkıntıların kendinden kaynaklı olduğunu düşünmesi şiddet uygulayan eşi terk etme oranını azaltır (Strube ve Barbour, 1983; Karaboğa, 2013). Son yıllarda yapılan çalışmalarda genç kadınların annelerinin kuşağına oranla şiddet uygulayan eşe karşı tolerans göstermemekte, eşten uzaklaşmakta, polise başvurmakta ve şiddete tepki göstermektedir. Genç kadınların şiddete tepki vermeleri kültürel özelliklerin değiştiği şeklinde yorumlanarak önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Günümüzde kadınların eşlerinden ayrıldıktan sonra yaşayacağı zorluklarla başa çıkabilmeleri için koşulların geçmişe göre iyileştiği, sığınma evlerinin artması, ekonomik hizmetlerin artmasına rağmen kadınlar hala şiddet uygulayan eşlerine geri dönmektedir. Kadının şiddet uygulayan erkekten ayrılamamasının sebebi olarak ekonomik olarak eşe bağlı kalması, kadının kalacak güvenli yerinin olmaması ve eşi ya da başkaları tarafından tekrardan istismar edilme korkusu gibi nedenleri düşündürmektedir. Kadının şiddete verdiği tepkinin şiddetin büyüklüğü ile orantılı olarak arttığı düşünülmektedir (Karaboğa, 2013). Yapılan araştırmalarda kadınların şiddete maruz kaldıklarında verdikleri tepkileri özetleyecek olursak; arkadaş ile paylaşma, şiddeti uygulayan eşi terk etme, yasal yollara başvurma, eşin uyguladığı şiddete karşı engel olmaya çalışmadır (Googking ve Bybee, 2004; Waldrop ve Resick, 2004; Karaboğa, 2013).

2.2.7. Dünya’da Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Çalışmaları

Kadına dönük olarak yapılan şiddet, 1970’li yıllarda Amerika Birleşik Devleti ve Kuzey Avrupa ülkelerinden başlayarak tüm dünyada kadınların sesleri duyulmaya,

devletlerin ve medya gruplarında öncelikli sorun olarak gündeme gelmeye başlamıştır. Kadınları korumak için kadın sığınma evleri ve ekonomik yardımlar arttıkça kadına yönelik şiddetin ne kadar ciddi boyutlarda olduğu ortaya çıkmıştır (Şener, 2011).

Kadınların özelden genele ısrarlı mücadelelerinin sonucunda “kadın” insan hakları uluslararası düzeyde ele alınmaya başlamış ve 1946’da Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadın haklarının geliştirilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu kurulmuştur. Kadının haklarını koruma amacından ötürü BM ve Dünya’ya bu komisyon öncü bir kuruluş olmuştur. Komisyon 1960’lı yıllara kadar amacını gerçekleştirmek için bir dizi çalışmalar yürütmüştür. Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu 1960 yıllarının sonlarına doğru kadının ekonomik olarak kalkınması için çalışmalar yapmıştır (UNDAW, 2009a; Şener, 2011).

1967 yılında BM Genel Kurulu’nda Kadına Karşı Ayrımcılığın Sonlandırılması Sözleşmesi imzalanmıştır. Ama bu sözleşme birçok ülke tarafından kabul edilmemiş ve yasal bağlayıcılığı olmadığı için etkili olmamıştır. 1970’li yıllarda kadın konusunda yapılan çalışmalarda kadınların yaşamını kolaylaştıracak bir etki ortaya çıkmadığı için uluslararası kadın hareketi, kadın konusunun uluslararası alanda farklı bir bilinç oluşturmak gerekçesiyle Birleşmiş Milletlere 1975 yılının Kadın Yılı olmasını istediklerini belirtmişlerdir. BM Kadının Statüsü Komisyonu tarafından onaylanmıştır. 1975 yılı içinde yaşanan bir diğer gelişme ise Mexico City’de ilk Birleşmiş Milletler Dünya Kadın Konferansı toplanmıştır. Konferansta 1975 ile 1985 yıllarını kapsayan dönem “Kadın On Yılı” olarak onaylanmıştır.

Kadın On Yılı’nın amacı;

- Kadın erkek eşitliğini sağlamak
- Kadınların ulusal ve uluslararası kalkınmaya katılmasını sağlamak
- Barış ve eşitliliği sağlamaktır.

Kadın On Yılı’nda yaşanan gelişmeler, uluslararası kadın hareketinin meşrulaşmasına, kadına yönelik şiddetin uluslararası gündemde yoğun bir şekilde işlenmeye başlamasına katkı sağlamıştır (UNDAW,2009a; KSSGM, 2003). 1979 yılında BM Genel Kurulu tarafından Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) yürürlüğe girmiştir. CEDAW kadının insan

haklarını geliştirmek için yapılan tüm uluslararası çalışmalar ve kadın hareketi mücadelelerinin en önemli sonucudur (şener, 2011).

CEDAW kadına karşı yapılan ayrımcılığın ilk uluslararası belgesi niteliği taşımaktadır. Kadına karşı ayrımcılık yapılmaması için yasal düzenlemeleri kadın bakış açısıyla geliştirilmesinde öncü olmuştur. Yapılan sözleşmenin uluslararası kadının insan hakları belgelerinin yetersiz olduğu ve kadının sorunlarını çözmeye yetmediği anlaşılmıştır (Berktaş, 2004). CEDAW tarafından kadına yönelik şiddete yönelik açılım getirilmemiştir (Yakın, 2007). Kadına yönelik şiddet 1980’li yıllarda uluslararası düzeyde bir sorun olarak görölmeye başlanmış olup, bu olgu 1990’lı yılların ilk dönemlerinden itibaren evrensel anlamda bir problem ve insan hakları ihlali şeklinde değerlendirilmiştir (şener, 2011).

1980 yılında Kopenhag’da yapılan Dünya Kadın Konferansı’nda şiddet türlerinden özellikle cinsel şiddet üzerinde durulmuş ve cinsel şiddetin son bulması için yasal düzenlemelerin gereği vurgulanmıştır (The Advocates for Human Rights, 2009a; şener, 2011). Nairobi’de 1985’te Dünya Kadın Konferansı düzenlenmiştir. Bu konferansta “Kadının İlerlemesi İçin Nairobi İleriye Yönelik Stratejiler” adında bir belge kabul edilmiştir. Belgede kadına yönelik şiddete geniş yer verilmiş, önlenmesine ve mağdurun korunmasına yönelik yasal önlemler alınması için çalışmalar başlatılmıştır. Kadına yönelik şiddetin barış ve eşitliğin önünde engel teşkil ettiğinden ilk kez bu belgede bahsedilmiştir (The Advocates for Human Rights, 2009a; Moroğlu, 2009). 1993 Aralık’ta BM Genel Kurul’unda kadına dönük olarak yapılan şiddetin engellenmesi açısından ilk belge özelliğini taşıyan “Kadına Karşı şiddetin Önlenmesine Dair Bildirge” imzalanmıştır. Kadına yönelik şiddetin tanımı ve standartları hakkında açıklama yapılmıştır. Ayrıca kadına yönelik şiddete engel olmak için devletlerin atması gereken adımlara da geniş yer verilmiştir.

1995 yılında Pekin’de Dünya Kadın Konferanslarının dördüncüsü ve en büyüğu düzenlenmiştir. 189 ülke katılmıştır. Konferansta kadın haklarının uluslararası hukuk yoluyla idari mekanizmanın bir parçası haline getirilmesi için önemli adımlar atılmıştır (Berktaş, 2004). Bu platformda kadının ilerlemesi önemi vurgulanmıştır. Ayrıca kadına yönelik şiddetin önlenerek kadının her alanda güçlendirilmesi gerektiğinden söz edilmiştir. 2000 yılında Pekin’de gerçekleştirilen beşinci Dünya Konferansı ise bir önceki konferansta alınan kararlarda gelinen noktayı

değerlendirmek için toplanmıştır. Ayrıca konferansta şiddet türleri belirlenmiş ve belgelenmiştir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 2000’de silahlı çatışma durumunda kadına dönük şiddetle ilgili 1325 sayılı “Kadın, Barış, Güvenlik” konulu karar yayımlanmıştır (UNDAW, 2009a; Şener, 2011). BM Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesinde “2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri” kabul edilmiştir. Hedeflerin ortak amacı toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, kadınların ve kız çocuklarının toplumsal rollerini güçlendirmek ve kadına yönelik şiddeti önlemektir (KSGM, 2015).

BM’nin yanı sıra ülkemizin de üye olduğu Avrupa Konseyi de kadına yönelik şiddet, kadın haklarının korunması ve geliştirilmesine ilişkin çalışmalar yürütmektedir. 1949’da kurulan Avrupa Konseyi’nin kuruluş amacı; insan haklarını korumak, hukukun üstünlüğünü savunmak ve topluluk içerisindeki ülkelerin karşı karşıya kaldığı sosyal, siyasal, kültürel ve yasal problemlere çözüm üretmektir. Konseyin kadın-erkek eşitliğini sağlamak için çalışmalar yapmasına rağmen kadına yönelik şiddet konu edinmesi 1980’li yıllara dayanmaktadır. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin kadına yönelik şiddetle alakalı 1985 ve 1990 tarihlerinde iki adet tavsiye kararı bulunmaktadır (Şener, 2011). 1993 yılında Roma’da düzenlenen Üçüncü Avrupa Bakanlar Konferansı’nda kadına yönelik şiddet konusu tartışılmış ve “Kadın Erkek Eşitliği” konusu ve kadına yönelik şiddet çalışmaları farklı bir boyuta taşınmıştır. Tecavüz ve cinsel istismarla ilgili bir karar kabul edilmiştir. Bakanlar Komitesi, 2002 yılında Kadınların Şiddete Karşı Korunması ile alakalı kararı onaylamışlardır. Bu kararın içeriği oldukça geniştir ve kadına yönelik şiddeti engelleme ve mağdur olanları koruma anlamında dünyadaki tüm ülkeler için kapsayıcı bir örnektir (Kelly ve Dubois, 2008). Ulusal düzeyde kadına yönelik şiddete ilişkin yapılan en son gelişme Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından 7 Nisan 2011 yılında “Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi” (İstanbul Sözleşmesi) Strazburg’da kabul edilmiş olup 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul’da imzaya açılmıştır. İstanbul Sözleşmesi kadına yönelik şiddet konusunda bağlayıcılığa sahip ilk ve tek uluslararası sözleşmedir. 10 ülkenin onayı üzerine 2014 yılında sözleşme yürürlüğe girmiştir. İstanbul Sözleşmesi “kadına yönelik şiddetin önlenmesi” (prevention), “mağdurun korunması” (protection), “şiddet uygulayanın cezalandırılması”

(prosecution) ve konuya ilişkin bütüncül devlet politikalarının geliştirilmesi” (policy) başlıklarından oluşan 4P yaklaşımı ile hazırlanmıştır (KSGM, 2015).

2.2.8. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi

Ülkemizde kadına yönelik şiddet, 1980’li yılların ortalarına doğru tartışılmaya başlanmıştır. Bir kadın bakkala ekme almaya gitmediği için hamile hali ile kocasından oklava ile fiziksel şiddete maruz kalması sonucunda 17 Mayıs 1987 yılında “Dayağa Hayır” sloganıyla kadınlar tarafından şiddete karşı ilk toplu tepki oluşturulmuştur. 1990’lı yıllarının başlarında kadına yönelik şiddet toplumsal bir problem ve insan haklarının ihlal edilmesi şeklinde görülmeye başlamıştır. Yine 1990’lı yıllarda kadına yönelik şiddetle ilgili yasal anlamda ilk kazanımlar gerçekleştirilmiştir (Şener, 2011). 1992 yılında Medeni Kanun’da kadının çalışması için eşinden izin alması gerektiği maddesi “eşitlik” ilkesine aykırılık gerekçesiyle iptal edilmiştir. 1996-1998 yıllarında erkeğin zinasını ve kadının zinasını suç sayan maddeler eşitlik ilkesine aykırılık gerekçesi ve uluslararası belgelerde cinsiyetçi söylemleri reddeden kurallara uymadığı için iptal edilmiştir.

2000’li yıllarda yapılan yasal düzenlemeler kadına dönük şiddetin önlenmesi konusunun kurumsallaştığının en önemli göstergesidir. Onuncu maddenin birinci fıkrası, eşit muamele prensibi ve ayrımcılık yasağına vurgu yapmaktadır. Bu maddeye 2004 yılında kadın ve erkelerin eşit haklara sahip olduğunu ve devletin de bu hakları hayata geçirmekle sorumlu olduğuna dair bir fıkra ilave edilmiştir. Bu değişiklik, kadın ile erkek arasındaki eşitsizliğin giderilmesinde önem arz eden bir adımdır. Sonradan ilave edilen bu fıkra ile devlet söz konusu eşitliği sağlamada zorunlu kılınmıştır (Gözler, 2000). Anayasa’nın 90. Maddesine “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla ulusal kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi durumunda çıkabilecek ihtilaflarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır.” hükmü eklenerek CEDAW temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmeler ulusal düzenlemeler karşısında üstün duruma getirilmiştir (KSGM, 2015). Temel kanunların yanı sıra Türkiye’de aile içindeki şiddetin önlenmesi amacını taşıyan ve aile içi şiddet kavramının ilk kez hukuksal bir metinde tanımlanmasını sağlayan yasal düzenleme 1998 tarihli “4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun”dur (KSGM, 2015). Söz konusu Kanun’da 2007 yılında değişikliğe gidilerek, Kanun’un kapsamı

genişletilmiş; ayrıca 2008 yılında Kanun'un Uygulama Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir (KSGM, 2015). 4320 sayılı Kanun'un uygulamasında duyulan ihtiyaç nedeniyle yeniden ele alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda, ilgili kurum ve kuruluşların katkı ve katılımlarıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde yürütölen yoğun çalışmalar sonucunda hazırlanan "6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı şiddetin Önlenmesine Dair Kanun 20 Mart 2012'de yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun, "İstanbul Sözlęmesi" hükümleri de göz önüne alınarak düzenlenmiştir. 6284 sayılı Kanun ile herhangi bir ayırım içermeyecek şekilde şiddete uğrayan veya uğrama tehlikesi bulunan tüm kadınlar, çocuklar, diğer aile bireyleri ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurları Kanun kapsamına dahil edilmiş; fiziksel, cinsel, ekonomik ve psikolojik şiddeti de kapsayacak şekilde "şiddet", "ev içi şiddet" ve "kadına yönelik şiddet" kavramları tanımlanmıştır. Kanun'un Uygulama Yönetmeliği ile Kadın Konukevleri Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik Ocak 2013'te yürürlüğe girmiştir (KSGM, 2015).

şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik ise 17 Mart 2016 tarih ve 29656 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir (KSGM, 2016). 2005 yılında Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuş; Komisyon Raporunu takiben Temmuz 2006'da "Çocuk ve Kadına Yönelik şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi için Alınacak Tedbirler" konulu 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır (KSGM, 2016). Genelge ile kadına yönelik şiddet ve töre/namus cinayetleri konusunda alınacak önlemlere ilişkin öneriler ve bu önerilerin hayata geçirilmesinden sorumlu kurum ve kuruluşlar belirlenmiştir. KSGM ise kadına yönelik şiddet ve töre/namus cinayetleri konusunda koordinatör kurum olarak görevlendirilmiştir (KSGM, 2016).

2.3. Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet

Günümüzde cinsiyet kavramı ile toplumsal cinsiyet kavramı birbirinin yerine kullanılsa da ikisi oldukça farklı kavramlardır. Cinsiyet bir kimsenin doğuştan kadın ve erkek olmasının biyolojik anlamda genetik ve anatomik özellikleri ifade etmek için kullanılır (Alle-Corliss, 1999; Kaplan, 2015). Toplumsal cinsiyet kavramı ise değişik kültürlerde biyolojik açıdan cinsiyete bağlı olarak kadın ve erkeklere verilen

rol ve sorumlulukları, kadın ve erkeklerin toplumdaki pozisyonlarını ve toplumun onlardan beklediği davranışları belirtmektedir. Toplumsal cinsiyet doğuştan gelmeyen ve sonradan kazanılan bir davranıştır ve kazanılan davranış topluma, kültürle ve zamanla değişebilmektedir (Dökmen, 2004). Aile ve çevre, toplumsal cinsiyetin meydana gelmesinde en büyük etkidir (Yıldız ve Güder, 2016).

Toplumsal cinsiyet kavramının günümüzdeki anlamı, ilk kez 1970’li yıllarda feminist hareketleri sonucu ortaya çıkmıştır. Toplumsal cinsiyet kavramını sosyolojiye sokan ve ilk kullanan akademisyenlerden biri olan Ann Oakley’e göre toplumsal cinsiyet kültürle alakalı bir husustur. Ona göre bu kavrama ait rol herhangi bir biyolojik kökene dayanmamaktadır. Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasında olan bağlantılar esasında herhangi bir şekilde doğallık arz etmemektedir (Eğitim Sen, 2014). Feministlerin sayesinde “toplumsal cinsiyet” sosyolojiye girmiş önemli bir kavramdır. Feministler kadınlar ile erkekler arasındaki davranışsal farklılıkların biyolojik farklılıklardan kaynaklanmadığını bireyin yaşadığı çevreden ve kültürden kaynaklandığını savunmuşlardır. Feministlerin toplumsal cinsiyet kavramını ön plana çıkarmalarının nedeni, biyolojik farklılıkların toplumsal eşitsizliğin sebebi olamayacağını kanıtlamak ve bu anlayışın yanlışlığını açığa çıkarmaktır. Her ülkenin kendine has olan kültürü ve diğer unsurları toplumsal cinsiyeti etkilemektedir (Kaplan, 2015). DSÖ tarafından belirlenmiş, cinsiyet ile toplumsal cinsiyet ayrımı üzerinde birtakım kriterler bulunmaktadır. DSÖ’ne göre toplumsal cinsiyet insan toplulukları üzerinde önemli farklılıklara sahipken, cinsiyette böyle bir durum söz konusu değildir.

Toplumsal cinsiyete örnek davranışlara şu örnekler verilebilir: Ülkelerin tamamına yakınında erkekler, kadınlardan daha fazla gelir elde etmektedir. Vietnam’da kadınların sigara kullanması pek de hoş karşılanmayan bir durumdur. Arabistan’da kadınların araba kullanması toplum tarafından çok hoş karşılanmaz.

Biyolojik cinsiyetle toplumsal cinsiyet arasındaki farklılıkları açıklayan bilim adamlarından biride Bhasin’dir. Bhasin’in yapmış olduğu çalışmada bu farklılık Tablo 2’de gösterilmiştir (Bhasin, 2003).

Tablo 2. Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Arasındaki Farklar (Bhasin, 2003)

Cinsiyet	Toplumsal Cinsiyet
Cinsiyet biyolojiktir.	Toplumun kadına ve erkeğe biçtiği rollerdir.
Kadının ve erkeğin bedenine yönelik üreme farklılıklarıdır.	Cinsiyet rollerini ve toplumsal yükümlülükleri içerir.
Cinsiyet değişiklik göstermez. Her toplumda aynıdır.	Bireylere, topluma ve zamana göre değişir.

2.4. Toplumsal Cinsiyet Algısı

Toplumsal cinsiyet algısı kız ve erkek çocuklarının küçüklükten itibaren ailesi, çevresi, eğitimi ve yaşadığı kültürden etkilenecek oluşmaktadır. Acker (1992) tarafından ifade edildiği gibi “cinsiyet” doğuştan kazanılırken “toplumsal cinsiyet” kültürle, zamanla ve aile ile oluşturulmaktadır (Başarır ve Sarı, 2015). Toplumsal cinsiyet algısı oluşturulurken kadın veya erkek fark etmez belirli kalıplarla yetiştirilirler. Algı oluşuktan sonra kadın veya erkek kendisi gibi özellikte yetişmeyen hemcinslerini kabul etmezler ve onları dışlarlar. Örnek verecek olursak erkek güçlüdür, evin direğidir ve ağlamaz olarak algı oluşturulur. Erkek hemcinsinin ağladığını gördüğünde onun erkek gibi erkek olmadığı kanısına vararak onu dışlamaya gitmektedir (Ertan, 2010).

Toplumsal cinsiyet algısı, kadın ve erkeklerin toplum tarafından nasıl algılandığını, nasıl düşünüldüğünü ve nasıl davranmalarını beklediğine ilişkin değerleri, yargıları ve rolleri açıklamaya yönelik çok boyutlu bir kavramdır (Altınova ve Duyan, 2013). Toplumsal rollerle kadın eve tıklmakta; ev hanımı ve iyi bir anne olmaya zorlanmakta kamusal alandan uzaklaştırılmaktadır. Erkek ise evin direği, güçlü ve kamusal alanın sahibi olarak görülerek toplumsal beklenti oluşturulmuştur. Toplumsal rollerin sadece kadınlara değil erkeklere de yüklendiği görülmektedir (Dökmen, 2012). Bebek dünyaya geldiğinde kızsız pembe renkler giydirilmesi, Barbie bebekler ve mutfak oyuncakları alınması, erkekse mavi renkler giydirilmesi,

araba, kamyonet gibi oyuncaklarla özleştirilmesi toplumsal cinsiyet algısının çok küçük yaşta oluşturulduğu gözler önüne serilmektedir (Altınova ve Duyan, 2013).

Toplumsal cinsiyet algısının bariz hissedildiği alanlardan biri ise meslek seçimleridir. Kadınlara öğretmenlik, hemşirelik, hosteslik gibi toplumsal roller verilmiştir. Erkekler ise polislik, itfaiyecilik, güvenlik görevlisi gibi toplumsal roller verilmiştir. Ama günümüzde görüldüğü gibi erkeklerin hemşire, kadınların polis mesleklerini seçmeleri toplumsal cinsiyet algısının zamanla değişebildiği görülmüştür (Edwards, 2013).

2.5. Kadına Yönelik Şiddet ve Toplumsal Cinsiyet Algısı

Kadınlar sadece cinsiyetlerinden dolayı şiddet türlerine maruz kalmaktadırlar. Kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyetle alakalı olduğu ilk defa 1990 yılında yayınlanan İsveç Hükümet Beyannamesinde tanımlanmıştır (Lundgren, 2012). Verilen tanımlamaya göre şiddet kadın ve erkeğin iktidar ilişkilerinin eşit olmadığı görülmüştür. Bu eşitsizlik içinde erkek, güç ve kontrolü elinde bulundurması ile şiddetin uygulayan birey konumundadır. Erkekten güçsüz olan kadın ve çocuk ise şiddete maruz kalan bireylerdir (Lundgren, 2012). Kadınlar ve erkekler, doğdukları andan itibaren toplumsal cinsiyet düzeni içinde yaşamlarını sürdürmekte ve bu süreçte hangi rollerin kendi rolleri olduğunu gözlemleyerek ve yaşayarak öğrenmektedirler. Toplumsal roller erkeği söz sahibi, para kazanan ve evin direği yapmaktadır. Kadına ise söz dinleyen, eşinin izin verdiği kadar özgür olabilen, ev işleri ile bağdaştırılan, çocuğa annelik ve kocaya eş olmak gibi roller yüklemiştir (Özmete ve Yanardağ, 2016). Evin reisi olarak görülen erkeğin istediğini yapmakla zorunlu tutulan kadın erkeğe karşı sorumluluklarını yerine getirmediği zaman erkek tarafından şiddete maruz bırakılmıştır. Kadın şiddet karşısında yüzyıllarca sessiz kalmayı tercih etmiştir. Çünkü çocukluk döneminden kadına ne yapması gerektiği öğretilmiş yapmaması durumunda onun suçu olduğu yanlışını, doğru olarak kabul ettirilmiştir (Özmete ve Yanardağ, 2016). Kadına yönelik şiddeti anlayabilmek ve engelleyebilmek için toplumsal cinsiyet algısı ve bu algıya bağlı tutum ve davranışları irdelemek gerekmektedir.

İnsani Gelişme Endeksi içinde yer alan özel bir alan olarak Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi (GII) insani gelişme önündeki en büyük engel olan kadın erkek eşitsizliğine ilişkin veriler sunmaktadır. Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi işgücü piyasası, eğitime

erişim, mecliste temsil, üreme sağlığı, adölesan doğurganlığı ve anne ölümü gibi ölçütleri esas almaktadır. Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi 2013 verilerine göre, Türkiye 187 ülke içinde 69. sırada yer almaktadır (Çelik, 2015).

Uluslararası düzeyde Türkiye'nin toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki durumuna bakılabilecek başka bir kaynak, kadınların toplumsal kalkınmasını ulusların önemli bir stratejik boyutu olarak kabul eden Dünya Ekonomik Forumu (DEF)'nin Küresel Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Endeksi (GGGI)'dir. Ekonomiye katılım ve fırsatlar, eğitime katılım, sağlık ve hayatta kalma, politik güçlenme gibi ölçütlerin değerlendirildiği endeksin 2014 verilerine göre, Türkiye 142 ülke içinde 125. sıradadır (Çelik, 2015).

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin doğurduğu şiddet olaylarını, şiddetin toplumsal cinsiyet uçurumunu nasıl açtığını ve şiddeti önleme yönünde atılacak adımlarda toplumsal cinsiyet algısı ve eşitsizliğini göz önünde bulundurmanın önemi ortaya çıkmaktadır. Bu önem kapsamında şiddetin gerek dünya, gerekse Türkiye'deki yaygınlığı ve yarattığı etkiler dolayısıyla yasal düzenlemelerle kontrol altına alınması, çeşitli hizmetlerle önlenmesi ve ortadan kaldırılması yoluna gidilmez.

2.6. Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi ve Müdahalesinde Hemşirenin Rol ve Sorumlulukları

Kadına yönelik şiddete maruz kalan kadınlar çeşitli nedenlerle sağlık kuruluşlarından yararlanmaktadır. Ancak kadınlar, sağlık personelinin utanmaları, şiddet uygulayan kişiden korkmaları ve kendilerini suçlu hissetmeleri gibi çeşitli nedenlerle sorunlarını dile getirememektedirler. Bu nedenle sağlık personellerinin duyarlı davranması ve kadına yönelik aile içi şiddetin saptanması ve girişimlerini geciktirmeden yapması gerekmektedir. Hemşireler bakım verici rolleri sayesinde hastalarla kurdukları yakın ilişkiyi ve iletişim becerilerini kullanarak kadına yönelik aile içi şiddete maruz kalan kadınların sorunlarının çözümüne yönelik etkin bir hizmet sunabilirler (Yaman Efe, 2012).

Şiddete maruz kalmış kadına acil serviste çalışan hemşirelerin sorumlulukları;

Kadına yönelik şiddetin tanımlanması

Fiziksel şiddet ile karşı karşıya kalan kadınlar bedenindeki yaralanmalar ve ağrılar için hastaneye başvurumaktadırlar. Duygusal şiddete maruz kalan baş ağrısı, baş dönmesi vb. şikayetlerle sağlık kuruluşuna başvurabilmektedirler. Kadınların

şiddetten kurtulabilmesi için çözüm yollarından birinin şiddete maruz kaldığının ortaya çıkarılmasıdır (Efe, 2012). Yapılan bir çalışmada şiddet gören kadınların acil serviste fark edilme oranlarının %13 olduğu saptanmıştır (Abott ve ark., 1995).

Tıbbi tedavi ve bakımın sağlanması

Şiddet uygulanan kadınlar fiziksel yaralanmalar sonucu acil servise başvurmaktadır. Bu kısımda kadına tetkik ve tedavinin yapıldığı bölümdür. Aksan ve Aksu (2007) yapmış olduğu bir araştırmayla fiziksel şiddet gören kadınların %96 kadarlık kısmının tetkik ve tedaviye gereksinim duyduğunu ifade etmiştir.

Aile içinde şiddete uğrayan kadın ile güvenli bir yerde görüşmenin yapılması

Şiddete maruz kalmış kadın ile güvenli ortamda görüşmek gerekir. Kadın utanıp konuşmayabilir, korkabilir. Kadına etkin hizmet verebilmek için kadının güvenini hemşire kazanmalıdır (Efe, 2012).

Bilgilendirme ve danışmanlık yapılması

Şiddete maruz kalmış kadınların geleceğe yönelik planlama yapması aşamasında bilgilendirilebilir. Kadınların hemşirelerden beklentileri sorgulandığında yasal süreci nasıl başlatacağı, çocuklarını ve kendisini nasıl koruyacağı olduğunu belirtmişlerdir (Chang ve ark., 2005; Hamberger ve ark., 1998).

Güvenlik planı oluşturulması

Şiddete maruz kalmış kadınlar hemşirelerle görüşmeyi tamamladıktan sonra evlerine dönmek zorunda kalabilirler. Kadına zor durumda kaldığında güvenlik güçlerine nasıl ulaşacağı konusunda bilgilendirme yapılır. Evden kaçmak zorunda kaldığında yanına alacakları evrakların belirlenmesi ve komşuya sığınma için işaret belirlenmesine yardımcı olunmalıdır (Akın, 2011; Polat, 2005).

Kayıt tutulması

Şiddete maruz kalan kadının kayıtlarının tutulması ileride boşanabilmesine, tazminat davası açabilmesine, gördüğü şiddetin kanıtı olabilecek her bilginin kayıt altına alınması gerekmektedir. Şiddet uygulayan erkeğin cezai işlem uygulanabilmesi içinde kayıt altına alınmalıdır. Yapılan bir çalışmaya göre acil servis çalışanlarının %77.3'ü şiddet görmüş kadın için adli rapor düzenlenmemesi gerektiğini, %15.7'si konu dahilinde bilgisinin olmadığını belirtmiştir (Aksan ve Aksu, 2007).

Gerekli disiplinlere sevk edilmesi

Şiddete maruz kalan kadının gerekli görüldüğünde sosyal hizmet uzmanı, psikolog ve psikiyatrist gibi disiplinler arası sevki sağlanmalıdır. Şiddete maruz kalmış kadın için yerine getirilmesi gereken son sorumluluk gerekli disiplinlere sevkinin sağlanmasıdır. Şiddete uğrayan kadın yasal prosedürü başlatmak istiyorsa güvenlik güçleri haberdar edilir (Polat, 2005).

3. GEREÇ ve YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Türü

Bu çalışma tanımlayıcı türde bir çalışmadır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma Çanakkale il merkezinde bulunan üç büyük Aile Sağlığı Merkezinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma örneklemini, Cevatpaşa, Barbaros ve Kepez Aile Sağlığı Merkezlerine Haziran-Aralık 2018 tarihleri arasında başvuran, 18-65 yaş aralığında olan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 200 evli kadın ve 200 evli erkek oluşturmaktadır.

Araştırmada hedeflenen örneklem sayısını belirlemek için güç (power) analizi kullanılmıştır. Güç analizi, Keskin (2012)'ye göre: "Güvenirliği, geçerliliği yüksek bir araştırma planlamayı ve araştırma sonucunda alınacak kararların geçerliğini, güvenilirliğini ve duyarlılığını garanti altına almayı sağlayan bir yöntemdir". İki bağımsız grupta ölçülmüş değişkenin test öncesi güç analizi G Power 3.1 programı kullanılarak yapılmıştır. Güç %80, hata düzeyi 0.05 ve hipotez çift yönlü olarak belirlenmiştir. Yapılan güç analizinde daha önce yapılan çalışmalar referans alınmış ve etki büyüklüğü orta düzeyde seçilmiştir. Bu seçimler sonucunda çalışmada her grupta en az 64 kişi olmak üzere toplamda 128 kişiye ulaşılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır ($t(2,126)=1,97$, $p=0,5$). Çalışmamızın gücünü arttırmak için 200 evli kadın ve 200 evli erkek olmak üzere toplamda 400 katılımcı çalışmaya alınmıştır. Hedeflenen örneklem sayısına ulaşıldıktan sonra yapılan Post Hoc analizinde sonucun %100 olduğu görülmektedir ($t(2,398) =1,96$, $p=2,62$).

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri "Kadınlar İçin Anket Formu" (Ek-2), "Erkekler İçin Anket Formu" (Ek-3), "Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İSKEBE Tutum Ölçeği)" (Ek-4) ve "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği" (Ek-5) ile toplanmıştır.

3.3.1. Kadınlar İçin Anket Formu

Bu form, 18-65 yaş arası evli kadınların sosyodemografik özellikleri (12 soru), evlilik ve eşleri ile ilgili özellikleri (8 soru) ve şiddetle ilgili yaşantılarını (15 soru) belirlemek için toplam 35 sorudan oluşmaktadır.

3.3.2. Erkekler İçin Anket Formu

Bu form, 18-65 yaş arası evli erkeklerin sosyodemografik özellikleri (13 soru), evlilik ve eşleri ile ilgili özellikleri (8 soru) ve şiddetle ilgili yaşantılarını (14 soru) belirlemek için toplam 35 sorudan oluşmaktadır.

3.3.3. Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İSKEBE Tutum Ölçeği)

Bu ölçek bireylerin kadına yönelik şiddete tutumlarını belirlemek amacıyla Kanbay ve arkadaşları (2017) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin kısa adı "İSKEBE Tutum Ölçeği" olarak belirlenmiştir. İSKEBE Tutum Ölçeği hem adlandırılabilen hem de toplanabilen iki faktör ve 30 maddeden oluşmaktadır (Kanbay ve ark., 2017).

1. Faktör: Bedene yönelik tutumlar (Cinsel ve fiziksel şiddet): Birinci faktörde 16 madde (3, 4, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 25, 26, 28 ve 30. maddeler) bulunmaktadır.

2. Faktör: Kimliğe yönelik tutumlar (Psikolojik ve ekonomik şiddet): İkinci faktörde ise 14 madde (1, 2, 5, 6, 7, 11, 13, 18, 19, 21, 23, 24, 27 ve 29. maddeler) bulunmaktadır.

Ölçekte 5. ve 24. Sorular tersinden puanlanmaktadır. İki faktörden alınan puanların toplanmasıyla ölçek toplam puanı elde edilmektedir.

Birinci faktörden alınabilecek en düşük puan 16, en yüksek puan ise 80'dir. İkinci faktörden alınabilecek en düşük puan 14, en yüksek puan ise 70'tir. Ölçeğin genelinden ise alınabilecek en düşük puan 30 en yüksek puan ise 150'dir. Bu çalışmada Cronbach α değeri birinci faktör için 0.80, ikinci faktör için 0.83 ve ölçeğin geneli için 0.86 olarak belirlenmiştir. Puanların yüksekliği kadına yönelik şiddete olumsuz yaklaşıldığını (kişinin kadına şiddete karşı olduğunu), puanın düşük olması ise kadına yönelik şiddete olumlu yaklaşıldığını (kişinin kadına şiddete karşı olmadığını) göstermektedir. İSKEBE Tutum Ölçeğinin psikometrik özellikleri, en az ilkokul mezunu, 15-65 yaş arası yaşa sahip bireylere (erkek veya kadın, evli veya bekâr) uygulanabilecek niteliktedir (Kanbay ve ark., 2017).

Çalışmamızda İSKEBE Tutum Ölçeği için Cronbach α katsayıları birinci faktör için 0.94, ikinci faktör için 0.96, ölçeğin geneli için ise 0.96 olarak bulunmuştur.

3.3.4. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TCAÖ), kişilerin toplumsal cinsiyet algılarını değerlendirmek için Altınova ve Duyan tarafından 2013'te geliştirilmiştir. Bu ölçekte

10'u olumlu, 15'i olumsuz toplam 25 madde bulunmaktadır. Minimum puan 25, maksimum puan ise 125'tir. Ölçekten alınan yüksek puanlar eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısını ifade etmektedir. Bu ölçek için geçerliliği test etmek için açıklayıcı faktör analizi kullanılmış ve bu doğrultuda ölçeğin tek boyuttan meydana geldiği saptanmıştır. Ölçeğe ait Cronbach α katsayısı 0.87'dir (Altınova ve Duyan, 2013). Ancak çalışmamızda Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği için Cronbach α katsayısı 0.93 olarak bulunmuştur.

3.4. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Bu araçlar, katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmesinin akabinde, araştırmayı kabul ettiğini yazılı olarak ifade eden 18-65 yaş arasındaki evli kadın ve erkek bireylere yüz yüze görüşme metodu ile uygulanmıştır. Bu araçlar evli kadın ve erkeklerle aile sağlığı merkezlerinde ve kendilerinin müsait olduğu zamanlarda uygulanmıştır. Veri toplama süresi yaklaşık 30-45 dakika sürmüştür.

3.5. Verilerin Analizi

3.5.1. Değişkenler

3.5.1.1. Bağımlı Değişkenler

İSKEBE Tutum Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği maddelerine verilen yanıtlar.

3.5.1.2. Bağımsız Değişkenler

Evli kadınların yaşı, yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer, çocuğu olma durumu, çocuk sayısı, aile tipi, eğitim durumu, meslek, sosyal güvence durumu, çalışma durumu, gelir düzeyi, ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel bir hastalık durumu, ilaç kullanmasını gerektiren ruhsal bir hastalık durumu, eşi ile nasıl evlendiği, nikâh tipi, eşin yaşı, eşin eğitim durumu, eşin mesleği, eşin çalışma durumu, kadının yetiştiği ailede şiddete tanıklık etme durumu, kadının yetiştiği ailede tanıklık ettiği şiddet türleri, kadının yetiştiği ailede şiddete maruz kalma durumu, kadının yetiştiği ailede maruz kaldığı şiddet türleri, eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma durumu, eşi tarafından ne sıklıkta fiziksel şiddete maruz kaldığı, eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma durumu, eşi tarafından ne sıklıkta ekonomik şiddete maruz kaldığı, eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma durumu, eşi tarafından ne sıklıkta duygusal şiddete maruz kaldığı, eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma durumu, eşi tarafından ne sıklıkta sözel şiddete maruz kaldığı, eşi tarafından cinsel şiddete maruz

kalma durumu, eşi tarafından ne sıklıkta cinsel şiddete maruz kaldığı ve eşi tarafından şiddete maruz kalan kadının ne tepki verdiği.

Evli erkeklerin yaşı, yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer, çocuğu olma durumu, çocuk sayısı, aile tipi, eğitim durumu, meslek, sosyal güvence durumu, çalışma durumu, gelir düzeyi, ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel bir hastalık durumu, ilaç kullanmasını gerektiren ruhsal bir hastalık durumu, eşi ile nasıl evlendiği, nikah tipi, eşin yaşı, eşin eğitim durumu, eşin mesleği, eşin çalışma durumu, erkeğin yetiştiği ailede şiddete tanıklık etme durumu, erkeğin yetiştiği ailede tanıklık ettiği şiddet türleri, yetiştiği ailede şiddete maruz kalma durumu, yetiştiği ailede maruz kaldığı şiddet türleri, eşini fiziksel şiddete maruz bırakma durumu, eşini ne sıklıkta fiziksel şiddete maruz bıraktığı, eşini ekonomik şiddete maruz bırakma durumu, eşini ne sıklıkta ekonomik şiddete maruz bıraktığı, eşini duygusal şiddete maruz bırakma durumu, eşini ne sıklıkta duygusal şiddete maruz bıraktığı, eşini sözel şiddete maruz bırakma durumu, eşini ne sıklıkta sözel şiddete maruz bıraktığı, eşini cinsel şiddete maruz bırakma durumu, eşine ne sıklıkta cinsel şiddete maruz bıraktığı.

3.6. Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırma için uygun kriterleri taşıyan evli kadın ve erkeklere araştırma açısından gerekli bilgiler verilmiş ve katılımın gönüllük esası doğrultusunda yapıldığı anlatılmış ve katılmayı kabul edenlerden yazılı bir şekilde onam alınmıştır.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulu'ndan KLİ.ARŞ.ETİK.KURUL.BŞK./1800050622 sayılı yazılı onay alınmıştır. Öte yandan araştırmayı yapabilmek amacıyla Çanakkale İl Sağlık Müdürlüğü'nden 18231034-604.02.99 sayılı gereken onaylar alınmıştır.

3.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma üç farklı aile sağlığı merkezine başvuran bireylerle gerçekleştirilmiş olup, tüm 18-65 yaş arası evli kadın ve erkekleri kapsamadığından elde edilen sonuçlar genellenemez. Ayrıca araştırmada kullanılan ölçüklerin de öz bildirime dayalı olması araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

3.8. Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmamızda verilerin normal dağılıma uygunluğu Shaphiro wilk testi ile test edilmiş, normal dağılıma sahip özelliklerin iki bağımsız grupta karşılaştırılmasında Student t testi, normal dağılmayan özelliklerin iki bağımsız grupta

karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Ayrıca sayısal verilerin ikiden fazla bağımsız grupta karşılaştırılmasında normal dağılım gösteren özellikler için Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve LSD çoklu karşılaştırma testleri, normal dağılmayan özellikler için ise Kruskal Wallis testi ve Allpairwise çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Sayısal değişkenler arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon katsayısı ile test edilmiştir. Geçerlik ve güvenilirliğin test edilmesi amacı ile Cronbach α katsayıları hesaplanmıştır. Tanımlayıcı istatistik olarak sayısal değişkenler için ortalama \pm standart sapma, kategorik değişkenler için ise sayı ve % değerleri verilmiştir. İstatistiksel analizler için SPSS Windows version 24.0 paket programı kullanılmış ve $p<0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

4.BULGULAR

4.1. Evli Kadınların Özelliklerinin İncelenmesi

Tablo 3. Evli Kadınların Sosyodemografik Özellikleri (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	Sayı	%
Yaşamın en uzun süre geçirildiği yer	Köy	27	13.5
	İlçe	40	20.0
	Şehir	133	66.5
Çocuk durumu	Evet	145	72.5
	Hayır	55	27.5
Çocuk sayısı	1	42	21.0
	2	69	34.5
	3	22	11.0
	4 ve üzeri	12	6.0
Aile tipi	Çekirdek aile	163	81.5
	Geniş aile	37	18.5
Eğitim durumu	İlkokul	19	9.5
	Ortaokul	28	14.0
	Lise	67	33.5
	Üniversite	86	43.0
Meslek	Mesleği yok	73	36.5
	İşçi	12	6.0
	Memur	51	25.5
	Diğer	64	32.0
Sosyal güvence	Var	171	85.5
	Yok	29	14.5
Çalışma durumu	Tam gün	98	49.0
	Yarım gün	14	7.0
	Çalışmıyor	88	44.0
Gelir düzeyi	Gelir giderden düşük	62	31.0
	Gelir gidere eşit	109	54.5
	Gelir giderden fazla	29	14.5
Alkol kullanma durumu	Evet	21	10.5
	Hayır	179	89.5
İlaç kullanımı gerektiren fiziksel bir hastalık durumu	Evet	54	27.0
	Hayır	146	73.0
İlaç kullanımı gerektiren ruhsal bir hastalık durumu	Evet	28	14.0
	Hayır	172	86.0
		Ortalama±SS	
Yaş		39.46±11.91	

Tablo 3'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan evli kadınların yaş ortalaması 39.46 ± 11.91 olarak bulundu. Kadınların yaşamlarının çoğunu %13.5'inin köyde, %20'sinin ilçede ve %66.5'inin şehirde geçirdiği saptandı. Kadınların %72.5'inin çocuk sahibi olduğu; %21'inin tek çocuğu, %34.5'inin iki çocuğu, %11'inin üç çocuğu, %6.0'sının 4 ve üzeri çocuğu olduğu belirlendi. Kadınların %81.5'i çekirdek, %18.5'i geniş ailede yaşıyordu. Kadınların %36.5'inin mesleği yok iken, %6'sı işçi, %25.5'i memur, %32'si diğer mesleklerde (özel sektör, sekreter vs.) çalışıyordu. Kadınların %85.5'inin sosyal güvencesi olduğu saptandı. Kadınların %49'u tam gün çalışırken, %7'sinin yarım gün çalıştığı, %44'ünün çalışmadığı saptandı. Kadınların %31'inin geliri giderinden düşük, %54.5'inin geliri gidere eşit, %14.5'inin geliri giderinden fazla idi. Kadınların %10.5'inin alkol kullandığı, %27'sinin ilaç kullanmalarını gerektiren kronik fiziksel bir hastalığı olduğu, %14'ünün ise ilaç kullanmalarını gerektiren kronik ruhsal bir hastalığı vardı.

Tablo 4. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özellikleri (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	Sayı	%
Eşle isteyerek evlenme durumu	Evet	164	82.0
	Hayır	36	18.0
Eşle evlenme biçimi	Anlaşarak	136	68.0
	Görücü usulü	50	25.0
	Akraba evliliği	4	2.0
	Kaçarak	10	5.0
Nikâh tipi	Resmi nikâhlı	70	35.0
	İmam nikâhlı	1	0.5
	Hem resmi hem imam nikâh	127	63.5
	Nikâhsız	2	1.0
Eşin eğitim durumu	Okuryazar	2	1.0
	İlkokul	11	5.5
	Ortaokul	28	14.0
	Lise	63	31.5
	Üniversite	96	48.0
Eşin mesleği	Memur	69	34.5
	İşçi	49	24.5
	Diğer(özel sektör, esnaf vb.)	82	41.0
Eşin çalışma durumu	Tam gün	150	75.0
	Yarım gün	13	6.5
	Çalışmıyor	37	18.5
		Ortalama±SS	
Evlilik süresi		15.06±11.94	
Eşin yaşı		42.68±12.43	

Tablo 4'te görüldüğü gibi çalışmaya katılan kadınların evlilik süresi ortalaması 15.06±11.94'tür. Çalışmaya katılan kadınların eşlerinin yaş ortalaması 42.68±12.43'tür. Kadınların eşleri ile isteyerek evlenme oranı %82 idi. Kadınların %68'inin eşleri ile anlaşarak, %25'inin görücü usulü ile, %2'sinin akraba evliliği ile, %5'inin kaçarak evlenmiştir. Kadınların %35'inin eşi ile resmi nikâhlı, %0.5'inin imam nikâhlı, %63.5'inin hem resmi hem imam nikâhlı ve %1'inin ise nikâhsız olduğu saptandı. Kadınların %34.5'inin eşleri memur, %24.5'inin işçi, %41'inin diğer (özel sektör, esnaf vb.) meslek gruplarından olduğu belirlendi. Kadınların %75'nin eşleri tam gün çalışırken, %6.5'inin eşleri yarım gün çalışmakta ve %18'inin eşleri ise çalışmamaktadır.

Tablo 5.Evli Kadınların Şiddetle İlgili Yaşantıları (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	Sayı	%
Yetişilen ailede şiddete tanıklık etme	Evet	80	40.0
	Hayır	120	60.0
Yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık etme	Evet	55	27.5
	Hayır	145	72.5
Yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık etme	Evet	34	17.0
	Hayır	166	83.0
Yetişilen ailede duygusal şiddete tanıklık etme	Evet	30	15.0
	Hayır	170	85.0
Yetişilen ailede sözel şiddete tanıklık etme	Evet	63	31.5
	Hayır	137	68.5
Yetişilen ailede cinsel şiddete tanıklık etme	Evet	6	3.0
	Hayır	194	97.0
Yetişilen ailede şiddete maruz kalma	Evet	62	31.0
	Hayır	138	69.0
Yetişilen ailede fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	43	21.5
	Hayır	157	78.5
Yetişilen ailede ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	28	14.0
	Hayır	172	86.0
Yetişilen ailede duygusal şiddete maruz kalma	Evet	26	13.0
	Hayır	174	87.0
Yetişilen ailede sözel şiddete maruz kalma	Evet	45	22.5
	Hayır	155	77.5
Yetişilen ailede cinsel şiddete maruz kalma	Evet	0	0.0
	Hayır	200	100.0
Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	41	20.5
	Hayır	159	79.5
Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	159	79.5
	Nadir	20	10.0
	Bazen	16	8.0
	Sıklıkla	5	2.5
	Sürekli	0	0.0
Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	61	30.5
	Hayır	139	69.5
Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	139	69.5
	Nadir	10	5.0
	Bazen	24	12.0
	Sıklıkla	21	10.5
	Sürekli	6	3.0
Eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma	Evet	65	32.5
	Hayır	135	67.5

Tablo 5.Evli Kadınların Şiddetle İlgili Yaşantıları (n=200) (Devamı)

Değişkenler	Yanıtlar	Sayı	%
Eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	135	67.5
	Nadir	8	4.0
	Bazen	23	11.5
	Sıklıkla	16	8.0
	Sürekli	9	4.5
Eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma	Evet	82	41.0
	Hayır	118	59.0
Eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma	Şiddet yok	118	59.0
	Nadir	14	7.0
	Bazen	34	17.0
	Sıklıkla	24	12.0
	Sürekli	10	5.0
Eşi tarafından cinsel şiddete maruz kalma	Evet	14	7.0
	Hayır	186	93.0
Eşi tarafından cinsel şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	186	93.0
	Nadir	2	1.0
	Bazen	8	4.0
	Sıklıkla	3	1.5
	Sürekli	1	0.5
Eşi tarafından şiddete maruz kaldığında kadınların vereceği tepkiler	Boşanırdım	40	20
	Aileme sığınırdım	20	10
	Ağlardım, sessiz kalırdım	40	20
	Allaha sığınırdım	10	5
	Polise giderdim	65	32.5
	Aynı şekilde karşılık verirdim	25	12.5

Tablo 5'te görüldüğü gibi, kadınların %40'ının yetiştiği ailede şiddete tanıklık ettiği saptandı. Yetiştigi ailede kadınların %27.5'inin fiziksel, %17'sinin ekonomik, %15'inin duygusal, %31.5'inin sözel, %3'ünün cinsel şiddete tanıklık ettiği belirlendi. Kadınların %31'inin yetiştiği ailede şiddete maruz kaldığı saptandı. Yetiştigi ailede kadınların %21.5'inin fiziksel, %14'ünün ekonomik, %13'ünün duygusal, %22.5'inin sözel şiddete maruz kaldığı belirlendi. Kadın katılımcıların tamamının yetiştiği ailede cinsel şiddete maruz kalmadıkları bulundu.

Kadınların %20.5'inin eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı, fiziksel şiddete maruz kalan kadınların %10'unun nadiren, %8'inin bazen, %2.5'inin sıklıkla fiziksel şiddete maruz kaldığı saptandı. Kadınların %30.5'inin eşleri tarafından ekonomik şiddete maruz kaldığı, ekonomik şiddete maruz kalan kadınların

%5'ninnadiren, %12'sinin bazen, %10.5'inin sıklıkla, %3'ünün sürekli ekonomik şiddete maruz kaldığı belirlendi. Kadınların %32.5'inin eşleri tarafından duygusal şiddete maruz kaldığı, duygusal şiddete maruz kalan kadınların %4'ünün nadiren, %11.5'inin bazen, %8'inin sıklıkla ve %4.5'inin sürekli duygusal şiddete maruz kaldığı saptandı. Kadınların %41'inin eşleri tarafından sözel şiddete maruz kaldığı,sözel şiddete maruz kalan kadınların %7'sinin nadiren, %17'sinin bazen, %12'sinin sıklıkla ve %5'inin sürekli sözel şiddete maruz kaldığı bulundu. Kadınların %7'sinin eşleri tarafından cinsel şiddete maruz kaldığı, cinsel şiddete maruz kalan kadınların %1'inin nadiren, %4'ünün bazen, %3'ünün sıklıkla ve %0.5'inin sürekli cinsel şiddete maruz kaldığı saptandı.Kadınlara eşleri tarafından şiddete maruz kalmaları durumunda vereceği tepkiler sorulduğunda, %20'sinin boşanacağı, %10'unun ailesine sığınacağı, %20'sinin ağlayacağı, %5'inin Allaha sığınacağı, %32.5'inin polise başvuracağı, %12.5'inin ise aynı şekilde karşılık vereceği belirlendi.

4.2. Evli Erkeklerin Özelliklerinin İncelenmesi

Tablo 6. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özellikleri (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	Sayı	%
Yaşamın en uzun süre geçirildiği yer	Köy	32	16.0
	İlçe	43	21.5
	Şehir	125	62.5
Çocuk durumu	Evet	138	69.0
	Hayır	62	31.0
Çocuk sayısı	0	62	31.0
	1	28	14.0
	2	72	36.0
	3	28	14.0
	4 ve üzeri	10	5.0
Aile tipi	Çekirdek	176	88.0
	Geniş aile	24	12.0
Eğitim durumu	Okur yazar	1	0.5
	İlkokul	12	6.0
	Ortaokul	20	10.0
	Lise	60	30.0
	Üniversite	107	53.5
Meslek	Memur	66	33.0
	İşçi	59	29.5
	Diğer(özel sektör vb.)	75	37.5
Sosyal güvencesi	Var	187	93.5
	Yok	13	6.5
Çalışma Durumu	Tam gün	168	84.0
	Yarım gün	10	5.0
	Çalışmıyor	22	11.0
Gelir düzeyi	Gelir giderden düşük	53	26.5
	Gelir gidere eşit	114	57.0
	Gelir giderden fazla	33	16.5
Alkol kullanma durumu	Evet	81	40.5
	Hayır	119	59.5
İlaç kullanımı gerektiren fiziksel hastalık durumu	Evet	26	13.0
	Hayır	174	87.0
İlaç kullanımı gerektiren ruhsal hastalık durumu	Evet	28	14.0
	Hayır	172	86.0
		Ortalama±SS	
Yaş		37.76±11.02	

Tablo 6’da görüldüğü gibi çalışmaya katılan evli erkeklerin yaş ortalaması 37.76±11.02’dir. Erkeklerin %16’sı yaşamının çoğunu köyde,%21.5’i yaşamının çoğunu ilçede, %62,5’inin ise yaşamının çoğunu şehirde geçirdiği saptandı. Erkeklerin %69’unun çocuğu olduğu, %14’ünün bir çocuğa, %36’sının iki çocuğa, %14’ünün üç çocuğa, %5’inin dört ve üzeri çocuğa sahip olduğu saptandı. Erkeklerin %33’ünün memur,%29.5’inin işçi, %36.5’inin diğer(özel sektör vb.) alanlarda çalıştığı belirlendi. Erkeklerin %93.5’inin sosyal güvencesinin olduğu görülmektedir.

Erkeklerin %84'ünün tam gün, %5'inin yarım gün çalıştığı ve %11'inin çalışmadığı saptandı. Erkeklerin %26.5'inin gelirinin giderinden düşük olduğu, %57'sinin gelirinin giderine eşit olduğu ve %16.5'inin gelirinin giderinden fazla olduğu bulundu. Erkeklerin %40.5'i alkol kullanıyordu. Erkeklerin %13'ünün ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel bir hastalığı vardı. Erkeklerin %6.5'inin ilaç kullanmasını gerektiren ruhsal bir hastalığı mevcuttu.

Tablo 7. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özellikleri (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	Sayı	%
Eşle isteyerek evlenme durumu	Evet	181	90.5
	Hayır	19	9.5
Eş ile evlenme biçimi	Anlaşarak	149	74.5
	Görücü usulü ile	36	18.0
	Akraba evliliği	7	3.5
	Kaçarak	8	4.0
Nikâh tipi	Resmi nikâhlı	55	27.5
	İmam nikâhlı	2	1.0
	Hem resmi hem imam nikâhlı	143	71.5
	Nikâhsız	0	0.0
Eşinizin eğitim durumu	Okuryazar	2	1.0
	İlkokul	24	12.0
	Ortaokul	26	13.0
	Lise	56	28.0
	Üniversite	92	46.0
Eşinizin mesleği	Memur	54	27
	İşçi	19	9.5
	Diğer	38	19
	Mesleği yok	89	44.5
Eşinizin çalışma durumu	Tam gün	104	52.0
	Yarım gün	7	3.5
	Çalışmıyor	89	44.5
		Ortalama±SS	
Evlilik süresi		12.95±10.59	
Eşinizin yaşı		35.16±10.73	

Tablo 7’de görüldüğü gibi erkeklerin evlilik süresi ortalaması 12.95±10.59’dur. Erkeklerin eşlerinin yaş ortalaması 35.16±10.73’tür. Erkeklerin %90.5’inin eşi ile isteyerek, %74.5’inin anlaşarak, %18’inin görücü usulü ile, %3.5’inin akraba evliliği ile, %4’ünün kaçarak evlendiği saptandı. Erkeklerin %27.5’i eşi ile resmi nikâhlı iken, %1’i imam nikâhlı, %71.5’i hem resmi hem imam nikâhlı olduğu belirlendi. Erkeklerin %27’sinin eşi memur, %9,5’inin işçi, %9’unun diğer (özel sektör, esnaf vb.) meslek gruplarından olduğu ve %44.5’inin eşinin mesleği olmadığı saptandı. Erkeklerin %52’sinin eşi tam gün, %3.5’inin yarım gün çalıştığı, %44.5’inin ise çalışmadığı saptandı.

Tablo 8. Evli Erkeklerin Şiddetle İlgili Yaşantıları (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	Sayı	%
Yetişilen ailede şiddete tanıklık etme	Evet	98	49.0
	Hayır	102	51.0
Yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık etme	Evet	75	37.5
	Hayır	125	62.5
Yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık etme	Evet	50	25.0
	Hayır	150	75.0
Yetişilen ailede duygusal şiddete tanıklık etme	Evet	39	19.5
	Hayır	161	80.5
Yetişilen ailede sözel şiddete tanıklık etme	Evet	82	41.0
	Hayır	118	59.0
Yetişilen ailede cinsel şiddete tanıklık etme	Evet	0	0.0
	Hayır	200	100.0
Yetişilen ailede şiddete maruz kalma	Evet	86	43.0
	Hayır	114	57.0
Yetişilen ailede fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	58	29.0
	Hayır	142	71.0
Yetişilen ailede ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	37	18.5
	Hayır	163	81.5
Yetişilen ailede duygusal şiddete maruz kalma	Evet	26	13.0
	Hayır	174	87.0
Yetişilen ailede sözel şiddete maruz kalma	Evet	73	36.5
	Hayır	127	63.5
Yetişilen ailede cinsel şiddete maruz kalma	Evet	0	0.0
	Hayır	200	100.0
Eşini fiziksel şiddete maruz bırakma	Evet	24	12.0
	Hayır	176	88.0
Eşini fiziksel şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	176	88.0
	Nadir	11	5.5
	Bazen	13	6.5

Tablo 8. Evli Erkeklerin Şiddetle İlgili Yaşantıları (n=200) (Devamı)

Değişkenler	Yanıtlar	Sayı	%
Eşini ekonomik şiddete maruz bırakma	Evet	37	18.5
	Hayır	163	81.5
Eşini ekonomik şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	163	81.5
	Nadir	4	2.0
	Bazen	11	5.5
Eşini duygusal şiddete maruz bırakma	Evet	33	16.5
	Hayır	167	83.5
	Şiddet yok	167	83.5
Eşini duygusal şiddete maruz bırakma sıklığı	Nadir	12	6.0
	Bazen	14	7.0
	Sıklıkla	7	3.5
	Sürekli	0	0.0
	Evet	70	35.0
Eşini sözel şiddete maruz bırakma	Hayır	130	65.0
	Şiddet yok	130	65.0
Eşini sözel şiddete maruz bırakma sıklığı	Nadir	21	10.5
	Bazen	26	13.0
	Sıklıkla	17	8.5
	Sürekli	6	3.0
Eşini cinsel şiddete maruz bırakma	Evet	6	3.0
	Hayır	194	97.0
Eşini cinsel şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	194	97.0
	Bazen	6	3.0

Evli erkeklerin şiddetle ilgili yaşantıları Tablo 8’de gösterilmiştir. Erkeklerin %49’unun yetiştiği ailede şiddete tanıklık ettiği, yetiştiği ailede erkeklerin %57.5’inin fiziksel,%25’inin ekonomik, %19.5’inin duygusal, %41’inin sözel şiddete tanıklık ettiğini bildirmiştir. Erkeklerin tamamının yetiştiği ailede cinsel şiddete tanıklık etmediği belirlendi. Yetiştirildiği ailede erkeklerin %43’ünün yetiştiği ailede şiddete maruz kaldığı, yetiştiği ailede erkeklerin %29’unun fiziksel, %18.5’inin ekonomik, %13’ünün duygusal,%36.5’inin sözel şiddete maruz kaldığı saptandı. Erkeklerin tamamı yetiştiği ailede cinsel şiddete maruz kalmadığını bildirmiştir.

Erkeklerin %12’sinin eşine fiziksel şiddet uyguladığı, bunların %5.5’inin nadiren, %6.5’inin bazen fiziksel şiddet uyguladığı belirlendi. Erkeklerin %18.5’inin

eşine ekonomik şiddet uyguladığı, bunların %2'sinin nadiren, %5.5'inin bazen, %11'inin sıklıkla ekonomik şiddet uyguladığı saptandı. Erkeklerin %16.5'inin eşine duygusal şiddet uyguladığı, bunların %6'sının nadiren, %6.5'inin bazen, %3.5'inin sıklıkla duygusal şiddet uyguladığı belirlendi. Erkeklerin %35'inin eşine sözel şiddet uyguladığı, bunların %10'unun nadiren, %13'ünün bazen, %8.5'inin sıklıkla, %3'ünün sürekli sözel şiddet uyguladığı saptandı. Erkeklerin %3'ünün eşine cinsel şiddet uyguladığı, bunların %0.5'inin nadiren, %2.5'inin bazen cinsel şiddet uyguladığı saptandı.

4.3. Evli Kadın ve Erkeklerin İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri Puanlarının İncelenmesi

Tablo 9. Evli Kadınların İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri Puanları (n=200)

	X	SS	OD	Min	Max
İSKEBE Tutum Ölçeği	127.92	18.96	110.10	45.00	148.00
Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	73.84	9.44	76.15	25.00	80.00
Kimliğe yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	54.06	10.85	65.01	14.00	69.00

OD: Ortanca Değer, X: Ortalama, SS: Standart Sapma, Min: Minimum, Max:Maxium

Tablo 9’da görüldüğü gibi, evli kadınların İSKEBE Tutum Ölçeği puan ortalaması (127.92±18.96), Ortanca Değeri 110.10(45.00-148.00) dur. Evli kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (73.84±9.44), Ortanca Değeri 76.15(25.00-80.00)’dir. Evli kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması(54.06±10.85), Ortanca Değeri 65.01(14.00-69.00)’dir.

Tablo 10. Evli Erkeklerin İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri Puanları (n=200)

	X	SS	OD	Min	Max
İSKEBE Tutum Ölçeği	103.95	29.41	100.01	30.00	150.00
Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	63.68	17.59	74.14	16.00	80.00
Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	40.27	14.09	55.61	14.00	70.00

OD: Ortanca Değer, X: Ortalama, SS: Standart Sapma, Min: Minimum, Max:Maxium

Tablo 10’da görüldüğü gibi evli erkeklerin İSKEBE Tutum Ölçeği puan ortalaması (103.95±29.41), Ortanca Değeri 100.01(30.00-150.00)’dür. Evli erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (63.68±17.59), Ortanca Değeri 74.14(16.00-80.00)’tür. Evli erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (40.27±14.09), Ortanca Değeri 55.61(14.00-70.00)’dir.

Tablo 11. Evli Kadın ve Erkeklerin İSKEBE Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri Puanlarının Karşılaştırılması (n=400)

	Kadın (n=200) Ort±SS	Erkek (n=200) Ort±SS	t	p
İSKEBE Tutum Ölçeği	127.92 ± 18.96	103.95 ± 29.41	-9.680	0.001
Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	73.84 ± 9.44	63.68 ± 17.59	-7.187	0.001
Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	54.07 ± 10.85	40.27 ± 14.09	-10.970	0.001

P değeri Student t testinden elde edilmiştir. 0,05 seviyesinde anlamlı, SS: standart sapma

Tablo 11’de görüldüğü üzere, evli kadın ve erkekler arasında İSKEBE Tutum Ölçeği puan ortalaması bakımından istatistiki açıdan anlam ifade eden farklılıklar saptanmıştır (p=0,001). Evli kadınların İSKEBE Tutum Ölçeği puan ortalaması (127.92±18.96) evli erkeklerden(103.95±29.41) anlamlı düzeyde daha yüksek bulundu. Evli kadın ve erkekler arasında Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması bakımından istatistiki açıdan anlam ifade eden farklılıklar saptanmıştır (p=0.001). Evli kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (73.84±9.44) evli erkeklerden (63.68±17.59) anlamlı düzeyde daha yüksek bulundu. Evli kadın ve erkekler arasında Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması bakımından istatistiki açıdan anlam ifade eden farklılıklar saptanmıştır (p=0.001). Evli kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (54.07±10.85) evli erkeklerden (40.27±14.09) anlamlı düzeyde daha yüksek bulundu.

4.4. Evli Kadınların Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi

Tablo 12. Evli Kadınların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği		İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS			
Çocuk durumu	Evet	145	73.17±9.93			
	Hayır	55	75.6±7.82	t=-1.628	0.105	
Aile tipi	Çekirdek aile	163	74.58±7.93			
	Geniş aile	37	70.62±13.99	t=1.661	0.104	
Eğitim durumu	İlkokul	19	68.94±11.86			
	Ortaokul	28	74.50±6.61			
	Lise	67	71.94±11.94	F=4.491	0.005	
	Üniversite	86	76.13±6.42			
Çalışma durumu	Tam gün	98	75.64±6.84			
	Yarım gün	14	72.15±11.56	F=3.598	0.029	
	Çalışmıyor	88	72.09±11.17			
Gelir düzeyi	Gelir giderden düşük	62	74.19±8.84			
	Gelir gidere eşit	109	73.01±10.00	F=1.373	0.256	
	Gelir giderden fazla	29	76.20±8.24			
İlaç kullanımı gerektiren ruhsal hastalık durumu	Evet	28	73.22±13.06			
	Hayır	172	73.94±8.78	t=-0.368	0.714	
OD (Min.-Max.)						
Yaşamın en uzun süre geçirildiği yer	Köy	27	78(31-80)			
	İlçe	40	78.5(56-80)	X ² =0.056	0.973	
	Şehir	133	78(25-80)			
Sosyal güvence	Var	171	78(25-80)			
	Yok	29	77(54-80)	Z=-0.447	0.655	
Alkol kullanma durumu	Evet	21	77(31-80)			
	Hayır	179	78(25-80)	Z=0.619	0.536	
İlaç kullanımı gerektiren fiziksel hastalık durumu	Evet	54	78(25-80)			
	Hayır	146	77(37-80)	Z=-0.701	0.485	

OD (Min.-Max.): Ortanca Değer (Minimum- Maksimum), SS: Standart sapma, Independent t Test(Bootstrap) - Mann Whitney U Test(Monte Carlo) - OneWay ANOVA Test - Kruskal Wallis Test, İkili karşılaştırmalar Allpairwise testinden elde edilmiştir.

Tablo 12’de görüldüğü gibi evli kadınların eğitim durumuna göre Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptandı ($F=4.491$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) ortaokul mezunu kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (74.50 ± 6.61) ve lise mezunu kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (71.94 ± 11.94), ilkokul mezunu kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (68.94 ± 11.86) istatistiksel anlamda daha yüksek olduğu saptandı ($p<0.05$). Lise mezunu (71.94 ± 11.94) ve üniversite mezunu (76.13 ± 6.42) kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği arasında anlamlı fark saptanmadı ($p>0.05$).

Kadınların çalışma durumuna göre, Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptandı ($F=3.598$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) tam gün çalışan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (75.64 ± 6.84), çalışmayan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (72.09 ± 11.17) daha yüksek bulundu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendi ($p<0.05$).

Evli kadınların yaşamın uzun süre geçirildiği yer ($X^2=0.056$, $p>0.05$), çocuk sahibi olma durumu ($t=-1.628$, $p>0.05$), aile tipi ($t=1.661$, $p>0.05$), sosyal güvence ($Z=0.447$, $p>0.05$), gelir düzeyi ($F=1.373$, $p>0.05$), alkol kullanma durumu ($Z=0.619$, $p>0.05$), ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel bir hastalığı olma durumu ($t=0.709$, $p>0.05$) ve ilaç kullanmasını gerektiren ruhsal bir hastalığı olma durumu ($t=0.368$, $p>0.05$) özelliklerine göre Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı ($p>0.05$).

Tablo 13. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Eş ile isteyerek evlenme durumu	Evet	164	74.74 ± 7.51	t= 2.889	0.004
	Hayır	36	69.81 ± 14.93		
Eşin eğitim durumu	İlkokul	11	65.33±17.90	F=5.201	0.002
	Ortaokul	28	72.14±10.69		
	Lise	63	73.34±8.39		
	Üniversite	96	75.72±7.50		
Eşin çalışma durumu	Tam gün	150	74.86±7.23	F=3.730	0.026
	Yarım gün	13	71.46±12.34		
	Çalışmıyor	37	70.44±14.50		
OD (Min.-Max.)					
Eşle evlenme biçimi	Anlaşarak	136	78(25-80)	X ² =4.550	0.208
	Görücü usulü	50	76.5(31-80)		
	Akraba evliliği	4	73.5(69-78)		
	Kaçarak	10	74(64-80)		

Tablo 13'te görüldüğü gibi evli kadınların eşi ile isteyerek evlenme durumuna göre Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlendi (t=2.889, p<0.05).

Kadınların eşinin eğitim durumlarının Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlendi (F=5.201, p<0.05). Yapılan post hoc analizde (LSD) kadınların eşinin üniversite mezunu Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (75.72±7.50), lise mezunu Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (73.34±8.39) ve ortaokul mezunu Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (72.14±10.69) ilkokul mezunu Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (65.33±17.90) istatistiksel anlamda daha yüksek olduğu saptandı (p<0.05). Ortaokul mezunu (72.14±10.69) ve lise mezunu (73.34±8.39) eşlerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması arasında anlam ifade eden fark saptanmadı (p>0.05). Ayrıca üniversite mezunu (75.72±7.50) ve lise mezunu

(73.34±8.39) eşlerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması arasında anlam ifade eden fark saptanmadı ($p>0.05$).

Kadınların eşinin çalışma durumuna göre Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlendi ($F=3.730$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) kadınların eşinin tam gün çalışması Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması ($74.86±7.23$), çalışmayan eşlerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından ($70.44±14.50$) daha fazla bulundu ve bu farkın istatistiki açıdan anlam ifade ettiği saptandı ($p<0.05$).

Kadınların eşleri ile evlenme biçiminin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiki açıdan anlam ifade eden bir farkın olmadığı belirlendi ($X^2=4.550$, $p>0.05$).

Tablo 14. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Yetişilen ailede şiddete tanıklık etme	Evet	80	71.98 ± 11.5	t=-2.316	0.022
	Hayır	120	75.10 ± 7.55		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık etme	Evet	55	71.64 ± 12.01	t=-1.738	0.086
	Hayır	145	74.69 ± 8.14		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık etme	Evet	34	71.32 ± 12.14	t=-1.531	0.127
	Hayır	166	74.26 ± 8.9		
Yetişilen ailede duygusal şiddete tanıklık etme	Evet	30	72.71 ± 10.76	t=-1.150	0.251
	Hayır	170	74.37 ± 8.75		
Yetişilen ailede sözel şiddete tanıklık etme	Evet	63	72.71 ± 10.76	t=-1.150	0.251
	Hayır	137	74.37 ± 8.75		
Yetişilen ailede şiddete maruz kalma	Evet	62	72.87 ± 10.7	t=-0.978	0.329
	Hayır	138	74.28 ± 8.82		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	43	71.64 ± 12.01	t=-1.738	0.086
	Hayır	157	74.69 ± 8.14		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	28	71.31±12.67	t= -1.338	0.189
	Hayır	172	74.36±8.58		
Yetişilen ailede duygusal şiddete maruz kalma	Evet	26	71.37 ± 12.52	t=-1.225	0.229
	Hayır	174	74.28 ± 8.76		
Yetişilen ailede sözel şiddete maruz kalma	Evet	45	74.5 ± 7.77	t= 0.549	0.583
	Hayır	155	73.59 ± 9.92		
Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	61	71.32± 12.67	t=-1.338	0.189
	Hayır	139	74.36 ± 8.58		

Tablo 14. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200) (Devamı)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma	Evet	65	71.37 ± 12.52	t=-1.225	0.229
	Hayır	135	74.78 ± 8.76		
Eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma	Evet	82	72.71 ± 10.76	t=-1.150	0.251
	Hayır	118	74.37 ± 8.75		
Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	41	71.19 ± 11.68	t=-1.775	0.081
	Hayır	159	74.98±7.77		
Eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	135	74.24 ± 9.57	F=1.115	0.351
	Nadir	8	72.50±6.84		
	Bazen	23	74.61 ± 5.44		
	Sıklıkla	16	69.25±15.00		
	Sürekli	9	74.37±8.05		
OD (Min.- Max.)					
Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	159	78(25-80)	X ² =13.536	0.004
	Nadir	20	69(31-80)		
	Bazen	16	78.5(38-80)		
	Sıklıkla	4	73.5(39-78)		
	Sürekli	0	0.00		
Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	139	79(25-80)	X ² =13.749	0.008
	Nadir	10	69.5(31-80)		
	Bazen	24	78(57-80)		
	Sıklıkla	21	74(31-80)		
Eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	118	79(25-80)	X ² =14.243	0.007
	Nadir	14	77(62-80)		
	Bazen	34	75(60-80)		
	Sıklıkla	24	78(31-80)		
Eşi tarafından cinsel şiddete maruz kalma	Evet	14	78(37-80)	Z=-0.273	0.785
	Hayır	186	78(25-80)		

Tablo 14'te görüldüğü gibi yetişilen ailede şiddete tanıklık etmeyen kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (75.1±7.55) yetişilen ailede şiddete tanık olan kadınların puan ortalamasından (71.98±11.5) anlamlı düzeyde daha yüksekti (p<0.05).

Kadınların eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığının Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark

saptandı ($X^2=13.536$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalmayan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değeri(78(25-80)) eşi tarafından fiziksel şiddete nadiren maruz kalan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden(69(31-80)) istatistiksel anlamda daha yüksek olduğu saptandı($p<0.05$). Eşi tarafından bazen fiziksel şiddete maruz kalan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin(78.5(38-80)), eşi tarafından nadiren fiziksel şiddete maruz kalan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden(69(31-80)) istatistiksel anlamda daha yüksek olduğu saptandı ($p<0.05$). Kadınların eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma sıklığının Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($X^2=13.749$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalmayan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin(79(25-80)) eşi tarafından ekonomik şiddete nadiren maruz kalan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden(69.5(31-80)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda fark olduğu saptandı($p<0.05$). Kadınların eşi tarafından sözel şiddet maruz kalma sıklığının Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptandı ($X^2=14.243$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD)eşi tarafından sözel şiddete maruz kalmayan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin(79(25-80)) eşi tarafından sözel şiddete sürekli maruz kalan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden(71(31-80)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda fark olduğu saptandı ($p<0.05$).Yapılan post hoc analizde (LDS) eşi tarafından sözel şiddete maruz kalmayan kadınların Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (79(25-80)) eşi tarafından sözel şiddete sıklıkla maruz kalan kadınların ortanca değerinden (78(31-80)) daha yüksek olmasına rağmen istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanılmadı ($p>0.05$).

Kadınların yetişilen ailede fiziksel($t=1.738$, $p>0.05$), ekonomik($t=1.531$, $p>0.05$), duygusal ($t=1.150$, $p>0.05$), sözel şiddete tanıklık etme durumu ($t=1.150$, $p>0.05$) ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanılmadı ($p>0.05$). Evli kadınların yetişilen ailede şiddete maruz kalması ($t=0.978$, $p>0.05$), fiziksel($t=1.738$, $p>0.05$), ekonomik

($t=-1.338$, $p>0.05$), duygusal ($t=-1.225$, $p>0.05$), sözel şiddete maruz kalma durumu($t=-0.549$, $p>0.05$) ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanılmadı ($p>0.05$). Kadınların eşleri tarafından fiziksel ($t=-1.775$, $p>0.05$), ekonomik ($t=1.338$, $p>0.05$), duygusal ($t=1.225$, $p>0.05$), sözel ($t=1.150$, $p>0.05$) ve cinsel şiddete maruz kalma durumu ($Z=0.273$, $p>0.05$) ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanılmadı ($p>0.05$).

Tablo 15. Evli Kadınların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Aile tipi	Çekirdek aile	163	55.04±9.64	t=2.117	0.040
	Geniş aile	37	49.76±14.48		
Eğitim durumu	İlkokul	19	49.89±11.93	F=3.048	0.030
	Ortaokul	28	54.32±10.04		
	Lise	67	52.14±12.93		
	Üniversite	86	56.39±8.45		
Çocuk durumu	Evet	145	53.32±11.71	t=-1.878	0.062
	Hayır	55	56.04±7.96		
Çalışma durumu	Tam gün	98	55.04±9.64	F=1.580	0.209
	Yarım gün	14	53.64±9.19		
	Çalışmıyor	88	52.61±12.86		
Gelir düzeyi	Gelir giderden düşük	62	54.93±9.73	F=1.035	0.257
	Gelir gidere eşit	109	53.09±11.25		
	Gelir giderden fazla	29	55.86±11.54		
İlaç kullanımı gerektiren fiziksel bir hastalık durumu	Evet	54	55.07±11.55	t=0.799	0.425
	Hayır	146	53.69±10.6		
İlaç kullanımı gerektiren ruhsal bir hastalık durumu	Evet	28	54.14±13.79	t=-0.041	0.967
	Hayır	172	54.05±10.35		
OD (Min.-Max.)					
Yaşamın en uzun süre geçirildiği yer	Köy	27	54(14-66)	X ² =3.633	0.163
	İlçe	40	56(20-68)		
	Şehir	133	56(23-69)		
Alkol kullanma durumu	Evet	21	56(14-68)	Z=0.114	0.909
	Hayır	179	56(14-69)		
Sosyal güvence	Var	171	56(14-68)	Z=-0.280	0.780
	Yok	29	57(24-69)		

Tablo 15’te görüldüğü gibi evli kadınların aile tipine göre Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t=2.117$, $p<0.05$). Çekirdek aile tipine sahip evli kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (55.04 ± 9.64) geniş aile tipine sahip evli kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (49.76 ± 14.48) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($p<0.05$).

Evli kadınların eğitim durumuna göre Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($F=3.048$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde(LSD) kadınların üniversite mezunu Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (56.39 ± 8.45) ilkokul mezunu Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (49.89 ± 11.93) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($p<0.05$). Üniversite mezunu kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (56.39 ± 8.45) lise mezunu kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (52.14 ± 12.93) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($p<0.05$).

Kadınların çocuk sahibi olma durumu, çalışma durumu, gelir düzeyi, ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel bir hastalığı olma durumu, ilaç kullanmasını gerektiren ruhsal bir hastalığı olma durumu, yaşamın en uzun geçirildiği yer, alkol kullanma durumu ve sosyal güvencesi olma durumu özellikleri ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı ($p>0.05$).

Tablo 16. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Kimliğe Yönelik	İstatistiksel	P
			Tutumlar Alt Ölçeği		
			Ortalama±SS		
Eş ile isteyerek evlenme durumu	Evet	164	54.90 ± 9.88	t= 2.355	0.019
	Hayır	36	50.25 ± 14.04		
Eşin eğitim durumu	İlkokul	11	49.46±14.16	F=2.263	0.082
	Ortaokul	28	52.50±12.16		
	Lise	63	52.82±11.15		
	Üniversite	96	55.95±9.47		
Eşin çalışma durumu	Tam gün	150	54.36±9.61	F=3.730	0.026
	Yarım gün	13	52.00±15.19		
	Çalışmıyor	37	50.00±15.14		
			OD (Min.-Max.)		
Eşle evlenme biçimi	Anlaşarak	136	56(20-69)	X ² =4.599	0.204
	Görücü usulü	50	56(14-68)		
	Akraba evliliği	4	52.5(32-59)		
	Kaçarak	10	53(39-62)		

Tablo 16’da görüldüğü gibi eşi ile isteyerek evlenen kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (54.90±9.88) eşi ile isteyerek evlenmeyen kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (50.25±14.04) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (t=2.355, p<0.05).

Kadınların eşinin çalışma durumu ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı(F=3.730, p<0.05). Farkın kadınların tam gün çalışan eşin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (54.36±9.61) çalışmayan eşin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (50.00±15.14) daha yüksek olmasından kaynaklandığı ve bu farkın istatistiksel olarak anlam ifade ettiği belirlendi(p<0.05).

Evli kadınların eşinin eğitim durumları (F=2.263, p>0.05), eşle evlenme biçimleri (X²=4.599, p>0.05) ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı (p>0.05).

Tablo 17. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Kimliğe Yönelik	İstatistiksel	p
			Tutumlar Alt Ölçeği		
			Ortalama±SS		
Yetişilen ailede şiddete tanıklık etme	Evet	80	51.69 ± 12.66	t=-2.409	0.017
	Hayır	120	55.65 ± 9.18		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık etme	Evet	55	50.65 ± 12.82	t=-2.783	0.006
	Hayır	145	55.36 ± 9.75		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık etme	Evet	34	48.82 ± 13.39	t=-2.304	0.006
	Hayır	166	54.92 ± 10.18		
Yetişilen ailede duygusal şiddete tanıklık etme	Evet	30	52.32 ± 13.2	t=-1.549	0.123
	Hayır	170	54.87± 9.53		
Yetişilen ailede sözel şiddete tanıklık etme	Evet	63	52.32 ± 13.2	t=-1.377	0.172
	Hayır	137	54.87 ± 9.53		
Yetişilen ailede şiddete maruz kalma	Evet	62	52.68 ± 11.48	t=-1.213	0.226
	Hayır	138	54.69 ± 10.54		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	43	50.65 ± 12.82	t=-2.464	0.016
	Hayır	157	65.53 ±9.75		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	28	49.50±13.35	t= -2.273	0.028
	Hayır	172	55.00±10.06		
Yetişilen ailede duygusal şiddete maruz kalma	Evet	26	50.23 ± 12.67	t=-2.115	0.036
	Hayır	174	54.74± 10.40		
Yetişilen ailede sözel şiddete maruz kalma	Evet	45	53.62 ± 9.93	t=-0.238	0.812
	Hayır	155	54.07 ± 11.19		
Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	41	50.44 ± 11.83	t=-2.503	0.013
	Hayır	159	55.06 ± 10.39		
Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	159	55.41±9.44	t=8.813	0.032
	Nadir	20	46.00± 16.26		
	Bazen	16	51.93±10.62		
	Sıklıkla	5	50.20±14.85		
	Sürekli	0	0.00		
Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	61	49.50± 13.35	t=-2.273	0.028
	Hayır	139	55.00 ± 10.06		
Eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma	Evet	65	50.23 ± 12.67	t=-1.843	0.074
	Hayır	135	54.74± 10.40		
Eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	135	55.11±10.73	F=1.918	0.099
	Nadir	8	51.62±6.82		
	Bazen	23	53.70±7.68		
	Sıklıkla	16	47.37±15.47		
	Sürekli	9	54.00±13.47		

Tablo 17. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200) (Devamı)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Kimliğe Yönelik	İstatistiksel	p
			Tutumlar Alt Ölçeği		
			Ortalama±SS		
Eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma	Evet	82	52.32 ±13.20	t=-1.549	0.123
	Hayır	118	54.87± 9.53		
Eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	118	55.89 ±9.30	F=16.454	0.002
	Nadir	14	55.56±8.01		
	Bazen	34	53.08±10.39		
	Sıklıkla	24	49.95±13.56		
	Sürekli	10	45.70±16.40		
			OD (Min.-Max.)		
Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	139	58(23-69)	X ² =9.936	0.042
	Nadir	10	46.5(14-65)		
	Bazen	24	56(20-66)		
	Sıklıkla	21	50(14-66)		
	Sürekli	6	57.5(24-63)		
Eşi tarafından cinsel şiddete maruz kalma	Evet	14	54(13-65)	Z=-1.582	0.114
	Hayır	186	56(14-69)		

Tablo 17’de görüldüğü gibi yetişilen ailede şiddete tanıklık etmeyen kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (55.65±9.18) yetişilen ailede şiddete tanıklık eden kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (51.69±12.66) daha yüksek olup istatistiksel anlamda fark saptandı (t=2.409, p<0.05). Yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık etmeyen kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (55.36±9.75) yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık eden kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (50.65±12.82) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (t=-2.783, p<0.05). Yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık etmeyen kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması (54.92±10.18) yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık eden kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (48.82±13.39) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (t=-2.304, p<0.05).

Yetiştigi ailede fiziksel şiddete maruz kalmayan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (65.53±9.75) yetiştigi ailede fiziksel şiddete maruz kalan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından

(50.65±12.82) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t=-2.464$, $p<0.05$). Yetiştigi ailede ekonomik şiddete maruz kalmayan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (55±10.06) yetiştigi ailede ekonomik şiddete maruz kalan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (49.5±13.35) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t=-2.273$, $p<0.05$). Yetiştigi ailede duygusal şiddete maruz kalmayan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (54.74±10.4) yetiştigi ailede duygusal şiddete maruz kalan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (50.23±12.67) daha yüksek olmasından kaynaklandığı ve bu farkın istatistiksel olarak anlam ifade ettiği belirlendi($t=-2.115$, $p<0.05$).

Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalmayan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (55.06±10.39) eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (50.44±11.83) daha yüksek olup istatistiki açıdan anlam ifade eden bir farkın olduğu belirlendi($t=-2.503$, $p<0.05$). Kadınların eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t=8.813$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalmayan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (55.47±9.85) sürekli eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (50.20±14.85) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($p<0.05$).

Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalmayan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (55±10.06) eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (49.5±13.35) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t=-2.273$, $p<0.05$). Kadınların eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma sıklığı ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı($X^2=9.939$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalmayan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (58(23-69)) eşi tarafından ekonomik şiddete nadiren

maruz kalan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (46.5(14-65)) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı($p<0.05$). Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalmayan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (58(23-69)) bazen ekonomik şiddete maruz kalan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (56(20-66)) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı($p<0.05$).

Kadınların eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma sıklığı ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($X^2=16.454$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) eşi tarafından sözel şiddete maruz kalmayan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (55.89 ± 9.30) eşi tarafından sözel şiddete sürekli maruz kalan kadınların Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (45.70 ± 16.40) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı($p<0.05$).

Kadınların yetişilen ailede duygusal($t=-1.544$, $p>0.05$) ve sözel şiddete tanıklık etme durumu($t=-1.377$, $p>0.05$) ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı ($p>0.05$). Kadınların yetiştiği ailede şiddete maruz kalma($t=-1.213$, $p>0.05$) ve sözel şiddete maruz kalma durumu($t=-0.238$, $p>0.05$) ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı ($p>0.05$). Kadınların eşi tarafından duygusal($t=-1.843$, $p>0.05$), sözel($t=-1.549$, $p>0.05$) ve cinsel şiddete maruz kalma durumu($Z=1.582$, $p>0.05$) ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı ($p>0.05$).

4.5. Evli Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi

Tablo 18. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özelliklerine Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Çocuk durumu	Evet	138	62.6±17.54	t=-1.296	0.196
	Hayır	62	66.08±17.59		
Aile tipi	Çekirdek aile	176	64.34±17.52	t=1.460	0.154
	Geniş aile	24	58.88±17.73		
İlaç kullanımı gerektiren fiziksel bir hastalık durumu	Evet	26	67.88 ± 13.13	t=1.309	0.192
	Hayır	174	63.05 ± 18.11		
Gelir düzeyi	Gelir giderden düşük	53	58.92±21.46	F=2.727	0.068
	Gelir gidere eşit	114	65.16±16.16		
	Gelir giderden fazla	33	66.18±14.16		
OD (Min.-Max.)					
Yaşamın en uzun süre geçirildiği yer	Köy	32	65.5(16-80)	X ² =4.240	0.120
	İlçe	43	71(16-80)		
	Şehir	125	70(16-80)		
Eğitim durumu	İlkokul	12	34(16-80)	X ² =26.598	0.001
	Ortaokul	20	64.5(34-80)		
	Lise	60	66(16-80)		
	Üniversite	107	74(16-80)		
Sosyal güvence	Var	187	70(16-80)	Z=-0.037	0.970
	Yok	13	66(16-80)		
Çalışma durumu	Tam gün	168	70(16-80)	X ² =0.930	0.628
	Yarım gün	10	71.5(40-80)		
	Çalışmıyor	22	72(16-80)		
Alkol kullanma durumu	Evet	81	68(16-80)	Z=-0.819	0.413
	Hayır	119	70(16-80)		
İlaç kullanımı gerektiren ruhsal bir hastalık durumu	Evet	28	70(16-80)	Z=-0.215	0.830
	Hayır	172	70(16-80)		

Tablo 18’de görüldüğü gibi evli erkeklerin eğitim durumu ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı(p<0.05). Üniversite mezunu erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (74(16-80)) ilkokul mezunu erkeklerin Bedene Yönelik

Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden(34(16-80)) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($p<0.05$). Lise mezunu erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin 66(16-80) ortaokul mezunu erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (64.5(34-80)) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı($p<0.05$).

Evli erkeklerin çocuk sahibi olma durumu, aile tipi, ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel bir hastalık durumu, gelir düzeyi, yaşamın en uzun süre geçirildiği yer, sosyal güvencesi olma durumu, çalışma durumu, alkol kullanma durumu ve ilaç kullanmasını gerektiren ruhsal bir hastalık durumu ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı($p>0.05$).

Tablo 19. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Eşin eğitim durumu	İlkokul	24	54.23±22.55	F=5.740	0.001
	Ortaokul	26	61.69±16.23		
	Lise	56	61.03±19.21		
	Üniversite	92	68.52±13.66		
OD (Min.-Max.)					
Eşle isteyerek evlenme durumu	Evet	181	71(16-80)	Z=-2.155	0.031
	Hayır	19	65(16-77)		
Eşle evlenme biçimi	Anlaşarak	149	73(16-80)	X ² =20.906	0.001
	Görücü usulü	36	63(16-77)		
	Akraba evliliği	7	62(16-70)		
	Kaçarak	8	67.5(31-80)		
Eşin çalışma durumu	Tam gün	104	70(16-80)	X ² =0.292	0.864
	Yarım gün	7	71.5(40-80)		
	Çalışmıyor	89	72(16-80)		

Tablo 19’da gösterildiği gibi, erkeklerin eşinin eğitim durumu ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (F=5.740, $p<0.05$). Eşi üniversite mezunu olan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (68.52±13.66) eşi ilkokul mezunu erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (54.23±22.55) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($p<0.05$).

Eşi ile isteyerek evlenen erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin 71(16-80), eşi ile isteyerek evlenmeyen erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden 65(16-77) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($Z=-2.155$, $p<0.05$).

Erkeklerin eşi ile evlenme biçimi ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($X^2=20.906$, $p<0.05$). Eşi ile anlaşarak evlenen erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (73(16-80)) eşi ile görücü usulüyle evlenen erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (63(16-77)) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($p<0.05$).

Erkeklerin eşinin çalışma durumu ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı ($X^2=0.292$, $p>0.05$).

Tablo 20. Evli Erkeklerin Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Yetişilen ailede şiddete tanıklık etme	Evet	98	61.3±18.65	t=-1.891	0.060
	Hayır	102	65.97±16.27		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık etme	Evet	75	59.41 ±20.09	t=-2.699	0.008
	Hayır	125	66.24±15.43		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık etme	Evet	50	56.68± 20.26	t=-2.964	0.004
	Hayır	150	66.01± 16.01		
Yetişilen ailede duygusal şiddete tanıklık etme	Evet	39	55.77± 20.64	t=-2.210	0.027
	Hayır	161	64.86± 16.84		
Yetişilen ailede şiddete maruz kalma	Evet	86	59.76± 19.08	t=-2.787	0.006
	Hayır	114	66.64±15.82		
Yetişilen ailede duygusal şiddete maruz kalma	Evet	39	55.77± 20.64	t=-2.491	0.014
	Hayır	161	64.86± 16.84		
Yetişilen ailede sözel şiddete maruz kalma	Evet	73	61.01±18.03	t=-1.798	0.074
	Hayır	127	65.53± 17.11		
Eşi ekonomik şiddete maruz bırakma	Evet	37	53.68±21.26	t=-3.972	0.001
	Hayır	163	65.95±15.86		

Tablo 20. Evli Erkeklerin Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200) (Devamı)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Eşi duygusal şiddete maruz bırakma	Evet	33	61.61± 19.38	t=-0.784	0.434
	Hayır	167	64.12±17.02		
Eşi sözel şiddete maruz bırakma	Evet	70	61.01 ±18.03	t=-1.798	0.074
	Hayır	130	65.53± 17.11		
OD (Min.-Max.)					
Yetişilen ailede sözel şiddete tanıklık etme	Evet	73	66(16-80)	Z=-2.008	0.046
	Hayır	127	72.5(16-80)		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	58	62.5(16-80)	Z=-2.765	0.006
	Hayır	142	70.5(16-80)		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	37	62(16-80)	Z=-2.377	0.017
	Hayır	163	70(16-80)		
Eşini fiziksel şiddete maruz bırakma	Evet	24	41(16-80)	Z=-3.961	0.001
	Hayır	176	70(16-80)		
Eşini fiziksel şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	176	70(16-80)	X ² =12.428	0.002
	Nadir	11	41(16-80)		
	Bazen	13	28(16-77)		
	Sıklıkla	0	0.00		
	Sürekli	0	0.00		
Eşini ekonomik şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	163	71(16-80)	X ² =16.371	0.001
	Nadir	4	74(69-80)		
	Bazen	11	63(34-74)		
	Sıklıkla	22	43(16-80)		
	Sürekli	0	0.00		
Eşini duygusal şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	167	70(16-80)	X ² =12.488	0.006
	Nadir	12	70(16-80)		
	Bazen	14	65(30-75)		
	Sıklıkla	7	51(16-66)		
	Sürekli	0	0.00		
Eşini sözel şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	130	72(16-80)	X ² =22.302	0.001
	Nadir	21	70.5(16-80)		
	Bazen	26	64(22-75)		
	Sıklıkla	17	40(16-76)		
Eşini cinsel şiddete maruz bırakma	Evet	6	52(30-75)	Z=-1.457	0.145
	Hayır	194	70(16-80)		

Tablo 20’de görüldüğü gibi yetiştiği ailede fiziksel şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (66.24 ± 15.43) yetiştiği ailede fiziksel şiddete tanıklık eden erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (59.41 ± 20.09) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($t = -2.699$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede ekonomik şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (66.01 ± 16.01) yetiştiği ailede ekonomik şiddete tanıklık eden erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (56.68 ± 20.26) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($t = -2.964$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede duygusal şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (64.86 ± 16.84) yetiştiği ailede duygusal şiddete tanıklık eden erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (55.77 ± 20.64) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($t = -2.210$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede sözel şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin ($72.5(16-80)$) yetiştiği ailede sözel şiddete tanıklık eden erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden ($66(16-80)$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($t = -2.008$, $p < 0.05$).

Yetiştirildiği ailede şiddete maruz kalmayan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (66.61 ± 15.82) yetiştiği ailede şiddete maruz kalan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (59.76 ± 19.08) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t = -2.787$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede fiziksel şiddete maruz kalmayan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin ($70.5(16-80)$) yetiştiği ailede fiziksel şiddete maruz kalan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden ($62.5(16-80)$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($Z = -2.765$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede ekonomik şiddete maruz kalmayan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin ($70(16-80)$) yetiştiği ailede ekonomik şiddete maruz kalan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden ($62(16-80)$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($Z = -2.377$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede duygusal şiddete maruz kalmayan Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (64.86 ± 16.84) yetiştiği ailede duygusal şiddete maruz kalan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar

Alt Ölçeği puan ortalamasından (55.77 ± 20.64) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t = -2.491$, $p < 0.05$).

Eşini fiziksel şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin ($70(16-80)$) eşini fiziksel şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden ($41(16-80)$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($Z = -3.961$, $p < 0.05$). Erkeklerin eşini fiziksel şiddete maruz bırakma sıklığı ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($X^2 = 12.428$, $p < 0.05$). Yapılan post hoc analizde (LDS) eşini fiziksel şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin ($70(16-80)$) eşini bazen fiziksel şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden ($28(16-77)$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p < 0.05$). Eşini fiziksel şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin ($70(16-80)$) eşini nadiren fiziksel şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden ($41(16-80)$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p < 0.05$). Eşini ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (65.95 ± 15.86) eşini ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (53.68 ± 21.26) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t = -3.972$, $p < 0.05$). Erkeklerin eşini ekonomik şiddete maruz bırakma sıklığı ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlendi ($X^2 = 16.371$, $p < 0.05$). Yapılan post hoc analizde (LDS) eşini ekonomik şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin ($70(16-80)$) eşini sıklıkla ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden ($43(16-80)$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlendi ($p < 0.05$). Eşlerine nadiren ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin ($70(16-80)$) eşini sıklıkla ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden ($43(16-80)$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlendi ($p < 0.05$). Erkeklerin eşini duygusal şiddete maruz bırakma sıklığı ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği

ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($X^2=12.488$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LDS) eğini duygusal şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (70(16-80)) eğini sıklıkla duygusal şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (51(16-60)) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlendi ($p<0.05$). Erkeklerin eğini sözel şiddete maruz bırakma sıklığı ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlendi ($X^2=22.302$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LDS) eğini sözel şiddet maruz bırakmayan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (72(16-80)) eğini sıklıkla duygusal şiddete maruz bırakan erkeklerin Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (40(16-76)) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlendi ($p<0.05$).

Evli erkeğin yetiştiği ailede şiddete tanıklık etme durumu ($t=-1.891$, $p>0.05$), yetiştiği ailede sözel şiddete maruz kalma durumu ($t=-1.798$, $p>0.05$), erkeklerin eğini duygusal şiddete maruz bırakma durumu ($t=-0.784$, $p>0.05$) ve erkeklerin eğlerini sözel şiddet maruz bırakma durumu ($t=-1.798$, $p>0.05$) ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı ($p>0.05$).

Tablo 21. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özelliklerine Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Kimliğe Yönelik	İstatistiksel	p
			Tutumlar Alt Ölçeği		
			Ortalama±SS		
Yaşamın en uzun süre geçirildiği yer	Köy	32	32.81±12.98	F=7.998	0.001
	İlçe	43	37.86±14.18		
	Şehir	125	43.00±13.57		
Çocuk durumu	Evet	138	38.43±13.34	t=-2.807	0.006
	Hayır	62	44.37±14.93		
Aile tipi	Çekirdek aile	176	40.73±14.42	t=1.524	0.137
	Geniş aile	24	36.92±11.03		
Gelir düzeyi	Gelir giderden düşük	53	37.49±13.87	F=1.409	0.247
	Gelir gidere eşit	114	41.28±14.17		
	Gelir giderden fazla	33	41.24±13.93		
İlaç kullanımı gerektiren fiziksel bir hastalık durumu	Evet	26	41.23 ± 14.18	t=0.372	0.710
	Hayır	174	40.13 ± 14.11		
OD (Min.-Max.)					
Eğitim durumu	İlkokul	12	26(14-70)	X ² =23.031	0.001
	Ortaokul	20	38.5(14-68)		
	Lise	60	36.5(14-64)		
	Üniversite	107	44(14-70)		
Sosyal güvence	Var	187	41(14-70)	Z=-0.501	0.617
	Yok	13	38(14-70)		
Çalışma durumu	Tam gün	168	40(14-70)	X ² =4.741	0.111
	Yarım gün	10	45(21-65)		
	Çalışmıyor	22	46.5(14-70)		
Alkol kullanma durumu	Evet	81	43(14-70)	Z=-1.521	0.128
	Hayır	119	40(14-70)		
İlaç kullanımı gerektiren ruhsal bir hastalık durumu	Evet	28	39(14-56)	Z=-0.531	0.596
	Hayır	172	41(14-70)		

Tablo 21’de evli erkeklerin yaşamın en uzun süre geçirildiği yer ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlendi ($F=7.998$, $p<0.05$). Yapılan post hoc (LSD) analize göre yaşamın çoğunu şehirde geçiren erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (43.00 ± 13.57) yaşamının çoğunu köyde geçiren erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (32.81 ± 12.98) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlendi ($p<0.05$).

Çocuk sahibi olan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (44.37 ± 14.93) çocuk sahibi olmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (38.43 ± 13.34) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlendi ($t=-2.807$, $p<0.05$).

Evli erkeklerin eğitim durumu ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($X^2=23.031$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) üniversite mezunu erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin ($44(14-70)$) lise mezunu ($36.5(14-64)$), ortaokul mezunu ($38.5(14-68)$) ve ilkokul mezunu erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden ($26(14-70)$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($p<0.05$).

Evli erkeklerin aile tipi ($t=1.524$, $p>0.05$), gelir düzeyi, ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel bir rahatsızlık olma durumu, sosyal güvence, çalışma durumu, alkol kullanma durumu ve ilaç kullanmasını gerektiren ruhsal bir rahatsızlık durumu ile Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı ($p>0.05$).

Tablo 22. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Eşin eğitim durumu	İlkokul	24	33.30±15.08	F=4.735	0.003
	Ortaokul	26	37.15±12.61		
	Lise	56	39.26±13.99		
	Üniversite	92	43.72±13.42		
OD (Min.-Max.)					
Eş ile isteyerek evlenme durumu	Evet	181	41(14-70)	Z=-1.999	0.046
	Hayır	19	36(14-57)		
Eşle evlenme biçimi	Anlaşarak	149	42(14-70)	X ² =12.498	0.006
	Görücü usulü	36	34(14-57)		
	Akraba evliliği	7	36(18-47)		
	Kaçarak	8	40(30-62)		
Eşin çalışma durumu	Tam gün	104	42.5(14-70)	X ² =0.764	0.682
	Yarım gün	7	37(27-46)		
	Çalışmıyor	89	34.5(14-70)		

Tablo 22’de görüldüğü gibi erkeklerin eşinin eğitim durumu ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (F=4.735, p<0.05). Üniversite mezunu eşin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (43.72±13.42) ilkokul mezunu eşin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (33.30±15.08) ve ortaokul mezunu eşin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (37.15±12.61) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (p<0.05).

Eşi ile isteyerek evlenen erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin(41(14-70)) eşi ile istemeyerek evlenen erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerlerinden 36(14-57) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı(Z=-1.999, p<0.05).

Erkeklerin eşi ile evlenme biçimleri ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (X²=12.498, p<0.05). Eşi ile anlaşarak evlenen erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği

ortanca değerinin (42(14-70)) eşi ile görücü usulü evlenen erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (34(14-57)) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($p < 0.05$).

Erkeklerin eşinin çalışma durumu ile ($X^2=0.764$, $p > 0.05$) Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı ($p > 0.05$).

Tablo 23. Evli Erkeklerin Şiddetle İlgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Yetişilen ailede şiddete tanıklık etme	Evet	98	38.4±14.89	t=-1.853	0.065
	Hayır	102	42.07±13.09		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık etme	Evet	75	37.53±15.30	t=-2.065	0.041
	Hayır	125	41.91±13.10		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık etme	Evet	50	34.92±15.44	t=-2.929	0.005
	Hayır	150	42.05± 13.18		
Yetişilen ailede şiddete maruz kalma	Evet	86	37.41±15.69	t=-2.530	0.012
	Hayır	114	42.43±12.39		
Yetişilen ailede duygusal şiddete maruz kalma	Evet	26	38.61± 18.31	t=-0.803	0.423
	Hayır	174	40.65± 12.98		
Yetişilen ailede sözel şiddete maruz kalma	Evet	73	37.34±14.95	t=-2.482	0.014
	Hayır	127	42.13± 13.14		
Eşini ekonomik şiddete maruz bırakma	Evet	37	33.24±15.95	t=-3.452	0.001
	Hayır	163	41.87±13.17		
Eşini duygusal şiddete maruz bırakma	Evet	33	38.61± 18.31	t=-0.803	0.423
	Hayır	167	40.65±12.98		
Eşini sözel şiddete maruz bırakma	Evet	70	37.34±14.95	t=-2.482	0.014
	Hayır	130	42.31±13.14		
OD (Min.-Max.)					
Yetişilen ailede duygusal şiddete tanıklık etme	Evet	39	40.5(14-70)	Z=-2.989	0.003
	Hayır	161	41(14-70)		
Yetişilen ailede sözel şiddete tanıklık etme	Evet	82	38(14-70)	Z=-2.457	0.015
	Hayır	118	43.5(14-70)		

Tablo 23. Evli Erkeklerin Şiddetle İlgili Yaşantılarına Göre İSKEBE Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200) (Devamı)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Kimliğe Yönelik	İstatistiksel	p
			Tutumlar Alt Ölçeği		
			OD (Min.-Max.)		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	58	35(14-70)	Z=-2.979	0.003
	Hayır	142	42(14-70)		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	37	34(14-70)	Z=-3.078	0.002
	Hayır	163	42(14-70)		
Eşini fiziksel şiddete maruz bırakma	Evet	24	19(14-70)	Z=-3.961	0.001
	Hayır	176	41(14-70)		
Eşini fiziksel şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	176	41(14-70)	X ² =13.318	0.001
	Nadir	11	24(14-70)		
	Bazen	13	19(14-47)		
	Sıklıkla	0	0.00		
	Sürekli	0	0.00		
Eşini ekonomik şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	163	42(14-70)	X ² =23.65	0.001
	Nadir	4	55(47-70)		
	Bazen	11	34(25-62)		
	Sıklıkla	22	19(14-54)		
	Sürekli	0	0.00		
Eşini duygusal şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	167	42(14-70)	X ² =16.110	0.001
	Nadir	12	39(14-70)		
	Bazen	14	34(16-62)		
	Sıklıkla	7	19(14-35)		
	Sürekli	0	0.00		
Eşini sözel şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	130	42(14-70)	X ² =21.815	0.001
	Nadir	21	43.5(14-70)		
	Bazen	26	37(14-57)		
	Sıklıkla	17	24(14-62)		
	Sürekli	6	19(16-43)		

Tablo 23'te görüldüğü gibi yetiştiği ailede fiziksel şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (41.94±13.10) yetiştiği ailede fiziksel şiddete tanıklık eden erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (37.53±15.3) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (t=-2.065, p<0.05). Yetiştiği ailede ekonomik şiddete

tanıklık etmeyen erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (42.05±13.18) yetiştiği ailede ekonomik şiddete tanıklık eden erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (34.92±15.44) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t=-2.929$, $p<0.05$).

Yetiştirildiği ailede şiddete maruz kalmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (42.43±12.39) yetiştiği ailede şiddete maruz kalan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (37.41±15.69) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t=-2.530$, $p<0.05$). Yetiştirildiği ailede sözel şiddete maruz kalmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (42.13±12.39) yetiştiği ailede sözel şiddete maruz kalan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (37.34±14.95) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p<0.05$).

Eşini ekonomik şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (41.87±13.17) eşini ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (33.24±15.95) daha yüksek olup istatistiksel anlamda fark saptandı ($t=-3.452$, $p<0.05$). Eşini sözel şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasının (42.31±13.14) eşini sözel şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamasından (37.34±14.95) daha yüksek olup istatistiksel anlamda fark saptandı ($t=-2.482$, $p<0.05$).

Yetiştirildiği ailede duygusal şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (41(14-70)) yetiştiği ailede duygusal şiddete tanıklık eden erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (40.5(14-70)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t=-2.989$, $p<0.05$). Yetiştirildiği ailede sözel şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (43.5(14-70)) yetiştiği ailede sözel şiddete tanıklık eden erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (38(14-70)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t=-2.457$, $p<0.05$). Yetiştirildiği ailede fiziksel şiddete maruz kalmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (42(14-70)) yetiştiği ailede fiziksel şiddete maruz kalan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (35(14-70)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($Z=-2.979$,

$p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede ekonomik şiddete maruz kalmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (42(14-70)) yetiştirildiği ailede ekonomik şiddete maruz kalan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (34(14-70)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($Z = -3.078$, $p < 0.05$).

Eşini fiziksel şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (41(14-70)) eşini fiziksel şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (19(14-70)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($Z = -3.961$, $p < 0.05$). Erkeklerin eşini fiziksel şiddete maruz bırakma sıklığı ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($X^2 = 13.318$, $p < 0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) eşini fiziksel şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (41(14-70)) eşini bazen fiziksel şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (19(14-70)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık belirlendi ($p < 0.05$). Erkeklerin eşini ekonomik şiddete maruz bırakma sıklığı ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($X^2 = 23.065$, $p < 0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) eşini ekonomik şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (42(14-70)) eşini sıklıkla ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (19(14-50)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p < 0.05$). Eşini nadiren ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (55(47-70)) eşini sıklıkla ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (19(14-50)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p < 0.05$). Erkeklerin eşini duygusal şiddete maruz bırakma sıklığı ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($X^2 = 16.110$, $p < 0.05$). Yapılan post hoc analizde (LSD) eşini duygusal şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (42(14-70)) eşini bazen duygusal şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (34(16-62)) daha yüksek olup

istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p < 0.05$). Eşini nadiren duygusal şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (39(14-70)) eşini sıklıkla duygusal şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (19(14-35)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p < 0.05$). Erkeklerin eşini sözel şiddete maruz bırakma sıklığı ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($X^2=21.815$, $p < 0.05$). Yapılan post hoc analizde (LDS) eşini sözel şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (42(14-70)) ve eşini nadiren sözel şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinin (43.5(14-70)) eşini sıklıkla duygusal şiddete maruz bırakan erkeklerin Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği ortanca değerinden (24(14-62)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p < 0.05$).

Evli erkeklerin yetiştiği ailede şiddete tanıklık etme durumu ($t=-1.853$, $p > 0.05$), yetiştiği ailede duygusal şiddete maruz kalma durumu ($t=-0.803$, $p > 0.05$), eşini duygusal şiddete maruz bırakma durumu ($t=-0.803$, $p > 0.05$) ile Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmadı ($p > 0.05$).

4.6. Evli Kadın ve Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi

Tablo 24. Evli Kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanları (n=200)

	X	SS	OD	Min	Max
Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	100.27	18.33	102.21	36.00	125.00

Tablo 24'te görüldüğü gibi evli kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalaması (100.27±18.33), Ortanca Değeri 102.21(36.00-125.00)'dir.

Tablo 25. Evli Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanları (n=200)

	X	SS	OD	Min	Max
Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	82.82	20.13	92.14	30.00	125.00

Tablo 25'te görüldüğü gibi evli erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalaması(82.82±20.13), Ortanca Değeri 92.14(30.00-125.00)'dir.

Tablo 26. Evli Kadın ve Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puan Ortalamasının Karşılaştırılması (n=400)

	Kadın (n=200) Ort±SS	Erkek (n=200) Ort±SS	t	p
Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	100.25 ± 18.29	82.82 ± 20.13	-9.63	0.001

Tablo 26’da görüldüğü gibi evli kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (100.25±18.29) evli erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından(82.82±20.13) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (p<0.05).

4.7. Evli Kadınların Toplumsal Cinsiyet Algılarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi

Tablo 27. Evli Kadınların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Çocuk durumu	Evet	145	99.34±19.19	t=-1.160	0.247
	Hayır	55	102.71±15.79		
Aile tipi	Çekirdek aile	163	101.03±17.4	t=1.224	0.222
	Geniş aile	37	96.95±21.92		
Eğitim durumu	İlkokul	19	93.05±18.74	F=6.378	0.001
	Ortaokul	28	104.46±20.25		
	Lise	67	94.29±19.93		
	Üniversite	85	105.21±14.21		
Çalışma durumu	Tam gün	98	104.01±15.27	F=4.488	0.012
	Yarım gün	14	100.78±9.87		
	Çalışmıyor	88	96.06±21.43		
Gelir seviyesi	Gelir giderden daha az	62	100.12±17.48	F=0.009	0.991
	Gelir gidere eşit	109	100.24±18.62		
	Gelir giderden fazla	29	100.68±19.63		
İlaç kullanımı gerektiren fiziksel bir hastalık durumu	Evet	54	101.11±18.80	t=0.689	0.699
	Hayır	146	99.96±18.21		

Tablo 27. Evli Kadınların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200) (Devamı)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Toplumsal Cinsiyet	İstatistiksel	p
			Algısı Ölçeği		
			Ortalama±SS		
İlaç kullanımı gerektiren ruhsal bir hastalık durumu	Evet	28	100.18±23.26	t=-0.029	0.977
	Hayır	172	100.29±17.48		
OD (Min.-Max.)					
Sosyal güvence	Var	171	103(36-125)	Z=-2.883	0.004
	Yok	29	89(46-123)		
Alkol kullanma durumu	Evet	21	105(36-123)	Z=-0.649	0.516
	Hayır	179	102(36-125)		
Yaşamın en uzun süre geçirildiği yer	Köy	27	100(36-123)	X ² =0.480	0.787
	İlçe	40	102.5(36-125)		
	Şehir	133	103(48-125)		

Tablo 27’de görüldüğü gibi evli kadınların eğitim durumu ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (F=6.378, p<0.05). Yapılan post hoc analizde (LDS) üniversite mezunu kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (105.21±14.21) ilkokul mezunu kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (93.05±18.74) ve lise mezunu kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (94.29±19.93) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (p<0.05).

Kadınların çalışma durumu ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (F=4.488, p<0.05). Yapılan post hoc analize (LDS) göre tam gün çalışan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (104.01±15.27) çalışmayan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (96.06±21.43) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı (p<0.05).

Sosyal güvencesi olan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin (103(36-125)) sosyal güvencesi olmayan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden (89(46-123)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (Z=-2.883, p<0.05)

Evli kadınların çocuk sahibi olma durumu ($t=-1.160$, $p>0.05$), aile tipi($t=1.224$, $p>0.05$), gelir düzeyi ($F=0.009$, $p>0.05$), ilaç kullanmasını gerektiren kronik fiziksel bir hastalık durumu ($t=0.689$, $p>0.05$), ilaç kullanmasını gerektiren kronik ruhsal bir hastalık durumu ($t=-0.029$, $p>0.05$),alkol kullanma durumu ($Z=-0.649$, $p>0.05$), yaşamın en uzun süre geçirildiği yer ($X^2=0.480$, $p>0.05$)özellikleri ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmadı ($p>0.05$).

Tablo 28. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	İstatistiksel Test	P
			Ortalama±SS		
Eş ile isteyerek evlenme durumu	Evet	164	100.72 ± 17.37	t=0.730	0.466
	Hayır	36	98.25 ± 22.37		
Eşin eğitim durumu	İlkokul	11	89.15±19.35	F=3.258	0.023
	Ortaokul	28	100.60±18.32		
	Lise	63	97.35±19.43		
	Üniversite	96	103.56±16.78		
Eşin çalışma durumu	Tam gün	150	101.06±17.83	F=0.726	0.485
	Yarım gün	13	100.53±15.85		
	Çalışmıyor	37	97.00±21.06		
OD (Min.-Max.)					
Eşle evlenme biçimi	Anlaşarak	136	105(36-125)	X ² =2.107	0.550
	Görücü usulü	50	98.5(36-125)		
	Akraba evliliği	4	102.5(92-103)		
	Kaçarak	10	98.5(94-125)		

Tablo 28’de görüldüğü gibi evli kadınların eşinin eğitim durumu ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptandı($F=3.258$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LDS)üniversite mezunu eşin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının ($103.56±16.78$) ilkokul mezunu eşin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından ($89.15±19.35$) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptandı($p<0.05$). Üniversite mezunu eşin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan

ortalamasının (103.56±16.78) lise mezunu eşin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından(97.35±19.43) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı(p<0.05).

Kadınların eşi ile isteyerek evlenme durumu (t=0.730, p>0.05), eşinin çalışma durumu (F=0.726, p>0.05), eşi ile evlenme biçimi durumu (X²=2.107, p>0.05)ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel anlamda farklılık saptanmadı(p>0.05).

Tablo 29. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Yetişilen ailede şiddete tanıklık etme	Evet	80	95.91±21.38	t=-2.627	0.010
	Hayır	120	103.20±15.38		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık etme	Evet	55	94.84 ±22.00	t=-2.301	0.024
	Hayır	145	102.35±16.34		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık etme	Evet	34	91.89± 22.61	t=-2.181	0.037
	Hayır	166	101.64 ± 17.23		
Yetişilen ailede duygusal şiddete tanıklık etme	Evet	30	94.19 ± 20.51	t=-1.824	0.070
	Hayır	170	101.18± 17.87		
Yetişilen ailede sözel şiddete tanıklık etme	Evet	63	99.45 ± 16.29	t=-0.317	0.751
	Hayır	137	100.47 ± 19.04		
Yetişilen ailede şiddete maruz kalma	Evet	62	52.68 ± 11.48	t=-1.540	0.125
	Hayır	138	54.69 ± 10.54		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	43	94.98 ± 20.95	t=-2.158	0.032
	Hayır	157	101.73 ±17.34		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	28	91.89±22.61	t= -2.181	0.037
	Hayır	172	101.64±17.23		
Yetişilen ailede duygusal şiddete maruz kalma	Evet	26	94.19 ± 20.51	t=-1.824	0.070
	Hayır	174	101.18± 17.87		
Yetişilen ailede sözel şiddete maruz kalma	Evet	45	99.45 ± 16.29	t=-0.317	0.751
	Hayır	155	100.47 ± 19.04		

Tablo 29. Evli Kadınların Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Puanlarının İncelenmesi (n=200) (Devamı)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Toplumsal Cinsiyet	İstatistiksel	p
			Algısı Ölçeği		
			Ortalama±SS		
Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	41	94.98 ± 20.95	t=-2.158	0.032
	Hayır	159	101.73 ± 17.34		
Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	61	96.44± 23.42	t=-1.340	0.182
	Hayır	139	101.06 ± 17.08		
Eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	139	103.69±15.50	F=13.938	0.007
	Nadir	10	87.90±21.10		
	Bazen	24	95.55±22.07		
	Sıklıkla	21	87.75±22.34		
	Sürekli	6	96.83± 23.62		
Eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma	Evet	65	96.17 ± 21.41	t=-1.33	0.184
	Hayır	135	101.00±17.41		
Eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	135	102.69±17.24	F=2.003	0.080
	Nadir	8	97.37±12.45		
	Bazen	23	99.72±14.80		
	Sıklıkla	16	85.18±25.23		
	Sürekli	9	95.77±24.89		
Eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma	Evet	82	97.62 ±22.56	t=-1.392	0.165
	Hayır	118	101.50± 15.95		
OD (Min.-Max.)					
Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	159	105(48-125)	X ² =13.444	0.004
	Nadir	20	91(36-121)		
	Bazen	16	103(65-123)		
	Sıklıkla	5	100(53-112)		
	Sürekli	0	0.00		
Eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma sıklığı	Şiddet yok	118	105(48-105)	X ² =16.440	0.002
	Nadir	14	102(85-121)		
	Bazen	34	95.5(48-125)		
	Sıklıkla	24	103.5(36-123)		
	Sürekli	10	96.5(36-112)		
Eşi tarafından cinsel şiddete maruz kalma	Evet	14	100(53-115)	Z=-1.457	0.145
	Hayır	186	103(36-125)		

Tablo 29’da görüldüğü gibi, yetiştiği ailede şiddete tanıklık etmeyen kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (103.2±15.38) yetiştiği ailede şiddete tanıklık eden kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (95.91±21.38) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (t=-2.627, p<0.05). Yetiştirildiği ailede fiziksel şiddete tanıklık etmeyen kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (102.35±16.34) yetiştiği ailede fiziksel şiddete tanıklık eden kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (94.84±22) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (t=-2.301, p<0.05). Yetiştirildiği ailede ekonomik şiddete tanıklık etmeyen kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (101.64±17.23) yetiştiği ailede ekonomik şiddete tanıklık eden kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (91.89±22.61) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (t=-2.181, p<0.05).

Yetiştirildiği ailede fiziksel şiddete maruz kalmayan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (101.73±17.34) yetiştiği ailede fiziksel şiddete maruz kalan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (94.98±20.95) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (t=-2.158, p<0.05). Yetiştirildiği ailede ekonomik şiddete maruz kalmayan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (101.64±17.23) yetiştiği ailede ekonomik şiddete maruz kalan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (91.89±22.61) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (t=-2.181, p<0.05).

Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalmayan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (101.73±17.34) eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (94.98±20.95) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (t=-2.158, p<0.05).

Kadınların eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma sıklığı ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel anlamda farklılık saptandı (F=13.938, p<0.05). Yapılan post hoc analizde (LDS) eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalmayan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalaması (103.69±15.50) eşi tarafından nadiren ekonomik şiddete maruz kalan

kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (87.90±21.10) ve sıklıkla ekonomik şiddete maruz kalan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (87.75±22.34) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (p<0.05).

Kadınların eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma sıklığı ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlendi ($X^2=16.440$, p<0.05). Yapılan post hoc analizde (LDS) eşi tarafından sözel şiddete maruz kalmayan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin (105(48-105)) eşinden bazen sözel şiddete maruz kalan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden (95.5(48-125))daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (p<0.05). Eşinden sözel şiddete maruz kalmayan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin (105(48-105)) eşinden sürekli sözel şiddete maruz kalan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden (96.5(36-112))daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (p<0.05).

Kadınların eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlendi ($X^2=13.444$, p<0.05). Yapılan post hoc analizde (LDS)eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalmayan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin (105(48-125)) eşi tarafından nadiren fiziksel şiddete maruz kalan kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden (91(36|21)) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlendi (p<0.05).

Kadınların yetiştiği ailede duygusal şiddete tanıklık etme durumu (t=-1.824, p>0.05), yetiştiği ailede sözel şiddete tanıklık etme durumu (t=-0.317, p>0.05), yetiştiği ailede şiddete maruz kalma durumu (t=-1.540, p>0.05), yetişilen ailede duygusal şiddete maruz kalma durumu (t=-1.824, p>0.05), yetişilen ailede sözel şiddete maruz kalma durumu(t=-0.317, p>0.05), eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kalma durumu (t=-1.340, p>0.05), eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma durumu (t=-1.33, p>0.05), eşi tarafından duygusal şiddete maruz kalma sıklığı (F=2.003, p>0.05), eşi tarafından sözel şiddete maruz kalma durumu (t=-1.392, p>0.05) ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel anlamda bir farklılık saptanmadı (p>0.05).

4.8.Evli Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algılarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi

Tablo 30. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Yaşamın en uzun süre geçirildiği yer	Köy	32	78.40±22.82	F=1.883	0.155
	İlçe	43	80.00±20.02		
	Şehir	125	84.91±19.28		
Çocuk durumu	Evet	138	80.89±20.54	t=-2.032	0.043
	Hayır	62	87.10±18.63		
Aile tipi	Çekirdek aile	176	83.75±20.59	t=1.789	0.075
	Geniş aile	24	75.96±15.00		
Gelir düzeyi	Gelir giderden az	53	79.13±21.32	F=1.665	0.192
	Gelir gidere eşit	114	83.29±19.39		
	Gelir giderden fazla	33	20.26±87.06		
İlaç kullanımı gerektiren fiziksel bir hastalık durumu	Evet	26	87.27 ±17.05	t=1.211	0.227
	Hayır	174	82.15± 20.45		
OD (Min.-Max.)					
Eğitim durumu	İlkokul	12	57(30-125)	X ² =32.768	0.001
	Ortaokul	20	86(47-103)		
	Lise	60	74(34-123)		
	Üniversite	107	93(30-123)		
Sosyal güvence	Var	187	87(30-125)	Z=-0.325	0.745
	Yok	13	86(51-122)		
Çalışma durumu	Tam gün	168	85(30-125)	X ² =4.741	0.093
	Yarım gün	10	98(51-119)		
	Çalışmıyor	22	90.5(34-123)		
Alkol kullanma durumu	Evet	81	85(30-123)	Z=-0.090	0.929
	Hayır	119	87(30-125)		
İlaç kullanımı gerektiren ruhsal bir hastalık durumu	Evet	28	73(35-121)	Z=-1.391	0.164
	Hayır	172	87(30-125)		

Tablo 30'da görüldüğü gibi, çocuk sahibi olmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (87.1±18.63) çocuk sahibi olan erkeklerin

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (80.89±20.54) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (t=-2.032, p<0.05).

Erkeklerin eğitim durumu ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($X^2=32.768$, p<0.05). Yapılan post hoc analizde (LSD) üniversite mezunu erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin (93(30-123)) lise mezunu erkeklerin ortanca değeri (74(34-123)), ilkokul mezunu erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden (57(30-125)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı (p<0.05).

Evli erkeklerin yaşamının en uzun süre geçirildiği yer (F = 1.883, p> 0.155), aile tipi (t=1.789, p>0.05),gelir düzeyi (F=1.665, p>0.05),ilaç kullanımı gerektiren fiziksel bir hastalık durumu (t=1.211, p>0.05), sosyal güvencesi olma durumu (Z=0.745, p>0.05), çalışma durumu ($X^2=4.741$, p>0.05), alkol kullanma durumu (Z=-0.090, p>0.05), ilaç kullanımı gerektiren ruhsal bir hastalık durumu (Z=-1.391, p>0.05) özellikleri ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmadı (p>0.05).

Tablo 31. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	İstatistiksel Test	p
			Ortalama±SS		
Eşin eğitim durumu	İlkokul	24	73.88±24.91	F=6.344	0.001
	Ortaokul	26	78.03±18.88		
	Lise	56	78.89±21.75		
	Üniversite	92	89.07±15.90		
OD (Min.-Max.)					
Eş ile isteyerek evlenme durumu	Evet	181	87(30-125)	Z=-0.917	0.359
	Hayır	19	80(30-103)		
Eş ile evlenme biçimi	Anlaşarak	149	90(30-125)	$X^2=12.795$	0.005
	Görücü usulü	36	76.5(30-103)		
	Akraba evliliği	7	73(51-97)		
	Kaçarak	8	75.5(71-104)		
Eşin çalışma durumu	Tam gün	104	88(30-125)	$X^2=5.160$	0.076
	Yarım gün	7	94(81-103)		
	Çalışmıyor	89	82(30-123)		

Tablo 31’de görüldüğü gibi erkeklerin eşinin eğitim durumu Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($F=6.344$, $p<0.05$). Üniversite mezunu eşin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (89.07 ± 15.90), lise mezunu eşin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (78.89 ± 21.75), ortaokul mezunu eşin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (78.03 ± 18.88), ilkokul mezunu eşin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (33.30 ± 15.08) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($p<0.05$).

Erkeklerin eşi ile evlenme biçimleri ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($X^2=12.795$, $p<0.05$). Eşi ile anlaşarak evlenen erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin ($90(30-125)$) eşi ile görücü usulü evlenen erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden ($76.5(30-103)$) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p<0.05$).

Erkeklerin eşi ile isteyerek evlenme durumu ($Z=-0.917$, $p>0.05$), eşin çalışma durumu ($X^2=5.160$, $p>0.05$) ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı ($p>0.05$).

Tablo 32. Evli Erkeklerin Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Toplumsal Cinsiyet	İstatistiksel	p
			Algısı Ölçeği		
			Ortalama±SS		
Yetişilen ailede şiddete tanıklık etme	Evet	98	77.91±21.46	t=-3.472	0.001
	Hayır	102	87.53±17.61		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete tanıklık etme	Evet	75	76.37±22.77	t=-3.376	0.001
	Hayır	125	86.68±17.33		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete tanıklık etme	Evet	50	75.64±23.43	t=-2.630	0.010
	Hayır	150	85.51± 18.37		
Yetişilen ailede duygusal şiddete tanıklık etme	Evet	39	71.35±21.21	t=-3.298	0.001
	Hayır	161	84.53±19.45		
Yetişilen ailede şiddete maruz kalma	Evet	86	77.36±22.69	t=-3.417	0.001
	Hayır	114	86.93±16.92		
Yetişilen ailede duygusal şiddete maruz kalma	Evet	26	71.35±21.21	t=-3.186	0.002
	Hayır	174	84.53±19.45		
Yetişilen ailede sözel şiddete maruz kalma	Evet	73	77.01±22.75	t=-3.159	0.002
	Hayır	127	86.15± 17.5		

Tablo 32. Evli Erkeklerin Şiddetle ilgili Yaşantılarına Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puanlarının İncelenmesi (n=200) (Devamı)

Değişkenler	Yanıtlar	n	Toplumsal Cinsiyet	İstatistiksel	p
			Algısı Ölçeği		
			Ortalama±SS		
Eşini ekonomik şiddete maruz bırakma	Evet	37	75.16±25.71	t=-2.104	0.041
	Hayır	163	84.55±18.28		
Eşini duygusal şiddete maruz bırakma	Evet	33	71.35±21.21	t=-2.987	0.005
	Hayır	167	84.53±19.45		
Eşini sözel şiddete maruz bırakma	Evet	70	77.01±22.75	t=-2.955	0.004
	Hayır	130	86.15±17.70		
OD (Min.-Max.)					
Yetişilen ailede sözel şiddete tanıklık etme	Evet	82	77(30-123)	Z=-3.159	0.002
	Hayır	118	89(35-125)		
Yetişilen ailede fiziksel şiddete maruz kalma	Evet	58	74(30-123)	Z=-4.308	0.001
	Hayır	142	90(37-125)		
Yetişilen ailede ekonomik şiddete maruz kalma	Evet	37	72(30-125)	Z=-3.058	0.002
	Hayır	163	88(35-123)		
Eşini fiziksel şiddete maruz bırakma	Evet	24	86.5(30-125)	Z=-2.563	0.017
	Hayır	176	64(30-125)		
Eşini fiziksel şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	176	87(37-123)	X ² =6.821	0.033
	Nadir	11	64(30-125)		
	Bazen	13	57(34-99)		
	Sıklıkla	0	0.00		
	Sürekli	0	0.00		
Eşini ekonomik şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	163	87.5(35-123)	X ² =14.498	0.002
	Nadir	4	103.5(76-125)		
	Bazen	11	88(55-104)		
	Sıklıkla	22	64(30-103)		
	Sürekli	0	0.00		
Eşini duygusal şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	167	88(34-123)	X ² =1.015	0.798
	Nadir	12	82(35-125)		
	Bazen	14	83(30-104)		
	Sıklıkla	7	99(57-101)		
	Sürekli	0	0.00		
Eşini sözel şiddete maruz bırakma sıklığı	Şiddet yok	130	90(37-123)	X ² =11.476	0.001
	Nadir	21	81.5(51-125)		
	Bazen	26	85(38-108)		
	Sıklıkla	17	64(34-104)		
	Sürekli	6	88(30-99)		

Tablo 32’de görüldüğü gibi yetiştiği ailede şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (87.53 ± 17.61) yetiştiği ailede şiddete tanıklık eden erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (77.91 ± 21.46) daha yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($t = -3.472$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede fiziksel şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (86.68 ± 17.33) yetiştiği ailede fiziksel şiddete tanıklık eden erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (76.37 ± 22.77) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t = -3.376$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede ekonomik şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (85.21 ± 18.37) yetiştiği ailede ekonomik şiddete tanıklık eden erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (75.64 ± 23.43) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t = -2.630$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede duygusal şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (84.53 ± 19.45) yetiştiği ailede duygusal şiddete tanıklık eden erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (71.35 ± 21.21) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t = -3.298$, $p < 0.05$).

Yetiştirildiği ailede şiddete maruz kalmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (86.93 ± 16.92) yetiştiği ailede şiddete maruz kalan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (77.36 ± 22.69) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t = -3.417$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede duygusal şiddete maruz kalmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (84.53 ± 19.45) yetiştiği ailede duygusal şiddete maruz kalan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (71.35 ± 21.21) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t = -3.186$, $p < 0.05$). Yetiştirildiği ailede sözel şiddete maruz kalmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (86.15 ± 17.7) yetiştiği ailede sözel şiddete maruz kalan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (77.01 ± 22.75) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t = -3.159$, $p < 0.05$).

Eşini ekonomik şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (84.55 ± 18.28) eşini ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (75.16 ± 25.71)

daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t=-2.104$, $p<0.05$). Eşini duygusal şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (84.53 ± 19.45) eşini duygusal şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (71.35 ± 21.21) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t=-2.987$, $p<0.05$). Eşini sözel şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının (86.15 ± 17.70) eşini sözel şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasından (77.01 ± 22.75) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t=-2.955$, $p<0.05$).

Yetiştığı ailede sözel şiddete tanıklık etmeyen erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin ($89(35-125)$) yetiştığı ailede sözel şiddete tanıklık eden erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden ($77(30-123)$) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($Z=-3.159$, $p<0.05$).

Yetiştığı ailede fiziksel şiddete maruz kalmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin ($90(37-125)$) yetiştığı ailede fiziksel şiddete maruz kalan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden ($74(30-123)$) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($Z=-4.318$, $p<0.05$). Yetiştığı ailede ekonomik şiddete maruz kalmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin ($88(35-123)$) yetiştığı ailede ekonomik şiddete maruz kalan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden ($72(30-125)$) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($Z=-3.058$, $p<0.05$).

Eşini fiziksel şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin ($64(30-125)$) eşini fiziksel şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden ($64(30-125)$) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($t=-2.563$, $p<0.05$). Erkeklerin eşini fiziksel şiddete maruz bırakma sıklığı ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptandı ($X^2=6.821$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LDS) eşini nadiren fiziksel şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin ($64(30-125)$) eşini bazen fiziksel şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden ($57(34-99)$) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p<0.05$).

Erkeklerin eşini ekonomik şiddete maruz bırakma sıklığı ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı ($X^2=14.498$, $p<0.05$). Yapılan post hoc analizde (LDS) eşini ekonomik şiddete maruz bırakmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin (87.5(35-123)) eşini sıklıkla ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden (64(30-103)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p<0.05$). Eşini nadiren ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin (103.5(76-125)) eşini sıklıkla ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden (64(30-103)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı ($p<0.05$).

Erkeklerin eşini sözel şiddete maruz bırakma sıklığı ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptandı ($X^2=11.476$, $p<0.05$).Yapılan post hoc analizde (LDS) eşini sözel şiddet maruz bırakmayan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin (90(37-123)) ve eşini nadiren şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinin (81.5(51-125))eşini sıklıkla duygusal şiddete maruz bırakan erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerinden (64(34-104)) daha yüksek olup istatistiksel anlamda farklılık saptandı($p<0.05$).

Erkeklerin eşlerini duygusal şiddete maruz bırakma sıklığı ($X^2=1.015$, $p>0.05$) ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmadı ($p>0.05$).

4.9. Evli Kadın ve Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumları ve Toplumsal Cinsiyet Algıları Arasındaki İlişkiler

Tablo 33. Evli Kadınların İSKEBE Tutum Ölçeği, Alt Ölçekleri ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puan ortalaması Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi (n=200)

		Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği
İSKEBE Tutum Ölçeği	r	0.718**
	p	0.000
Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	r	0.595**
	p	0.000
Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	r	0.736**
	p	0.000

Pearson Correlation Test- Spearman's rho Test r: Korelasyon Katsayısı

Tablo 33'te görüldüğü gibi, evli kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalaması ile İSKEBE Tutum Ölçeği puan ortalaması ($r=0.718$, $p=0.001$), Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması ($r=0.598$, $p=0.001$) ve Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması ($r=0.736$, $p=0.001$) arasında pozitif yönde güçlü düzeyde anlamlı bir korelasyon belirlenmiştir.

Tablo 34. Evli Erkeklerin İSKEBE Tutum Ölçeği, Alt Ölçekleri ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puan ortalaması Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi (n=200)

		Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği
İSKEBE Tutum Ölçeği	r	0.755**
	p	0.000
Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	r	0.724**
	p	0.000
Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği	r	0.672**
	p	0.000

Pearson Correlation Test- Spearman's rho Test r: Korelasyon Katsayısı

Tablo 34'te görüldüğü gibi, evli erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği toplam puan ortalaması ile İSKEBE Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması ($r=0.755$, $p=0.001$), Bedene Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması ($r=0.724$, $p=0.001$) ve Kimliğe Yönelik Tutumlar Alt Ölçeği puan ortalaması ($r=0.672$, $p=0.001$) arasında pozitif yönde güçlü bir anlamlı korelasyon belirlenmiştir.

5. TARTIŞMA

5.1. Evli Kadınların Sosyodemografik Özelliklerinin İncelenmesi

Çalışmamıza katılan evli kadınların orta yaş kategorisinde oldukları, çoğunun çekirdek aile tipine sahip ve iki çocuğu olduğu belirlendi. Katılımcıların çoğu üniversite mezunu, tam gün bir işte çalışan, orta gelir düzeyine ve sosyal güvenceye sahip kadınlardı. Kadınların çoğu mesleği olmadığını belirtti. Kadınların çoğunun ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel ve ruhsal bir hastalığı yoktu ve alkol kullanmadıkları belirlendi. Duva'nın (2019) Çanakkale ilinde kadına yönelik şiddet yaygınlığını araştırdığı bir çalışmada, kadın katılımcıların orta yaş grubunda, çoğunun iki çocuğa ve çekirdek aile tipine sahip oldukları bildirilmiştir.

5.2. Evli Kadınların Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerinin İncelenmesi

Çalışmamıza katılan kadınların eşlerinin de orta yaş grubunda olduğu belirlendi. Kadınların çoğu eşleri ile isteyerek, anlaşarak evlenmişti ve hem resmi hem de imam nikâhli idi. Kadın katılımcıların eşlerinin çoğunun üniversite mezunu ve tam gün bir işte çalıştığı belirlendi.

5.3. Evli Kadınların Şiddetle İlgili Yaşantılarının İncelenmesi

Araştırmamızın bulgularına göre, kadın katılımcıların %40'ının yetiştiği ailesinde şiddete tanıklık ettiği; bu şiddetin en fazla oranda sözel (%31,5), sonra fiziksel (%27,5), ekonomik (%17), duygusal (%15) ve cinsel şiddet (%3) olduğu belirlendi. Yapılan bazı araştırmalarda da kadınların yetiştiği ailelerinde şiddete tanıklık etme oranlarının yüksek olduğu bildirilmiştir (Coker ve ark., 2000; Kula, 2010). İzmir'de yapılan bir araştırmaya göre, kadınların %60.8'i yetiştiği ailede şiddete tanıklık etmiştir (Baykal, 2008). Açıkgöz'ün (2015) Zonguldak ilinde yaptığı bir çalışmaya göre kadınların %30.8'i ailesi tarafından şiddete tanıklık ettiği bildirilmiştir. Demir (2017) Okan üniversitesinde yaptığı bir çalışmada kadın öğrencilerin %5.9'unun yetiştiği ailede şiddete tanık olduğunu bildirilmiştir. Araştırma bulguları arasındaki bu farklılık örneklem özelliklerinin farklı olmasından kaynaklanabilir.

Çalışmamıza katılan kadınların %31'inin yetiştiği ailede şiddete maruz kaldığı; maruz kaldıkları şiddet türleri değerlendirildiğinde, %22.5'inin sözel şiddete,

%21.5'inin fiziksel şiddete, %14'ünün ekonomik, %13'nün duygusal şiddete maruz kaldığı belirlendi. Bununla birlikte kadınlar ailelerinde cinsel şiddete maruz kalmadıklarını bildirmişlerdir. Duva'nın (2019) Çanakkale'de yaptığı çalışmaya göre kadınların %28.7'sinin yetiştiği ailede şiddete maruz kaldığı; şiddet türleri değerlendirildiğinde %45.7'sinin fiziksel, %26.3'ünün ekonomik, %20.2'sinin duygusal şiddete maruz kaldığı ve cinsel şiddete maruz kalmadığı bildirilmiştir. Trabzon'da yapılan bir araştırmaya göre, yetiştikleri ailelerde kadınların %33.3'ü anneleri, %31,6'sı ise babaları tarafından şiddete maruz bırakılmıştır (Aydemir ve Demircioğlu, 2017). Edirne'de yapılan bir çalışmaya göre, kadınların ailesi tarafından %28.3'ü fiziksel, %22.9'u sözel ve %3.5'i cinsel şiddete maruz kalmıştır (Açıkgöz, 2015). Yapılan başka bir araştırmada da kadınların %44'ü yetiştiği ailede şiddete uğramıştır (Şenol ve Yıldız, 2013). Yiğitalp ve ark., (2007) tarafından yapılan araştırmada ise kadınların %6.2'sinin yetiştiği ailede fiziksel şiddete maruz kaldığı bildirilmiştir. Bu sonuçlar kadınların yetiştiği ailede şiddete maruz kalmasının yaygın olduğunu göstermektedir. Araştırmamızın sonuçları ülkemizde yapılan diğer araştırmaların sonuçları ile paralellik göstermektedir. Araştırmamızda kadınların yetiştiği ailede cinsel şiddete maruz kalmadığı belirlenirken Duva'nın (2019) Çanakkale ilinde yaptığı çalışmada da aynı sonucun çıkması kadınların cinsel şiddeti açıkça ifade edemediklerini düşündürmektedir.

Çalışmamızda kadınların %20.5'inin eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı; maruz kalma sıklığı değerlendirildiğinde ise kadınların çoğu nadiren maruz kaldığını ifade etmişlerdir. Kadınların %30.5'inin eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kaldığı; maruz kalma sıklığı değerlendirildiğinde ise 10 kadından birinin sıklıkla ekonomik şiddete maruz kaldığı belirlendi. Kadınların %32.5'inin eşi tarafından duygusal şiddete maruz kaldığı, bu kadınların %8'inin sıklıkla, %4.5'inin sürekli duygusal şiddete maruz kaldığı belirlendi. Kadınların %41'inin eşi tarafından sözel şiddete maruz kaldığı bunların da %12'sinin sıklıkla ve %5'inin ise sürekli olarak sözel şiddete maruz kaldığı belirlendi. Kadınların %7'sinin eşi tarafından cinsel şiddete maruz kaldığı belirlendi. Bu sonuçlar çalışmamıza katılan evli kadınların eşi tarafından şiddete maruz kalma ve özellikle sözel ve duygusal şiddet oranlarının yüksek olduğunu göstermektedir. Diğer araştırma bulguları da kadınların eşi tarafından şiddete maruz bırakıldıklarını göstermektedir. Güçlü'nün (2018)

İzmir’de 602 kadın ile yürüttüğü çalışmada kadınların son bir yılda %59’unun aile içi şiddete maruz kaldığı, %27.2’sinin fiziksel, %25.2’sinin ekonomik, %12’sinin cinsel, %50.5’inin ise psikolojik şiddete maruz kaldığı belirtilmiştir. Duva’nın (2019) Çanakkale ilinde yaptığı çalışmaya göre kadınların şiddete maruz kalma durumlarının şiddet türlerine göre yaygınlığı; fiziksel şiddet için %32.5, cinsel şiddet için %6.9, ekonomik şiddet için %18.8, duygusal şiddet için ise %43.2 oranındadır (Duva, 2019). 2014 yılında KSGM tarafından yapılan Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırmasında kadına yönelik şiddetin yaygınlığının fiziksel olarak %36, cinsel olarak %12, ekonomik olarak %24 ve duygusal olarak %44 olduğu bildirilmiştir (KSGM, 2014). Öyekçin ve arkadaşlarının (2012) yaptığı çalışmaya göre, evli kadınların %54.6’sı psikolojik, %19.3’ü ekonomik, %6.3’ü cinsel, %30.4’ü fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Bulucu ve Çakıl’ın (2013) yaptığı çalışmada kadınların %64.7’sinin oldukça yüksek bir oranda cinsel şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur. Ağçay’ın (2009) yaptığı araştırmada kadınların eşleri tarafından duygusal olarak %59.3, fiziksel olarak %42.7 ve cinsel olarak %22.8 oranında şiddete maruz bırakıldığı saptanmıştır. Tanrıverdi ve Şıpkın’ın (2008) Çanakkale ilinde yaptığı çalışmada kadınların fiziksel %43.4, ekonomik %47, duygusal %68 ve cinsel %56.8 olmak üzere oldukça yüksek oranlarda farklı şiddet türlerine maruz kaldıkları bildirilmiştir. Yetim’in (2008) Edirne ilinde yaptığı çalışmaya göre kadınların %30.4’ü fiziksel, %54.6’sı psikolojik, %19.3’ü ekonomik, %9.8’i duygusal ve %6.3’ü cinsel şiddete maruz kalmaktadır. Bolu’da yapılan bir çalışmada, evli kadınların %25.9’unun eşi tarafından duygusal şiddete, %8.6’sının cinsel şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir (Mayda ve Akkuş, 2004). Bu sonuçlar ülkemizde eş şiddetinin azalmadan devam eden bir sorun olduğunu göstermektedir. Çalışmamızda cinsel şiddet yaygınlığı Duva’nın (2019) çalışmasında da olduğu gibi düşük olarak belirlenmiş olmakla birlikte, Tanrıverdi ve Şıpkın’ın (2008) Çanakkale’de yaptığı çalışmada bir başka çalışmada daha yüksek olarak bildirilmiştir. Aradan geçen 11 yılda kadınların eşi tarafından cinsel şiddete maruz kalma oranının azalması bu açıdan oldukça sevindiricidir.

5.4. Evli Erkeklerin Sosyodemografik Özelliklerinin İncelenmesi

Çalışmamıza katılan evli erkeklerin orta yaş kategorisinde oldukları saptandı. Erkek katılımcıların çoğunun çekirdek aile tipine ve iki çocuğa sahip, üniversite

mezunu, bir işi olan, tam gün çalışan, gelirin gidere denk ve sosyal güvenceye sahip bireyler olduğu belirlendi. Erkeklerin çoğunun kronik fiziksel ve ruhsal bir hastalığı olmadığı ve alkol kullanmadığı bulundu.

5.5. Evli Erkeklerin Evlilik ve Eşleri ile İlgili Özelliklerinin İncelenmesi

Çalışmamıza katılan evli erkeklerin evlilik süresi ortalama olarak 12.95±10.59 yıldır. Erkeklerin büyük bir çoğunluğu eşleri ile isteyerek evlendiklerini ifade etti. Erkeklerin çoğunun eşleri ile anlaşarak evlendiği, nikâh tipinin hem resmi hem de imam nikâhı olduğu belirlendi. Erkeklerin eşlerinin yaklaşık yarısının tam gün çalıştığı belirlendi.

5.6. Evli Erkeklerin Şiddetle İlgili Yaşantılarının İncelenmesi

Araştırmamıza katılan evli erkeklerin %49'unun yetiştiği ailede şiddete tanıklık ettiği; %57.5'inin fiziksel, %25'inin ekonomik, %19.5'inin duygusal, %41'inin sözel şiddete tanıklık ettiği belirlenmiştir. Güneş ve arkadaşlarının (2000) yaptığı bir araştırmada da erkeklerin %68.3'ünün yetiştiği ailede şiddete tanıklık ettiği bildirilmiştir. Bu sonuçlar, erkeklerin yetiştiği ailede şiddete tanıklık etme oranlarının yüksek olduğunu göstermektedir.

Çalışmamıza katılan erkeklerin %43'ünün yetiştiği ailede şiddete maruz kaldığı; %29'unun fiziksel, %18.5'inin ekonomik, %13'ünün duygusal, %36.5'inin sözel şiddete maruz kaldığı belirlendi. Dönmez ve arkadaşlarının (2012) İzmir'de yaptığı bir çalışmaya göre erkeklerin %69'unun ailesi tarafından şiddete maruz kaldığı bildirilmiştir. Akan ve Kıran'ın (2017) yürüttüğü çalışmada erkeklerin tamamının yaşamları süresince en az bir kere ailesi tarafından şiddete maruz kaldığı bildirilmiştir. Bununla birlikte araştırmamıza katılan evli erkeklerin tamamı yetiştiği ailede cinsel şiddete tanıklık etmediğini ve ailesi tarafından cinsel şiddete maruz bırakılmadığını ifade etmiştir. Malik ve Nadda'nın (2019) 1000 erkekle gerçekleştirdiği bir çalışmada ise erkeklerin %4'ünün cinsel şiddete maruz kaldığı bildirilmiştir. Bizim çalışmamızda erkeklerin yetiştiği ailede cinsel şiddete hiç maruz kalmadıklarını bildirmesi, sosyal ve kültürel çekinceler nedeniyle bu durumu saklamak istemelerinden kaynaklanabilir.

Çalışmamızda evli erkeklerin %12'sinin eşine fiziksel şiddet uyguladığı, %5.5'inin bu şiddeti nadiren, %6.5'inin bazen uyguladığı belirlendi. Erkeklerin %18.5'inin eşine ekonomik şiddet uyguladığı, %5.5'inin bu şiddeti bazen, %11'inin

sıklıkla uyguladığı saptandı. Erkeklerin %16'sının eşine duygusal şiddet uyguladığı, %2'si bu şiddeti sıklıkla, %1.5'inin sürekli uyguladığı bulundu. Erkeklerin %34.5'inin eşine sözel şiddet uyguladığı, %8.5'inin bu şiddeti sıklıkla, %3'ünün sürekli uyguladığı bulundu. Erkeklerin %3'ü eşine cinsel şiddet uyguladığını, %0.5'i bu şiddeti nadiren, %2.5'inin bazen uyguladığı ifade etti. Araştırmamıza katılan kadınlar eşi tarafından daha yüksek oranlarda şiddet gördüklerini ifade ederken, araştırmamıza katılan erkekler eşine daha düşük oranlarda şiddet uyguladıklarını bildirmiştir. Bunun sebebi erkeklerin toplumsal ve kültürel baskı hissetmelerinden kaynaklanabilir. Dönmez ve arkadaşlarının (2012) yaptığı çalışmaya göre, erkeklerin eşlerine şiddet uygulama oranları duygusal olarak %93, fiziksel olarak %37.5, ekonomik olarak %3.9 oranındadır. Hindistan'da yapılan bir çalışmaya göre, evli erkeklerin %29'un eşine şiddet uyguladığı, %48.8'inin fiziksel ve %1.5'inin cinsel şiddet uyguladığı bildirilmiştir (Leonardsson and San Sebastian, 2017). Çalışmamızın sonuçları diğer yapılan çalışmaların sonuçlarına nazaran daha düşük oranlarda bulundu. Araştırma bulguları arasındaki bu farklılıklar çalışma örneklemelerini oluşturan bireylerin farklı sosyodemografik ve kültürel özelliklere sahip olmalarından kaynaklanabilir.

5.7. Evli Kadın ve Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarının İncelenmesi

Çalışmamıza katılan evli kadınların kadına yönelik şiddete karşı tutum puanları evli erkeklerden daha yüksek bulundu. Bu sonuç kadınların erkeklere oranla kadına yönelik şiddete daha fazla karşı çıktıkları anlamına gelmektedir. Ülkemizdeki literatür incelendiğinde evli kadın ve erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı tutumlarını inceleyen bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Fakat üniversite öğrencilerinin kadına yönelik şiddete karşı tutumlarını inceleyen bir çalışmada cinsiyet karşılaştırılması yapılmış olup kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla şiddete karşı çıktıkları bildirilmiştir (Demir, 2017). Benzer şekilde Kanbay ve arkadaşlarının (2012) Gümüşhane Üniversitesinde hemşirelik öğrencileri ile yaptığı bir çalışmada da kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre kadına yönelik şiddete daha fazla karşı çıkmaktadır. Erkeklerin kadınlara göre kadına şiddete daha az karşı olmalarının nedeni ülkemizdeki sosyokültürel yapı ve faktörlerle ilişkili olabilir. Nitekim ülkemiz ataerkil yapının egemen olduğu bir kültüre sahiptir. Ataerkil yapıda

erkeğin kadına göre daha üstün olduğu düşünülmektedir. Bu yapıda erkek, güç ve kontrolü elinde bulunduran şiddeti uygulayan birey konumunda iken kadın şiddete maruz kalan birey durumundadır (Lungdren, 2012). Ayrıca toplumsal cinsiyet adına kadın ve erkeğe biçilen rollerin gereği erkek söz sahibi, para kazanan ve evin direği konumunda, kadın ise söz dinleyen, eşinin izin verdiği kadar özgür olabilen, ev işlerini yapan, annelik ve kocaya eş olma rollerini yerine getiren bir konumdadır (Özmete ve Yanardağ, 2016). Bu nedenle toplumsal cinsiyet algısı ve bu algıya bağlı tutum ve davranışların kadına şiddete yönelik tutumlarla ilişkisini irdelemek gerekmektedir.

5.8. Evli Kadınların Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi

Çalışmamıza katılan evli kadınların çocuk sahibi olma durumu, gelir düzeyi, ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel ve ruhsal hastalığa sahip olma durumu, yaşamını en uzun süre geçirdiği yer, sosyal güvence ve alkol kullanma durumunun kadına yönelik şiddetle ilgili tutumlarını etkilemediği belirlenmiştir. Demir'in (2017) yaptığı çalışmaya katılan bireylerin gelir düzeyinin ve yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yerin kadına yönelik şiddetle ilgili tutumlarını etkilemediği saptanmıştır. Wencheke ve Tadesse'nin (2017) Etiyopyalı kadınlarla yaptığı bir çalışmaya göre, fazla çocuğu olan, düşük gelir düzeyine sahip, fazla alkol kullanan ve yaşamını en uzun süre köyde geçiren kadınların kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bildirilmiştir. Ayhan ve Özkan'ın (2016) lise öğrencileri ile yaptığı bir çalışmada da kardeş sayısı fazla olan, ailesi düşük gelir düzeyine sahip olan, ailesi düşük eğitim düzeyine sahip olan öğrencilerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bildirilmiştir.

Çalışmamıza göre aile tipi, evli kadınların bedene yönelik (fiziksel ve cinsel) kadına şiddetle ilgili tutumlarını etkilememektedir. Buna karşın çekirdek aile yapısına sahip evli kadınların kimliğe yönelik (ekonomik ve duygusal) kadına şiddete daha fazla karşı oldukları belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde, yapılan bir çalışmada çekirdek aile yapısına sahip kadınların kadına yönelik şiddete daha fazla karşı çıktıkları bildirilmiştir (Ayaz ve Efe 2007). Pakistan'da yapılan bir araştırmaya göre geniş aile tipine sahip kadınların eşi tarafından cinsel ve fiziksel şiddete maruz kalma oranlarının yükseldiği bildirilmiştir (Ali ve ark., 2011). Bununla birlikte

Ayrancı ve ark., (2002) yaptığı çalışmada çekirdek aile tipine sahip kadınların daha çok şiddete maruz kaldıkları ortaya konmuştur.

Çalışmamıza katılan evli kadınların eğitim durumlarına göre bedene ve kimliğe yönelik şiddetle ilgili tutumları değişmektedir. Çalışmamıza göre, ilkokul mezunu evli kadınların kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları, lise ve üniversite mezunu evli kadınların kadına yönelik şiddete karşı oldukları belirlendi. Yapılan literatür taramasında eğitim seviyesi azaldıkça kadına yönelik şiddete karşı olunmadığı, şiddetin kabul edilebilir olduğu bildirilmiştir (Jewkes ve ark., 2002; Engin ve ark., 2005).Tanrıverdi ve Şıpkın'ın (2008) Çanakkale ilinde yaptığı bir çalışmaya göre kadınların eğitim düzeyinin azalmasının kadına yönelik şiddeti arttırdığı bildirilmiştir. Duva'nın (2019) Çanakkale ilinde yaptığı bir çalışmaya göre kadınların eğitim düzeyinin azalması kadına yönelik şiddeti arttırmaktadır. Kadınların eğitim düzeyinin artması ile kadınların sahip oldukları sosyoekonomik koşullar iyileşmekte, şiddetle ilgili farkındalıkları artmakta ve şiddete karşı çıkmaları da artmaktadır.

Çalışmamıza katılan evli kadınların ve eşlerinin çalışma durumu, kadınların bedene ve kimliğe yönelik şiddetle ilgili tutumlarını etkileyen bir değişken olarak görülmüştür. Evli kadınların ve eşlerinin tam gün çalışması, kadınların bedene ve kimliğe yönelik şiddete karşı olduğunu gösterirken, evli kadınların ve eşlerinin çalışmıyor oluşu kadınların bedene ve kimliğe yönelik şiddete karşı olmadığını göstermektedir. Duva'nın (2019) Çanakkale ilinde yaptığı çalışmaya göre çalışan kadınların ve eşlerinin kadına yönelik şiddete karşı çıktıkları bildirilmiş, elde edilen sonuçlar bu anlamda benzer bulunmuştur. Çalışmayan kadınların kadına yönelik şiddete karşı çıkmamasının sebebi kadının yaşamını devam ettirebileceği bir ekonomik gücünün olmamasından kaynaklanabilir.

Çalışmamıza katılan kadınların eşi ile evlenme biçimleri, bedene ve kimliğe yönelik şiddetle ilgili tutumlarını etkilememektedir. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde görücü usulü ile evlenen kadınların kadına yönelik şiddete karşı olmadığı, eşi ile anlaşarak evlenen kadınların ise kadına yönelik şiddete karşı olduğu bildirilmiştir (Meit ve ark., 2007; Yetim ve Şahin 2008; Açıkgöz; 2015).Azim ve ark., (2002) tarafından yapılan bir araştırmada, eşiyle kendi rızası dışında veya küçük yaşta evlendirilen kadınların eşlerine karşı eşitlik statusünü kaybettiği ve eşler arasında uyumsuzluğun ortaya çıktığı belirtilmiştir. Çalışmamızın ve literatürdeki

çalışmaların sonuçlarının örtüşmemesinin sebebi, çalışmamıza katılan evli kadınların büyük bir çoğunluğunun eşi ile anlaşarak evlenmesi olabilir.

Çalışmamıza katılan kadınların eşlerinin eğitim durumu, bedene yönelik kadına şiddete tutumu etkilerken, kimliğe yönelik şiddete olan tutumu etkilememektedir. Eşi ilkökul mezunu olan kadınlar bedene yönelik şiddete karşı çıkmazken, eşi lise veya üniversite mezunu olan kadınlar bedene yönelik şiddete karşı çıktıkları bulunmuştur. Literatür incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Açıkgöz'ün (2015) Zonguldak'ta yaptığı bir çalışmaya göre ortalama eğitim süresi düşük olan kadınların kadına yönelik şiddete karşı olmadığı bildirilmiştir. Sağlık ocaklarına başvuran kadınlarla yapılan bir çalışmada eğitim seviyesi azaldıkça kadına yönelik şiddete karşı olunmadığı, şiddetin kabul edilebilirliğinin arttığı bildirilmiştir (Tanrıverdi ve Şıpkın, 2008).

Çalışmamızda yetiştiği ailede şiddete tanık olan evli kadınların bedene ve kimliğe yönelik şiddete karşı olmadığı belirlenmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde Bora'nın (2015) çalışmasında çocukluk çağında şiddete tanıklık eden kadınların bedene ve kimliğe yönelik şiddete karşı olmadığı belirtilmiştir. Zonguldak'ta yapılan bir çalışmaya göre çocukluk döneminde şiddete tanıklık eden kadınların eşi tarafından maruz kaldığı şiddete karşı çıkmadıkları bildirilmiştir (Açıkgöz, 2015). Yetişilen ailede şiddete tanıklık etmenin kadınların şiddeti benimsemelerine ve şiddete karşı çıkmamalarına sebep olduğu düşünülmektedir.

Çalışmamızda evli kadınların yetiştiği ailede fiziksel, ekonomik, sözel ve duygusal şiddete tanıklık etmesi ve maruz kalmasının bedene yönelik şiddetle ilgili tutumlarını etkilemediği belirlenmiştir.

Çalışmamıza katılan evli kadınların eşleri tarafından fiziksel, ekonomik, sözel ve duygusal şiddete maruz kalmasına göre bedene yönelik şiddetle ilgili tutumlarının değişmediği belirlendi. Bora'nın (2015) yaptığı bir çalışmaya göre, eşi tarafından şiddete maruz kalan kadınların bedene yönelik şiddete karşı olmadığı bildirilmiştir. Duva'nın (2019) Çanakkale ilinde yaptığı çalışmaya göre eşi tarafından şiddete maruz kalan kadınların kadına yönelik şiddete karşı çıkmadıkları bulunmuştur.

Çalışmamıza katılan evli kadınların eşleri tarafından fiziksel, ekonomik ve sözel şiddete maruz kalma sıklıklarına göre, bedene yönelik şiddetle ilgili tutumları değişmektedir. Kadınların eşi tarafından fiziksel, ekonomik ve sözel şiddete maruz

kalma sıklığı arttıkça bedene yönelik şiddete karşı çıkma oranı da gitgide azalarak, şiddeti kabullendikleri belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde kadınların eşi tarafından şiddete maruz kalma sıklığının bedene yönelik şiddeti inceleyen çalışmaya ulaşılammıştır.

Çalışmamızda kadınların eşi tarafından fiziksel ve sözel şiddete maruz kalma durumlarına göre, kimliğe yönelik şiddetle ilgili tutumlarının farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Eşi tarafından fiziksel ve sözel şiddete maruz kalan kadınların kimliğe yönelik şiddete karşı olmadıkları belirlenmiştir. Duva'nın (2019) Çanakkale ilinde yaptığı çalışmada da eşi tarafından şiddete maruz kalan kadınların kadına yönelik şiddete karşı çıkmadıkları şiddeti benimsedikleri bildirilmiştir.

Çalışmamıza katılan kadınların eşi tarafından ekonomik ve sözel şiddete maruz bırakılma sıklıkları kimliğe yönelik şiddete karşı tutumlarını etkileyen bir değişkendir. Eşi tarafından ekonomik ve sözel şiddete maruz kalma sıklıkları artan kadınların kadına yönelik şiddete karşı çıkmadıkları belirlenmiştir.

5.9. Evli Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumlarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi

Araştırmamıza katılan evli erkeklerin çocuk sahibi olma durumu, aile tipi, ilaç kullanmasını gerektirecek fiziksel ve ruhsal bir hastalığı olma durumu, gelir düzeyi, yaşamlarını en uzun süre geçirdikleri yer, sosyal güvence durumu, çalışma durumu ve alkol kullanma durumu bedene yönelik şiddetle ilgili tutumlarını etkilememektedir. Bütün ve arkadaşlarının (2009) yaptığı bir çalışmaya göre, yüksek gelir düzeyine sahip, çekirdek aile yapısında ve yaşamlarının çoğunu şehir merkezinde geçiren erkeklerin bedene yönelik şiddete karşı olmadıkları bildirilmiştir. Bora'nın (2015) yaptığı bir çalışmada ise çocuk sahibi olmayan, şehir merkezinde yaşamını sürdüren, çekirdek aile yapısına sahip, tam gün çalışan ve alkol kullanmayan erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olduğu bulunmuştur. Genç ve arkadaşlarının (2019) yaptığı çalışmada da çocuk sahibi olmayan, yüksek gelir düzeyine sahip ve çekirdek aile yapısına sahip erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bildirilmiştir.

Çalışmamıza katılan evli erkeklerde eğitim durumu, erkeklerin bedene ve kimliğe yönelik şiddetle ilgili tutumlarını etkileyen bir değişkendir. İlkokul mezunu

erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları, lise ve üniversite mezunu erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı oldukları belirlenmiştir. Genç ve arkadaşlarının (2019) Sakarya ilinde yaptığı çalışmaya göre lise ve üniversite mezunlarının kadına yönelik şiddete karşı oldukları, ilkokul mezunu erkeklerin ise kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bildirilmiştir.

Çalışmamıza katılan evli erkeklerin eşleri ile isteyerek evlenme durumu, bedene ve kimliğe yönelik tutumları etkileyen bir değişkendir. Eşleri ile isteyerek evlenen erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı oldukları, eşleri ile isteyerek evlenmeyen erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları belirlenmiştir. Genç ve arkadaşlarının (2019) Sakarya ilinde yaptığı çalışmaya göre eşi ile anlaşarak evlenen erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı oldukları bildirilmiştir. Bora'nın (2015) İstanbul'da yaptığı çalışmaya göre eşi ile isteyerek evlenen erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı oldukları bildirilmiştir.

Çalışmamıza katılan evli erkeklerin eşinin eğitim durumu, bedene ve kimliğe yönelik tutumlarını etkilemektedir. Elde ettiğimiz sonuçlar, erkeklerin eşinin ilkokul mezunu olması kadına yönelik şiddete karşı olmadıklarını, üniversite mezunu eşe sahip erkeklerin ise kadına yönelik şiddete karşı olduklarını göstermektedir. Genç ve arkadaşlarının (2019) Sakarya ilinde yaptığı çalışmada da üniversite mezunu eşe sahip erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı oldukları, ilkokul mezunu eşe sahip erkeklerin ise kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bulunmuştur.

Çalışmamıza katılan evli erkeklerin eşinin çalışma durumuna göre, bedene ve kimliğe yönelik tutumları farklılık göstermektedir. Tam gün çalışan eşe sahip erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı oldukları, çalışmayan eşe sahip erkeklerin ise kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları belirlendi. Dönmez ve arkadaşlarının (2012), Bora (2015), Bulut (2015), Genç ve arkadaşlarının (2019), yaptıkları araştırma sonuçlarına göre çalışan eşe sahip erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı çıktıkları, çalışmayan eşe sahip erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı çıkmadıkları bildirilmiş, elde edilen sonuçlar çalışmamızı destekler niteliktedir.

Çalışmamıza göre evli erkeklerin yetiştiği ailede şiddete ve şiddet türlerine tanıklık etmesi, bedene yönelik şiddetle ilgili tutumlarını etkilemektedir. Yetiştirdiği ailede şiddete ve şiddet türlerine tanıklık eden evli erkeklerin bedene yönelik şiddete karşı olmadıkları belirlenmiştir. Akan ve Kıran'ın (2017) Mersin'de yaptığı

çalışmaya göre, yetiştiği ailede şiddete tanıklık eden evli erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bildirilmiştir. Bora'nın (2015) yaptığı çalışmaya göre, yetiştiği ailede şiddete tanıklık eden erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda yetişilen ailede şiddete tanıklık etmenin şiddet uygulamayı arttırdığı söylenebilir.

Çalışmamızda evli erkeklerin yetiştiği ailede fiziksel, ekonomik ve duygusal şiddete maruz kalma durumunun bedene yönelik şiddetle ilgili tutumlarını etkileyen değişkenlerdir. Yetiştirildiği ailede fiziksel, ekonomik ve duygusal şiddete maruz kalan erkeklerin bedene yönelik kadına şiddete karşı olmadıkları belirlenmiştir. Genç ve arkadaşlarının (2019) yaptığı bir çalışmaya göre, yetiştiği ailede şiddete maruz kalan erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları, şiddeti benimsedikleri belirlenmiştir. Akan ve Kıran'ın (2017) ve Altıparmak'ın (2018) araştırmalarına göre yetiştiği ailede şiddete maruz kalan erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bulunmuştur.

Çalışmamıza katılan evli erkeklerin eşini fiziksel ve ekonomik şiddete maruz bırakmaları bedene ve kimliğe yönelik kadına şiddete karşı tutumlarını etkileyen değişkenlerdir. Eşini fiziksel ve ekonomik şiddete maruz bırakan erkeklerin bedene ve kimliğe yönelik şiddete karşı olmadıkları belirlenmiştir. Bora'nın (2015) yaptığı çalışmaya göre eşine şiddet uygulayan erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları, şiddeti benimsedikleri bildirilmiştir. Akan ve Kıran'ın (2017) yaptığı çalışmaya göre eşini şiddete maruz bırakan erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bulunmuştur.

Çalışmamıza katılan erkeklerin eşini fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddete maruz bırakma sıklıkları bedene ve kimliğe yönelik tutumları etkileyen değişkenlerdir. Eşini fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddet türlerine sürekli maruz bırakan erkeklerin bedene ve kimliğe yönelik şiddete karşı olmadıkları belirlenmiştir. Akan ve Kıran'ın (2017) yaptığı bir çalışmaya göre eşine şiddet uygulama sıklığının artması bedene ve kimliğe yönelik şiddeti benimsedikleri, kadına yönelik şiddete karşı olmadığı bildirilmiştir. Genç ve arkadaşlarının (2019) yaptığı bir çalışmaya göre, eşini şiddete maruz bırakma sıklığı arttıkça, eşini şiddete maruz bırakan erkeklerin kadına yönelik şiddete karşı olmadıkları bulunmuştur.

5.10. Evli Kadın ve Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algılarının İncelenmesi

Çalışmamıza katılan evli kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet algıları karşılaştırılmıştır. Evli kadınların erkeklere göre daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu belirlenmiştir. Toplumsal cinsiyet algısı ile ilgili çalışmalar çoğunlukla üniversite öğrencileri ile yapılmıştır. Sümertaş'ın (2011) yaptığı bir araştırmaya göre, kadınların erkeklere göre daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bildirilmiştir. Çelik ve arkadaşlarının (2013) Erzurum'da yaptığı bir araştırmaya göre, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bildirilmiştir. Yayıcı ve Düşmez'in (2016) üniversite öğrencileri ile yaptığı bir çalışmada da kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu ortaya konmuştur.

5.11. Evli Kadınların Toplumsal Cinsiyet Algılarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi

Araştırmamıza katılan evli kadınların yaşamını en uzun süre geçirdiği yer, çocuk sahibi olma durumu, aile tipi, gelir düzeyi, ilaç kullanmasını gerektiren fiziksel ve ruhsal hastalık durumu ve alkol kullanma durumu toplumsal cinsiyet algısını etkilemediği belirlendi. Oysaki Altuntaş ve Altınova'nın (2015) çalışmasında gelir düzeyinin ve yaşamın en uzun süre geçirildiği yerin kadınların toplumsal cinsiyet algılarını etkilediği, gelir düzeyi yüksek ve yaşamının çoğunu ilçede ve il merkezinde geçiren kadınların eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bildirilmiştir. Öngen ve Aytaç'ın (2013) yaptığı çalışmaya göre kadın öğrencilerin kardeş sayılarının toplumsal cinsiyet algılarını etkilediği, kardeş sayısı az olan kadın öğrencilerin eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahipken, kardeş sayısı fazla kadın öğrencilerin ise geleneksel toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bildirilmiştir. Yapılan bir başka araştırmada, çocuğu olan kadınların eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bildirilmiştir (Kaur ve Garg, 2008).

Eğitim durumu, araştırmamıza katılan evli kadınların toplumsal cinsiyet algılarını etkileyen bir değişkendir. İlkokul mezunu kadınların ortaokul, lise ve üniversite mezunu kadınlara göre daha geleneksel toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Eğitim düzeyi yükseldikçe toplumsal cinsiyet algısı eşitlikçi yönde değişmektedir. Altuntaş ve Altınova'nın (2015) yaptığı çalışmada da üniversite mezunu kadınların eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahipken, ilkokul

mezunu kadınların ise geleneksel toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bildirilmiştir. Ashford'un (2001) araştırmasına göre, üniversite mezunu kadınların kadın ve erkek rolleriyle ilgili daha eşitlikçi bir yaklaşım sergiledikleri görülmüştür. Benzer şekilde Kodan'ın (2013) öğrencilerle yaptığı bir çalışmaya göre, kadın öğrencilerin eğitim düzeyi yükseldikçe eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısını benimsedikleri bildirilmiştir.

Çalışmamıza katılan evli kadınların sosyal güvence ve bir işte çalışma durumu toplumsal cinsiyet algısını etkilemektedir. Çalışmamızda sosyal güvencesi olan evli kadınların eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları görüldü. Ayrıca tam gün çalışan evli kadınların çalışmayan kadınlara göre daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları belirlendi. Archer (2006) tarafından yapılan çalışmada da çalışan ve sosyal güvencesi olan evli kadınların, eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bildirilmiştir. Bununla birlikte Günay ve Bener'in (2011) yaptığı çalışmada evli kadınların eğitim ve çalışma durumlarının toplumsal cinsiyete dair algılarını etkilemediği belirlenmiştir.

Araştırmamıza katılan evli kadınların eşi ile isteyerek evlenme durumu, evlenme biçimleri ve eşin çalışma durumunun toplumsal cinsiyet algısını etkilemediği saptanmıştır. Literatürde toplumsal cinsiyet algısını bu değişkenler yönünden değerlendiren bir çalışmaya ulaşılammıştır.

Çalışmamıza katılan evli kadınların yetiştiği ailede şiddete tanıklık etmesi, fiziksel ve ekonomik şiddete tanıklık etmesi toplumsal cinsiyet algısını etkileyen değişkenlerdir. Ayrıca evli kadınların yetiştiği ailede duygusal ve sözel şiddete tanıklık etmesinin toplumsal cinsiyet algısını etkilemediği belirlendi. Fiziksel ve ekonomik şiddete tanıklık eden evli kadınların eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu saptandı. Altuntaş ve Altınova'nın (2015) evli kadınlarla yaptığı bir çalışmada da yetiştiği ailede şiddete tanıklık eden kadınların eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları bildirilmiş olup, elde edilen sonuçlar çalışmamızla benzerlik göstermiştir.

Çalışmamıza katılan evli kadınların yetiştiği ailede fiziksel ve ekonomik şiddete maruz kalması toplumsal cinsiyet algılarını etkilerken, duygusal ve sözel şiddete maruz kalması toplumsal cinsiyet algılarını etkilememektedir. Yetiştigi ailede fiziksel ve ekonomik şiddete maruz kalan kadınların eşitlikçi olmayan toplumsal

cinsiyet algısını benimsedikleri saptanmıştır. Altuntaş ve Altınova'nın (2015) evli kadınlarla yaptığı bir çalışmaya göre, ailesi tarafından şiddete maruz kalan kadınların eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısını benimsedikleri bildirilmiştir.

Araştırmamıza katılan evli kadınların eşi tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılma durumu toplumsal cinsiyet algısını etkilemektedir. Kadınların eşleri tarafından ekonomik, duygusal ve sözel şiddete maruz bırakılma durumları toplumsal cinsiyet algısını etkilememektedir. Altuntaş ve Altınova (2015) eşleri tarafından şiddete maruz kalan kadınların eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduklarını bildirmiştir.

Çalışmamıza katılan evli kadınların eşleri tarafından fiziksel, ekonomik ve sözel şiddete maruz kalma sıklığı toplumsal cinsiyet algısını etkileyen değişkenlerdir. Fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arttıkça kadınların eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu belirlendi. Altuntaş ve Altınova'nın(2015) yaptığı bir çalışmaya göre eşi tarafından sıklıkla şiddete maruz kalan kadınların eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısını benimsedikleri bildirilmiş, elde edilen sonuçlar bizim çalışmamızla benzerlik göstermiştir.

5.12. Evli Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Algılarını Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi

Araştırmamıza katılan evli erkeklerin yaşamlarını en uzun süre geçirdikleri yer, aile tipi, gelir düzeyi, ilaç kullanımı gerektiren fiziksel ve ruhsal bir hastalık durumu, sosyal güvence durumu, çalışma durumu ve alkol kullanma durumunun toplumsal cinsiyet algısını etkilemediği belirlenmiştir.

Araştırmamıza katılan çocuk sahibi olmayan evli erkeklerin eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Benzer olarak Özmete ve Yanardağ'ın (2016) yaptığı bir çalışmada çocuk sahibi olmayan erkeklerin daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu belirtilmiştir.

Araştırmamıza katılan evli erkeklerin kendisinin ve eşinin eğitim durumunun toplumsal cinsiyet algısını etkilediği belirlenmiştir. Kendisi ve eşi ilkökul mezunu olan erkeklerin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu, üniversite mezunu evli erkeklerin ve eşinin eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları bulundu. Özmete ve Yanardağ'ın (2016) erkeklerle yaptığı bir çalışmaya göre üniversite mezunu erkeklerin ilkökul mezunu erkeklere göre daha eşitlikçi toplumsal

cinsiyet algısına sahip olduğu belirlenmiştir. Altuntaş ve Altınova'nın (2015) Ankara'da kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet algılarını incelediği çalışmada, üniversite mezunu erkeklerin diğerlerine göre daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları bildirilmiştir. Paçacıoğlu'nun (2018) Ankara'da evli kadın ve erkeklerle yaptığı bir çalışmada erkeklerin eğitim düzeyi yükseldikçe daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları bildirilmiştir.

Araştırmamıza katılan evli erkeklerin eşi ile evlenme biçiminin toplumsal cinsiyet algısını etkilediği tespit edilmiştir. Eşi ile anlaşarak evlenen erkekler eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısını benimserken, görücü usulü ve akraba evliliği yaparak evlenen erkeklerin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısını benimsedikleri tespit edilmiştir. Kodan'ın (2013) yaptığı çalışmaya göre eşi ile anlaşarak evlenen erkeklerin eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bulunmuştur.

Araştırmamıza katılan evli erkeklerin yetiştiği ailede fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddet türlerine tanıklık etmesi ve maruz kalması toplumsal cinsiyet algısını etkileyen değişkenler olarak belirlendi. Yetiştirdiği ailede fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddete tanıklık eden ve maruz kalan erkeklerin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısını benimsedikleri belirlendi. Kodan'ın (2013) yılında Atatürk Üniversitesi öğrencileri ile yaptığı bir çalışmada ailesi tarafında şiddete tanıklık eden ve maruz kalan erkek öğrencilerinin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bildirilmiştir. Çelik'in (2015) Ankara'da yaptığı bir çalışmada eşine şiddet uygulayan hükümlü erkeklerin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları bildirilmiştir. Uçtu ve Karahan'ın (2016) Karabük Üniversitesi öğrencileri ile yaptığı bir araştırmada da ailesi tarafından fiziksel ve duygusal şiddete maruz kalan erkek öğrencilerin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısını benimsedikleri bildirilmiştir.

Araştırmamıza katılan evli erkeklerin eşini fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddete maruz bırakma durumu toplumsal cinsiyet algısını etkileyen değişkenler olarak belirlendi. Eşine fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddet uygulayan erkeklerin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bulunmuştur. Fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddet türlerine maruz kalma sıklığının da toplumsal cinsiyet algısını etkileyen değişkenler olduğu belirlenmiştir. Yukarıda verilen şiddet türlerini eşine uygulayan erkeklerin eşitlikçi olmayan toplumsal

cinsiyet algısına sahip olduğu saptanmıştır. Altuntaş ve Altınova'nın (2015) yaptığı çalışmaya göre, eşine şiddet uygulayan erkeklerin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları bildirilmiştir.

5.13. Evli Kadın ve Erkeklerin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutumları ve Toplumsal Cinsiyet Algıları Arasındaki İlişkiler

Çalışmamızın sonuçlarına göre evli kadınların eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısı arttıkça bedene ve kimliğe yönelik şiddete karşı olmaları artmaktadır. Evli kadınlarda kimliğe yönelik şiddete karşı olma ve toplumsal cinsiyet algısı arasında daha güçlü bir ilişki vardır.

Çalışmamızda evli erkeklerin eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısı arttıkça bedene ve kimliğe yönelik şiddete karşı olmaları artmaktadır. Evli erkeklerde bedene yönelik şiddete karşı olma ve toplumsal cinsiyet algısı arasında daha güçlü bir ilişki vardır.

Ülkemizde literatür incelendiğinde, kadına yönelik şiddete karşı tutum ile toplumsal cinsiyet algısı arasındaki ilişkiyi, evli kadın ve erkeklerde inceleyen çalışmaya ulaşılamamıştır. Özpulat (2017) ve Uçtu ve Karahan'ın (2016) yaptığı çalışmalarda üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısı ile şiddet arasındaki ilişki incelenmiştir. Özpulat'ın (2017) üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada, eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip öğrencilerin şiddete eğiliminin azaldığı belirlenmiştir. Uçtu ve Karahan'ın (2016) Karabük Üniversitesi öğrencileri ile yaptığı çalışmada geleneksel toplumsal cinsiyet algısına sahip bireylerin şiddete eğiliminin daha fazla olduğu bildirilmiştir. Uçar ve arkadaşlarının (2017) yaptığı çalışmada da üniversite öğrencilerinde geleneksel toplumsal cinsiyet algısı arttıkça fiziksel şiddete eğiliminin arttığı belirtilmiştir. Araştırmalardan elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısı arttıkça şiddete eğilimin azaldığı söylenebilir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Evli kadın ve erkeklerin şiddetle ilgili yaşantılarını, kadına yönelik şiddetle ilgili tutumlarını, toplumsal cinsiyet algılarını ve etkileyen değişkenleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmadan elde edilen sonuçlar şunlardır:

1) Evli kadınların %40'ını yetiştirdiği ailede şiddete tanıklık ettiği, %31.5'inin sözel, %27.5'inin fiziksel, %17'sinin ekonomik, %15'inin duygusal ve %3'ünün cinsel şiddete tanıklık ettiği belirlenmiştir.

2) Evli kadınların %31'inin yetiştirdiği ailede şiddete maruz kaldığı; maruz kaldıkları şiddet türleri değerlendirildiğinde, %22.5'inin sözel, %21.5'inin fiziksel, %14'ünün ekonomik, %13'ünün duygusal şiddete uğradığı belirlenmiştir. Bununla birlikte kadınlar ailelerinde cinsel şiddete maruz kalmadıklarını belirtmiştir.

3) Evli kadınların %20.5'inin eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı, bu kadınların %2'sinin sıklıkla, %0.5'inin sürekli olarak fiziksel şiddete maruz kaldığı saptandı. Kadınların %30.5'inin eşi tarafından ekonomik şiddete maruz kaldığı, bu kadınların %10.5'inin sıklıkla, %3'ünün sürekli ekonomik şiddete maruz kaldığı saptandı. Kadınların %32.5'inin eşi tarafından duygusal şiddete maruz kaldığı, bu kadınların %8'inin sıklıkla, %4.5'inin sürekli duygusal şiddete maruz kaldığı bulundu. Kadınların %41'inin eşi tarafından sözel şiddete maruz kaldığı, bu kadınların %12'sinin sıklıkla ve %5'inin sürekli sözel şiddete maruz kaldığı saptandı. Evli kadınların %7'sinin eşinin cinsel şiddetine maruz kaldığı, bu kadınların %1.5'inin sıklıkla, %0.5'inin sürekli cinsel şiddete maruz kaldığı bulundu.

4) Evli erkeklerin %49'u yetiştirdiği ailede şiddete tanıklık ettiğini, erkeklerin %57.5'i yetiştirdiği ailede fiziksel şiddete, %25'i ekonomik şiddete, %19.5'i duygusal şiddete, %41'i sözel şiddete tanıklık ettiğini belirtmiştir.

5) Evli erkeklerin %43'ünün yetiştirdiği ailede şiddete maruz kaldığı; %29'unun fiziksel, %18.5'inin ekonomik, %13'ünün duygusal, %36.5'inin sözel şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir.

6) Evli kadınların eşi tarafından şiddete maruz kalmaları durumunda vereceği tepkiler; %20'sinin boşanacağı, %10'unun ailesine sığınacağı, %20'sinin ağlayacağı, %5'inin Allaha sığınacağı, %32.5'inin polise başvuracağı, %12.5'inin ise aynı şekilde karşılık vereceği şeklindedir.

7) Evli erkeklerin %12'si eşine fiziksel şiddet uyguladığını, %5,5'i nadir, %6.5'i bazen fiziksel şiddet uyguladığını belirtmiştir. Erkeklerin %18.5'inin eşine ekonomik şiddet uyguladığı, %5.5'inin bazen, %11'inin sıklıkla ekonomik şiddet uyguladığı belirlenmiştir. Erkeklerin %16'sının eşine duygusal şiddet uyguladığı, %2'sinin sıklıkla, %1.5'inin sürekli duygusal şiddet uyguladığı bulunmuştur. Erkeklerin %34.5'inin eşine sözel şiddet uyguladığı, %8.5'inin sıklıkla, %3'ünün sürekli sözel şiddet uyguladığı belirlenmiştir. Erkeklerin %3'ü eşine cinsel şiddet uyguladığını, %0.5'i nadir olarak, %2.5'i ise bazen cinsel şiddet uyguladığını ifade etmiştir.

8) Evli erkekler kadınlara göre, bedene ve kimliğe yönelik kadına şiddetle ilgili daha kabul edici tutumlara sahiptir.

9) Üniversite mezunu ve tam gün çalışan kadınların bedene yönelik şiddete daha fazla karşı çıktıkları belirlenmiştir.

10) Eşi ile anlaşarak evlenen, üniversite mezunu ve tam gün çalışan eşe sahip olan kadınların bedene yönelik şiddete daha fazla karşı olduğu bulunmuştur.

11) Yetiştirdiği ailede şiddete tanıklık eden evli kadınların bedene yönelik şiddete karşı olmadığı belirlenmiştir.

12) Eşi tarafından fiziksel, ekonomik ve sözel şiddet türlerine sıklıkla maruz kalan kadınların bedene yönelik şiddete karşı olmadığı belirlenmiştir.

13) Üniversite mezunu olan ve çekirdek aile tipine sahip evli kadınların kimliğe yönelik şiddete karşı olduğu saptanmıştır.

14) Çalışmamızda eşi ile isteyerek evlenen ve tam gün çalışan eşe sahip olan kadınların kimliğe yönelik şiddete karşı olduğu belirlenmiştir.

15) Yetiştirdiği ailede şiddete tanıklık eden; fiziksel ve ekonomik şiddet türlerine tanıklık eden evli kadınların kimliğe yönelik şiddete karşı olmadığı bulunmuştur.

16) Yetiştirdiği ailede fiziksel, ekonomik ve duygusal şiddete maruz kalan kadınların kimliğe yönelik şiddete karşı olmadığı belirlenmiştir.

17) Eşi tarafından fiziksel ve ekonomik şiddete maruz kalan kadınların kimliğe yönelik şiddete karşı olmadığı saptanmıştır.

18) Eşi tarafından sıklıkla fiziksel, ekonomik ve sözel şiddete maruz kalan kadınların kimliğe yönelik şiddete karşı olmadığı belirlenmiştir.

19) Üniversite mezunu erkeklerin bedene yönelik şiddete karşı oldukları belirlenmiştir.

20) Üniversite mezunu, tam gün çalışan eşe sahip olan ve eşi ile anlaşarak evlenen erkeklerin bedene yönelik şiddete karşı oldukları belirlenmiştir.

21) Yetiştığı ailede fiziksel, ekonomik, duygusal, sözel şiddet türlerine tanıklık eden ve fiziksel, ekonomik ve duygusal şiddete maruz kalan evli erkeklerin bedene yönelik şiddete karşı olmadığı belirlenmiştir.

22) Eşine fiziksel ve ekonomik şiddet uygulayan; şiddet türlerinden fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddeti sıklıkla uygulayan erkeklerin bedene yönelik şiddete karşı olmadığı belirlenmiştir.

23) Yaşamını en uzun süre şehirde geçiren, çocuk sahibi olmayan ve üniversite mezunu erkeklerin kimliğe yönelik şiddete daha fazla karşı olduğu bulunmuştur. Üniversite mezunu eşe sahip ve eşi ile anlaşarak evlenen erkeklerin kimliğe yönelik şiddete karşı olduğu saptanmıştır.

24) Yetiştığı ailede fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddete tanıklık eden ve fiziksel, ekonomik ve sözel şiddete maruz kalan evli erkeklerin kimliğe yönelik şiddete karşı olmadıkları belirlenmiştir.

25) Eşine fiziksel, ekonomik ve sözel şiddet uygulayan; fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddeti sıklıkla uygulayan erkeklerin kimliğe yönelik şiddete karşı olmadığı bulunmuştur.

26) Kadınların erkeklere göre, daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu saptanmıştır.

27) Üniversite mezunu olan, eşi de üniversite mezunu olan, tam gün çalışan ve sosyal güvenceye sahip evli kadınların eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu bulunmuştur.

28) Yetiştığı ailede fiziksel ve ekonomik şiddete tanıklık eden ve maruz kalan evli kadınların eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu belirlenmiştir.

29) Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan, fiziksel, ekonomik ve sözel şiddet türlerine sıklıkla maruz kalan kadınların eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu saptanmıştır.

30) Üniversite mezunu olan, eşi de üniversite mezunu olan, çocuk sahibi olmayan ve eşi ile anlaşarak evlenen erkeklerin eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu belirlenmiştir.

31) Yetiştığı ailede fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddete tanıklık eden ve maruz kalan evli erkeklerin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu belirlenmiştir.

32) Eşine fiziksel, ekonomik, duygusal ve sözel şiddet uygulayan ve sıklıkla fiziksel, ekonomik ve sözel şiddet uygulayan erkeklerin eşitlikçi olmayan toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu belirlenmiştir.

33) Evli kadın ve erkeklerde eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısı arttıkça, bedene ve kimliğe yönelik olarak kadına şiddeti kabul etmeyen tutumların arttığı saptanmıştır.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

- ✓ Kadına yönelik şiddetle ilgili olumlu tutumları değiştirmek ve kadına yönelik şiddeti önlemek amacıyla kadına şiddetle ilgili toplumun farkındalığını artıran ve bilinçlendiren eğitimler yapılmalıdır.
- ✓ Şiddete maruz kalma durumunda kadınlar, kendilerini korumak için başvurabilecekleri kurumlar ve destek merkezleri konusunda bilgilendirilmelidir.
- ✓ Kadına yönelik şiddetle ilgili olumlu tutumları değiştirmek ve kadına yönelik şiddeti önlemek amacıyla bireylerin eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısını arttıran eğitimler yapılmalıdır.
- ✓ Kadınlara göre erkeklerin kadına şiddete yönelik tutumları daha kabul edici ve eşitlikçi toplumsal cinsiyet algıları daha düşük olduğundan özellikle erkeklere yönelik eğitici ve bilinçlendirici çalışmalar yapılmalıdır.
- ✓ Kadın ve erkeklerin eğitim düzeyi yükseldikçe kadına yönelik şiddete daha fazla karşı çıktıkları ve daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları belirlendiğinden, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için toplumun eğitim seviyesi yükseltilmelidir.
- ✓ Aile içinde şiddete tanıklık etmek ve maruz kalmak bireylerin kadına yönelik şiddete olumlu tutumlarını arttırdığından, aile içinde şiddete yönelik tüm söylem ve davranışlardan kaçınılmalıdır.

- ✓ Aile içinde şiddete tanıklık etmek ve maruz kalmak bireylerin eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısını azalttığından aile içinde şiddete yönelik tüm söylem ve davranışlardan kaçınılmalıdır.
- ✓ Kadına yönelik şiddeti önlemek ve eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip bireyler yetiştirmek için okullarda ders programlarına ilgili dersler eklenmelidir.
- ✓ Görsel, yazılı ve sosyal medyada kadına şiddete karşı çıkan ve eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısını benimseyen kamu spotlarına yer verilmelidir.
- ✓ Şiddete maruz kalan kadının başvurduğu ilk kurum sağlık kuruluşlarıdır. Sağlık kuruluşlarında çalışan tüm profesyonellere şiddete maruz kalan kadını tanımaları konusunda dikkatli olmaları ve kadına nasıl yardım etmeleri konusunda bilgi sahibi olmaları konusunda eğitimler düzenlenmelidir.

7. KAYNAKÇA

- Açıkgöz OH. Zonguldak il merkezinde kadına yönelik aile içi şiddetin yaygınlığı, şiddet türleri, şiddet algısı ve kadınların şiddete yönelik tutumları. 2014, Bülent Ecevit Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıpta uzmanlık Tezi, 120 sayfa, Zonguldak. (Prof. Dr. Nuray Atasoy)
- Ağçay G. Sakarya ilindeki kadınların aile içi şiddete uğrama durumları ve yasal sorumlulukları hakkındaki bilgi düzeyleri. 2009, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 143 sayfa, İstanbul. (Doç. Dr. Başar Çolak; Prof. Dr. M. Akif İnamcı)
- Akan Y, Kıran EB. Erkeklerin şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama yaşantıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal Of Education Technology and Scientific Researches*. 2017; 2: 47-71.
- Akkaş İ, ve Uyanık Z. Kadına yönelik şiddet. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2016; 6(1):32-42.
- Akkuş S, Yıldırım Ş. Erkeklerin kadına yönelik fiziksel şiddet uygulamasına etki eden faktörlerin incelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*. 2018; 17(4): 1368-1388.
- Aktaş MA. Aile içi şiddet: Kadının ve çocuğun korunması. İstanbul: Elma Kitabevi Yayınları.2006: 1-100.
- Ali TS, Asad N, Mogren I, Krantz G. Intimate partner violence in urban Pakistan: prevalence, frequency, and risk factors. *Int J Womens Health*. 2011; 3: 105-15.
- Alle-Corliss L, Alle-Corliss R. *Advanced Practice in Human Service Agencies-Issues, Trends and Treatment Perspectives*. USA. Wads worth Publishing. 1999; 1-285
- Alpago C, Kadına yönelik şiddet ve kadın sığınma evleri olgusu. 2006, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 149 sayfa, İstanbul. (Dr. Öğr. Üyesi Funda Yirmibeşoğlu)
- Alpar AD. Gebe kadınların aile içi şiddete maruz kalma durumlarının belirlenmesi. 2008, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 98 sayfa, İstanbul. (Prof. Dr. Nezihe Kızılkaya Beji)
- Altınay Aİ. Arat Y, Türkiye’de kadına yönelik şiddet. İstanbul: Punto Baskı Çözümleri. 2007: 1-201.

- Altınova HH, Duyan V. Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 2013; 24(2): 9-22.
- Altıparmak İB. Sosyal öğrenmenin aile içi şiddete etkisi. *Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2018; 19(34): 233-262.
- Archer J. Cross- Cultural differences in physical aggression between partners: a social role analysis. *Personality and Social Psychology Review*, 2006; 10: 133-156.
- Ashford LS. New Population Policies: Advancing Women's Health and Rights. *Population Bulletin*, 2001; 56: 3-44.
- Ayaz S, Efe YŞ. Ankara kalesi bölgesinde yaşayan kadınların yeni Türk medeni kanunu, yeni Türk ceza kanunu ve ailenin korunmasına dair kanunun kadın sağlığı ile ilgili bölümlerine ilişkin bilgi düzeyleri. *Türkiye Klinikleri J Med Ethics*. 2007; 15; 69-80.
- Aydemir L, Demircioğlu E. Trabzon İli Ortahisar İlçesi'nde yerli halkın şiddet algısı ve yaşanan şiddet gerçekliğine ilişkin sosyolojik bir araştırma. *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*. 2017; (22); 139-160.
- Ayhan F, Özkan B, "Aile içi şiddetin ergenler üzerine etkisi". *Journal of Human Science*. 2016;3(13): 3753- 3767.
- Ayrancı Ü, Günay Y, Ünlüoğlu İ. Hamilelikte aile içi eş şiddeti: Birinci basamak sağlık kurumuna başvuran kadınlar arasında bir araştırma. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*. 2002; 3: 75-87.
- Azim S, Naved R, Persson L, Bhuiya A. Women's health and domestic violence against women in bangladesh. *Urban primary health careproject-Asia Development Bank*. Dhaka: 2002.
- Bagshaw D, Chung D. Women, men and domestic violence, common wealth of Australia. 2000: 1-20.
- Başar F, Demirci N. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve şiddet. *KASHED*. 2015; 2(1):41-52.
- Başar F, Demirci N, Çiçek S, Yeşildere SH. Attitudes toward violence against women and the factors that affect them in Kutahya, Turkey. *Afr J Reprod Health*. 2019; (1): 16-26.

- Başarır F. Sarı M, Kadın akademisyenlerin" kadın akademisyen olma" ya ilişkin algılarının metaforlar yoluyla incelenmesi. Journal of Higher Education & Science/ Yükseköğretim ve Bilim Dergisi. 2015; 5(1):41-51.
- Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması. Elma Teknik Basım Matbaası. Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları. 2008.
- Baykal T. Ailede kadına yönelik fiziksel şiddet, bu şiddete ilişkin tutumlar ve kişinin şiddet yaşantısı. 2008, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 252 sayfa, İzmir. (Prof. Dr. Oya Sorias)
- Beauvoir S. Kadın "ikinci cins" genç kızlık çağı. İstanbul: Payel yayınları. I. Cilt. 1993:1-90.
- Berktaş F. Kadınların insan haklarının gelişimi ve Türkiye (Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları No:7). İstanbul Üniversitesi. Sivil Toplum Kuruluşları Eğitim ve Araştırma Birimi. 2004: 1-30.
- Bhasin K. Toplumsal cinsiyet "bize yüklenen roller". (Çev. Ay K.) İstanbul. Kadav Yayınları. 2003:1-20.
- Biçici GB. Sağlık çalışanlarının kadına yönelik eş şiddeti konusunda tutum ve uygulamaları ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. 2011, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 121 sayfa, İzmir. (Doç. Dr. Aynur Uysal)
- Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR). Kadın ve Çocuğa Yönelik Aile İçi ve Cinsel Şiddet Konusunda Kurum İçi Kılavuz. 2003.
- Bora A. Evlilikte kadına yönelik şiddet: tutum, yaşantı ve yasal farkındalık açısından cinsiyetler arası karşılaştırma. 2015, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 157 sayfa, İstanbul. (Dr. Öğr. Üyesi Belma GÖLGE)
- Bozkurt B. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Manisa Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü.manisa.aile.gov.tr/upload/Node/6018/files/6284_Sayili_Kanun.ppt. 2014. (Erişim Tarihi: 12.11.2018)
- Bulucu DG, Çakıl AN. Kırşehir ilinde Bağbaşı mahallesinde yaşayan kadınların cinsel şiddete uğrama durumlarının belirlenmesi. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi. 2013; 15(2): 35-44.

- Bulut BM. Üniversite öğrencilerinin aile içi şiddete yönelik tutumları Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2015; 3(17): 403-415.
- Bütün C, Can M, Dokgöz H, Turan N, Sözen Ş. “Violence and other reasons as cause of death in women”. Cumhuriyet Tıp Dergisi. 2009; 31: 211-219.
- Chang JC, Cluss PA, Ranieri L. Health care interventions for intimate partner violence: what women want. Womens Health Issues 2005; 15(1): 21-30.
- Cook RJ. Human rights of women national and international perspectives. Philadelphia: University of Pennsylvania Press. 1994; 25-34.
- Çakıroğlu N. Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde Türkiye'de kadına yönelik şiddet. 2017, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 147 sayfa, Kocaeli. (Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül Gökalp)
- Çelik SA, Pasinlioğlu T, Tan G, Koyuncu H, Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Eşitliği Tutumlarının Belirlenmesi. F.N. Hemşirelik Dergisi. 2013; 21(3): 181-186
- Çelik G. Eşine şiddet uygulayan hükümlü erkeklerin özellikleri ve toplumsal cinsiyet algıları. 2015, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 341 sayfa, Ankara. (Prof. Dr. Vedat Işıkhani)
- Çiçek H. Döngüsel bir eylem/olgu olarak şiddet. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2017; 34: 65-75.
- Demir Ö. Hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları ve etkileyen faktörler. 2017, Okan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 60 sayfa, İstanbul. (Dr. Öğr. Üyesi Kerime Derya Beydağ)
- Dökmen YZ. Toplumsal cinsiyet sosyal psikolojik açıklamalar. Ankara: Sistem yayıncılık. 2004: 110-150.
- Dönmez G, Şimşek H, Günay T. Evli erkeklerde eşlerine yönelik şiddet ve ilişkili etmenler. Türkiye Halk Sağlığı Dergisi. 2012; 10 (3): 151-159.
- Duva Y. Çanakkale il merkezinde kadına yönelik şiddetin yaygınlığının araştırılması, risk faktörleri ile ruhsal dayanıklılık arasındaki ilişkinin incelenmesi. 2019, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Uzmanlık Tezi, 175 sayfa, Çanakkale. (Doç. Dr. Demet Güleç Öyekçin, Dr. Öğr. Üyesi Başak Şahin)

- Edwards K, Quinter M. Factors influencing students career choice amoni secondary school students in Kisumu Municipality. Journal of EmeriiniTrends in Educational Researchand Policy Studies. Kenya. 2011; 2 (2): 81-87.
- Efe YŞ. Acil servis hemşirelerinin kadına yönelik aile içi şiddete ilişkin rol ve sorumlulukları. F.Ü. Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi. 2012; 26 (1): 49-54
- Eğitim-Sen 2.Kadın Kurultayı Bildirisi. Atölye Çalışmaları. http://www.eitimsen.ori.tr/ekler/78a8ce0f6dacc5f_ek.pdf
(ErişimTarihi:17.08.2018)
- Ellsberi M, Heise L. Researching violence against women: Apracticaliuide for researchers and activists. Washinton DC. United States: World Health Orianization. PATH. 2005.
- Engin N, Bayram N, Alper Z, Selimoğlu K, Bilgel N. Domestic violence: a tragedy behind the doors. Women Health. 2005; 42: 35-51
- Esmer Y. Türkiye Değerler Atlası. 2012. (Erişim Tarihi: 30.07.2019)
https://www.academia.edu/962069/Türkiye_Değerler_Atlası_2012
- Ertan C. Homofobi: İnternet gazetelerinde okuyucu yorumlarındaki eşcinsellere yönelik tutumlar ve söylemler. ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar. 2010; 3(2): 1-17.
- Fang X, Corso PS. Child maltreatment, youth violence and intimate partner violence: developmental relationships. American Journal of Preventive Medicine. 2007; 33: 281-290
- Famarzi M, Esmailzadeh S, and Mosavi S. A comparison of abused andnon-abused women's definitions of domestic violence and attitudes to acceptance of male dominance. European Journal of Obstetrics & İynecoloiy and Reproductive Bioloji. 2005; 122: 225–231.
- Feriusson DM, Boden JM, Horwood J. Examininit heinterienerational Transmission of violence in a New Zeland Bird Cohord. 2006; 30(2): 89-108.
- Flinck A, Paavilainen E, Astedt-Kurki P. Survival of intimate partner violence as experienced by women. Journal of Clinical Nursing 2005; 14: 383–393.
- Foa EB, Cascard M, Fenny CN, Zoeller LA. Psychological and environmental factors associated with partner. Trauma. Violence&Abuse. 2000; 1(1): 67-91.

- Genç Y, Altıparmak Bİ, Gündüz UD. Kadına yönelik şiddetin erkekler tarafından değerlendirilmesi: Sakarya Örneği. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2019; 21(2): 391-408.
- Godenzi A. Cinsel şiddet yaşayanların/ yaşatanların anlatımlarıyla. Çev: Sultan Kurucan Coşar, Yakup Coşar. 1. Baskı. İstanbul: Ayrıntı Yayınları. 1992: 13-26.
- Goodking JR, Sullivan CM, Bybee DI. A contextual analysis of battered women's safety planning. *Violence Against Women*. 2004; 10(5): 514-533.
- Gökalp TÖ. Ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair kanunda kadın ve şiddet. 2014, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 256 sayfa, İstanbul. (Prof. Dr. Serap Helvacı)
- Gökkaya BV. Türkiye'de kadına yönelik ekonomik şiddet. Cumhuriyet Üniversitesi. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi. 2011; 12(1):101-112.
- Gözler K. Türk Anayasa Hukuku. (2. Baskı). Bursa. Ekin Kitapevi. 2000: 1-150.
- Gupta RK, Langer B, Singh P, Kumari R, Akhter N. Domestic violence in rural currently married women: effects on utilization of reproductive and maternal health services. *International Journal of Reproduction, Contraception, Obstetrics and Gynecology*, 2018; 7(2): 602-607.
- Gülçur L. A study on domestic violence and sexual abuse in Ankara Turkey. *Women for Women's Human Rights*. 1999; 120-180.
- Güler N, Tel H, Tuncay FÖ. Kadının aile içinde yaşanan şiddete bakışı. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi. 2005; 27(2): 51-56.
- Günay G, Bener Ö. Kadınların toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde aile içi yaşamı algılama biçimleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2011; 15(3); 157-171.
- Güneş G, Kaya M, Pehlivan C. Tıp Fakültesi öğrencilerinin ailelerinde kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili bir araştırma. *Toplum ve Hekim*. 2000; 15(5): 391-397.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması. 2008, http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2008/data/TNSA-2008_ozet_Rapor-tr.pdf (Erişim Tarihi: 13.02.2019).
- Hadi ST. The face of intimate partner violence in bangladesh: revealing patterns from the existing literature. *Bangladesh e-Journal of Sociology*, 2010; 7: 12-20.

- Hıdıroğlu S, Topuzoğlu A, Ay P, Karavuş M. Kadın ve çocuklara karşı fiziksel şiddeti etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi: İstanbul'da sağlık ocağı tabanlı bir çalışma. In *New Symposium Journal* 2006; 44: 196-202.
- İdiz Z. Evlilik uyumu, evlilik yatırımı, aile içi şiddet ve intihar girişimi arasındaki bağlantıların sosyal psikolojik açıdan incelenmesi. 2009, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 87 sayfa, Ankara. (Prof. Dr. Selim Hovardaoğlu)
- Jewkes R, Levin J, Penn KL. Risk factors for domestic violence: findings from a South African cross-sectional study. *Soc Sci Med.* 2002; 55: 1603-1617
- Kabasakal HZ, Girli A. Üniversite öğrencilerinin kadına yönelik şiddet hakkındaki görüşlerinin, deneyimlerinin bazı değişkenler ve yaşam doyumu ile ilişkisi (DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Örneği). *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.* 2012; 14(2): 105-123.
- Kadın Dayanışma Vakfı. Kadına yönelik şiddet el kitabı. Ankara: Kadın Dayanışma Vakfı Yayınları. 2008: 30-32.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSMG), "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması". 2014. (Erişim tarihi:10.06.2019)
<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/dat/542950d5369dc32358ee2bba/Ana%20Rapor.pdf>
- Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) (2015). Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması raporu.1-130 sayfa
- Kanbay Y, Aslan Ö, Işık E, Tektaş P. İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İSKEBE Tutum Ölçeği) geliştirme çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi.* 2017; 18(5): 453-459.
- Kanbay Y, Işık E, Yavuzaslan M, Keleş S. Hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili görüş ve tutumlarının belirlenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi.* 2012; 1(2):107-119.
- Karaoglu L, Celbis O, Ercan C, Ilgar M, Pehlivan E, Güneş G, Eğri M. Physical, emotional and sexual violence during pregnancy in Malatya, Turkey. *The European Journal of Public Health.* 2005; 16(2): 149-156.
- Kaplan PS. Eğitim sendikalarında toplumsal cinsiyet politikaları: kadın öğretmenlerde toplumsal cinsiyet. 2015, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 243 sayfa, İstanbul. (Prof. Dr. Serpil Çakır)

- Kaplan S, Akalın A, Pınar İ, Yılmaz T. Hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddete ve mesleki rollerine yönelik tutumları. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik E-Dergisi. 2014; 2 (1):26-35.
- Karaboğa I. Şiddete maruz kalan kadınlarda psikolojik belirtiler: Kişilik özellikleri ve sosyal destek algısı açısından bir inceleme. 2013, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 135 sayfa, Ankara. (Doç. Dr. Banu Yılmaz)
- Karınca E. Sorularla kadına yönelik aile içi şiddet. Ankara: Afşaroğlu Matbaası. 2011:1-232.
- Kaur R, Garg S. Addressing domestic violence against women: an unfinished agenda. Indian Journal of Community Medicine, 2008; 33(2): 73-76.
- Kelly L, Dubois L. Combating violence against women: Minimum standards for support services. Strasbourg: Gender Equality and Anti-Trafficking Division Directorate General Of Human Rights and Legal Affairs. CoE. 2008; 1-30.
- Keskin B. İstatistiksel Güç Analizi: Sosyal Bilimler Alanında Bir Uygulama. 2012, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 116 sayfa Antalya. (Prof. Dr. Ayşe Anafarta)
- Kitiş, Y. Bilgici ŞS, Bir Aile İçi Şiddet Olgusu; Sır Tutma İlkesi ile Şiddeti İhbar Etme Yükümlülüğü Arasındaki Etik İkilem. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi. 2007; 11(11): 7-11.
- Kocacık F, Kutlar A, ve Erselcan F. Domestic violence against women: A Field Study in Turkey. The Social Science Journal. 2007; 44(4): 698-720.
- Kodan S. Evli bireylerin evlilik kalitesi toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. 2013, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, 130 sayfa, Erzurum.
- Kök CM. Sağlık çalışanlarının aile içi şiddet olgusuna bakış açısı. 2010. Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul. (Dr. Öğr. Üyesi Doç. Dr. Sefer Gümüş)
- Körükçü Ö, Kayık İÖ, Kukulu K. Kadına yönelik şiddetin sonlanmasında erkek işbirliği. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar. 2012; 4(3):396-413.
- Krug EG, Dahlberg LL, Mercy JA, Zwi A, Lozano R. World report on violence and health. WHO, Geneva. 2002:120-135

- Kurçer MA, Güneş G, ve Genç M. Malatya’da sosyoekonomik düzeyleri farklı iki ayrı bölgede evli kadınlara yönelik aile içi şiddet ve etkileyen faktörler. Sağlık ve Toplum Dergisi. 1999; 9(3):34- 37.
- Küçük N. Polislerin kadına yönelik şiddete ve bu tip şiddete mesleki role ilişkin tutumları. 2013. Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 143 sayfa, İstanbul. (Prof. Dr. Mehmet Akif İnancı)
- Leonardsson M, San Sebastian M, Prevalence and predictors of help-seeking for women exposed to spousal violence in India-a cross-sectional study. BMC Womens Health. 2017;17(1):99.
- Lundgren E. (2012). Şiddetin normalleştirilme süreci. (Çev. Berna Ekal). İstanbul: Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı Yayınları. 1-125 sayfa
- Malik JS, Nadda A. A cross-sectional study of gender-based violence against men in The Rural Area Of Haryana, India. Indian Journal of Community Medicine, 2019; 44(1): 35-38.
- Mayda AS, Akkuş D. Ev kadınlarına yönelik aile içi şiddet. Sağlık ve Toplum Dergisi. 2003; 13(4): 51-58.
- Mckie L. Gender, violence and health care: implications for research, policy and practice, Sociology of Health and Illness. 2003; 25(1): 120-131.
- Meit SS, Fitzpatrick KM, Selby JB. Domestic violence: intimate partner violence. Rakel RE (Ed). Textbook of family medicine 7 th ed. Philadelphia: Saunders, Elsevier. 2007; 47-67.
- Ögel K, Tarı I, Eke CY. Okullarda Suç ve Şiddeti Önleme. İstanbul: Yeniden Yayın.2005:1-100.
- Ömek H. Kadına yönelik şiddet ve din ilişkisine sosyolojik bir yaklaşım (Ankara’daki Kadın Sığınma evleri Örneği). 2013, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 115 sayfa, Ankara. (Prof. Dr. Niyazi Akyüz)
- Öngen B, Aytaç S. Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları Ve Yaşam Değerleri İlişkisi. Sosyoloji Konferansları. 2013; 48: 1-18.
- Öyekçin GD, Yetim D, Şahin ME. Kadına Yönelik Farklı Eş Şiddeti Tiplerini Etkileyen Psikososyal Faktörler. Türk Psikiyatri Dergisi 2012; 23: 1-7.

- Öz M. Yoksul ailelerde kadına yönelik eş şiddeti ve şiddeti etkileyen faktörler. 2018, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 147 sayfa, Ankara. (Doc. Dr. Nilgün Küçükkaraca)
- Özden S. Boşanma Sebepleri Bakımında Aile İçi Şiddet. 2010, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 138 sayfa, İstanbul. (Doç. Dr. Faruk Acar)
- Özmete E, Yanardağ ZM. Erkeklerin Bakış Açısıyla Toplumsal Cinsiyet Rollerini: Kadın ve Erkek Olmanın Değeri. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2016; 20(1): 91-107.
- Özpuat F. Hemşirelik Öğrencilerinin Şiddet Eğilimleri ile Toplumsal Cinsiyet Algıları Arasındaki İlişki. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi. 2017; 2(2): 151-161
- Özvarış B, Demirören M, Şener S, ve Tümay Ş. Kadına yönelik aile içi şiddetle mücadelede sağlık hizmetleri. ed: Akın A. Ankara. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları. 2008: 1-110.
- Sezgin H. Partneri tarafından şiddet görmüş ve kadın sığınma evinde barınan kadınların kullandıkları baş etme yöntemleri ile algıladıkları sosyal desteğin ruhsal sağlıkları ile ilişkisinin incelenmesi. 2007, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Doktora Tezi, 133 sayfa, İstanbul. (Doç. Dr. Nevzat Alkan)
- Strube MJ, Barbour LS. The decision to leave an abusive relationship: Economic dependence and psychological commitment. Journal of Marriage and The Family. 1983; 45(4): 785-793.
- Şahin EM, Yetim D, Öyekçin GD. Edirne’de kadına yönelik eş şiddeti yaygınlığı ve kadınların şiddete karşı tutumları. Cumhuriyet Tıp Dergisi. 2012; 34: 23-32.
- Şener EB. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti Önlemede 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve Değerlendirilmesi. 2011, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Uzmanlık Tezi, 201 sayfa, Ankara. (Doç. Dr. Gülriz Uygur)
- Şenol D, Yıldız S. Kadına yönelik şiddet algısı- kadın ve erkek bakış açılarıyla. Mutlu Çocuklar Derneği Yayınları. Ankara 2013: 1-128.
- T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015. Ankara. 2012:1-150.

- T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü (KSSGM). Pekin +5 Siyasi Deklarasyonu ve Sonuç Belgesi & Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu. Ankara. 2001; 30-50.
- Tanrıverdi G, Şıpkın S. Çanakkale'de sağlık ocaklarına başvuran kadınların eğitim durumunun şiddet görme düzeyine etkisi. Fırat Tıp Dergisi. 2008; 13(3); 183-187.
- Tarhan N. Kadın psikolojisi. İstanbul. Nesil Yayınları. 2013:1-352.
- Tatlıoğlu K. Kadına yönelik şiddetle mücadele ulusal eylem planı 2012-2015'in genel bir değerlendirilmesi. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi. 2014; 16 (Özel Sayı I): 115-122.
- TBMM Kadının Statüsünü Araştırma Komisyonu. TBMM kadının statüsünü araştırma komisyonu raporu. (2. Baskı) Ankara: Cem Web-Ofset. 2003: 1-54.
- Uçtu KA, Karahan N, Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet algısı ve şiddet eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 2016; 5(8); 286-291.
- Uluocak Ş, Gökulu G, ve Bilir O. Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde stratejik bir başlangıç noktası: Partner şiddeti. International Journal of Human Sciences, 2014; 11(2): 362-387.
- UNDAW Short History of the Commission on the Status of Women. 2009a. <https://www.un.org/womenwatch/daw/CSW60YRS/CSWbriefhistory.pdf> (Erişim tarihi: 15.01.2019)
- Vahip I, Doğanavşargil Ö. Aile içi fiziksel şiddet ve kadın hastalarımız. Türk Psikiyatri Dergisi. 2006; 17(2): 107-114.
- Waldrop AE, Resick PA. Coping among adult female victims of domestic violence. Journal of Family Violence. 2004; 19(5):291-302.
- Yakın E. Kadına karşı şiddet, nedenleri ve sonuçları. İnsan Hakları Ortak Platformu. 2007: 49-71.
- Yaman EŞ, Ayaz S. Kadına yönelik aile içi şiddet ve kadınların aile içi şiddete bakışı. Anadolu Psikiyatri Dergisi. 2010; 11: 23-29.
- Yayla İD. Hekim ve hemşirelerin kadına yönelik şiddet ile ilgili bilgi, tutum ve davranış düzeyleri. 2009, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

- Yetim D, ve Şahin EM. Kadına Yönelik Şiddete Yaklaşım. Aile Hekimliği Dergisi. 2008; 2(2):48-53.
- Yıldız GT, Güder YS. Okul öncesi dönemdeki çocukların toplumsal cinsiyet algılarında ailenin rolü. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education). 2016; 31(2): 424-446.
- Yiğitalp G, Ertem M, Özkaynak V. Üniversite öğrencilerinin şiddet konusunda deneyimleri ve bu konudaki görüşleri. TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni. 2007; 6(2): 131-136.
- Yiğitcan G. Kadına yönelik şiddet–Kırıkkale örneği. 2013, Kırklareli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 248 sayfa, Kırklareli. (Doç. Dr. Dolunay Şenol)
- Yörük S. Kadına yönelik şiddet: Antalya örneği. 2010, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 147 sayfa, Antalya. (Doç. Dr. Nurşen Adak Özçelik)
- Yörük Ş. Kadına yönelik şiddet olgusu ve yazılı basında temsili üzerine bir araştırma. 2018. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 190 sayfa, İzmir. (Prof. Dr. Ferlâl Örs)

8. EKLER

Ek 1.Bilgilendirilmiş Onam Formu

Değerli Katılımcı,

Sizi “**Kadına Yönelik Şiddet ve Toplumsal Cinsiyet: Evli Kadın ve Erkeklerde Algı, Tutum ve Yaşantıların İncelenmesi**” başlıklı çalışmaya katılmaya davet ediyoruz. Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalında Doç. Dr. Aysun BABACAN GÜMÜŞ danışmanlığında. Hemşire Dilek DEMİR tarafından yürütülen bir yüksek lisans tez çalışmasıdır. Amacımız kadın ve erkeklerin kadına yönelik şiddetle ilgili tutum, algı ve yaşantılarını belirlemek ve toplum sağlığını geliştirmeye katkıda bulunmaktır. Bu doğrultuda bu çalışma kapsamında sizden bazı soruları cevaplamanızı isteyeceğiz. Bu sorulara verdiğiniz cevaplar araştırmacılar tarafından gizli tutulacak ve sadece bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Çalışmadan istediniz zaman gerekçe bildirmeden çekilme hakkınız vardır. Veri toplama formlarında isim belirtmenize gerek yoktur. Vereceğiniz bilgilerin samimi ve gerçeği yansıtan bilgiler olacağına inanıyoruz. Katkı ve desteğiniz için çok teşekkür ederiz.

Çalışmanın amacını, hak ve sorumluluklarımı bu metni okuyarak anladım. Çalışmaya katılmayı kabul ediyorum.

Ad Soyadı:

Tarih:

İmza:

Tezi hazırlayan: Hemşire Dilek DEMİR

Tez danışmanı: Doç. Dr. Aysun BABACAN GÜMÜŞ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik
Anabilim Dalı

İletişim için tel: 05452431916

Ek 2. Kadınlar İçin Anket Formu

Bu araştırmanın amacı, evli kadın ve erkeklerin şiddetle ilgili yaşantılarını, kadına yönelik şiddetle ilgili tutumlarını, toplumsal cinsiyet algılarını ve etkileyen değişkenleri belirlemektir. Araştırmanın güvenliğinden ötürü aşağıda yer alan soruları şu anki durumunuzu dikkate alarak bir bütün olarak ve samimi bir biçimde cevaplamanızı diliyoruz. Buradan sağlanan bilgilerde herhangi bir şekilde kişi yahut kurum paylaşılmaksızın yalnızca bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacaktır. Gösterdiğiniz ilgi ve destek için çok teşekkür ederim.

DİLEK DEMİR

Ç.O.M.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Kaç yaşındasınız?.....

2. Yaşamınızın çoğunu geçirdiğiniz yer?

(1). Köy (2). İlçe (3). Şehir

3. Çocuk sahibi misiniz?

(1).Evet (2).Hayır

4. Cevabınız evet ise çocuk sayınızı yazınız:.....

5. Aile tipinizi belirtiniz?

(1). Çekirdek aile (2). Geniş aile

6. Eğitim durumunuz nedir?

(1).Okur yazar (2).İlkokul (3).Ortaokul (4).Lise (5).Üniversite

7. Mesleğiniz nedir?.....

8. Sosyal güvenceniz mevcut mu?

(1). Var (2). Yok

9. Çalışma durumunuz nedir?

(1). Tam gün (2). Yarım gün (3). Çalışmıyor

10. Gelir seviyenizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

(1). Gelir giderden düşük (2). Gelir gidere denk (3). Gelir giderden

yüksek

11. İlaç kullanmanızı gerektiren kronik bir fiziksel hastalığınız var mı?

(1). Evet (2). Hayır

12. İlaç kullanmanızı gerektiren kronik bir ruhsal hastalığınız var mı?

(1). Evet (2). Hayır

13.Eşinizle isteyerek mi evlendiniz?

(1). Evet (2). Hayır

14.Eşinizle ne şekilde evlendiniz?

(1).Anlaşarak (2).Görücü usulü ile (3).Akraba evliliği (4).Kaçarak (5).Diğer (belirtiniz).....

15.Evlilik sürenizi belirtiniz.....

16.Nikah tipinizi belirtiniz?

(1). Resmi nikah (2). İmam nikahı (3) Hem resmi nikah. hem imam nikahı (4). Nikahsız

17.Eşinizin yaşı nedir?.....

18.Eşinizin eğitim durumu nedir?

(1).Okur yazar (2).İlkokul (3).Ortaokul (4).Lise (5).Üniversite

19.Eşinizin mesleği nedir?.....

20.Eşinizin çalışma durumu nedir?

(1).Tam gün (2).Yarım gün (3).Çalışmıyor

21.Yetiştığınız ailede şiddete tanıklık ettiniz mi?

(1).Evet (2).Hayır

22.Yanıtınız evet ise ne tür şiddete tanıklık ettiniz? (birden fazla şık işaretleyebilirsiniz)

(1). Fiziksel (2). Ekonomik (3). Duygusal (4).Sözel (5). Cinsel

23.Yetiştığınız ailede şiddete maruz kaldınız mı?

(1).Evet (2).Hayır

24.Yanıtınız evet ise ailenizde hangi türde bir şiddete uğradınız? (Burada birden fazla şık işaretleme hakkınız bulunmaktadır)

(1). Fiziksel (2). Ekonomik (3). Duygusal (4).Sözel (5). Cinsel

25.Eşiniz tarafından fiziksel şiddete maruz bırakıldınız mı?

(1). Evet (2). Hayır

26.Yanıtınız evet ise eşiniz tarafından ne sıklıkta fiziksel şiddete maruz bırakıldınız?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

27. Eşiniz tarafından ekonomik şiddete maruz bırakıldınız mı?

(1). Evet (2). Hayır

28. Cevabınız evet ise eşiniz tarafından ne sıklıkta ekonomik şiddete maruz bırakıldınız?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

29. Eşiniz tarafından duygusal şiddete maruz bırakıldınız mı?

(1). Evet (2). Hayır

30. Cevabınız evet ise eşiniz tarafından ne sıklıkta duygusal şiddete maruz bırakıldınız?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

31. Eşiniz tarafından sözel şiddete maruz bırakıldınız mı?

(1). Evet (2). Hayır

32. Yanıtınız evet ise eşiniz tarafından ne sıklıkta sözel şiddete maruz bırakıldınız?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

33. Eşiniz tarafından cinsel şiddete maruz bırakıldınız mı?

(1). Evet (2). Hayır

34. Yanıtınız evet ise eşiniz tarafından ne sıklıkta cinsel şiddete maruz bırakıldınız?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

35. Eşiniz tarafından şiddete maruz bırakıldığınızda ne yaparsınız? (belirtiniz)

.....

Ek 3. Erkekler İçin Anket Formu

Bu araştırmanın amacı, evli kadın ve erkeklerin şiddetle ilgili yaşantılarını, kadına yönelik şiddetle ilgili tutumlarını, toplumsal cinsiyet algılarını ve etkileyen değişkenleri belirlemektir. Araştırmanın güvenilir olmasından ötürü aşağıda yer alan soruları şu anki durumunuzu da dikkate alarak tam ve samimi bir biçimde cevaplamanızı diliyoruz. Buradan sağlanan bilgilerde herhangi bir şekilde kurum ya da kişi belirtilmeyecek ve yalnızca bilimsel amaç için kullanılacaktır. Gösterdiğiniz ilgi ve destekten dolayı teşekkürlerimi arz ederim.

DİLEK DEMİR

Ç.O.M.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

1.Kaç yaşındasınız?.....

2.Yaşamınızın çoğunu geçirdiğiniz yer?

(1). Köy (2). İlçe (3). Şehir

3.Çocuk sahibi misiniz?

(1).Evet (2).Hayır

4.Cevabınız evet ise çocuk sayınızı yazınız:.....

5. Aile tipinizi belirtiniz?

(1). Çekirdek aile (2). Geniş aile

6.Eğitim durumunuz nedir?

(1).Okur yazar (2).İlkokul (3).Ortaokul (4).Lise (5).Üniversite

7.Mesleğiniz nedir?.....

8.Sosyal güvenceniz var mı?

(1). Var (2). Yok

9.Çalışma durumunuz nedir?

(1).Tam gün (2).Yarım gün (3).Çalışmıyor

10.Gelir düzeyinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

(1).Gelir giderden düşük (2).Gelir gidere denk (3).Gelir giderden yüksek

11.Alkol kullanıyor musunuz?

(1). Evet (2). Hayır

12.İlaç kullanmanızı gerektiren kronik bir fiziksel hastalığınız var mı?

(1). Evet (2). Hayır

13.İlaç kullanmanızı gerektiren kronik bir ruhsal hastalığınız var mı?

(1). Evet (2). Hayır

14.Eşinizle isteyerek mi evlendiniz?

(1). Evet (2). Hayır

15.Eşinizle nasıl evlendiniz?

(1).Anlaşarak (2).Görücü usulü ile (3).Akraba evliliği (4).Kaçarak (5).Diğer

(belirtiniz).....

16.Evlilik sürenizi belirtiniz.....

17.Nikah tipinizi belirtiniz?

(1). Resmi nikah (2). İmam nikahı (3) Hem resmi nikah. hem imam nikahı

(4). Nikahsız

18.Eşinizin yaşı nedir?.....

19.Eşinizin eğitim durumu nedir?

(1).Okur yazar (2).İlkokul (3).Ortaokul (4).Lise (5).Üniversite

20.Eşinizin mesleği nedir?.....

21.Eşinizin çalışma durumu nedir?

(1).Tam gün (2).Yarım gün (3).Çalışmıyor

22.Yetiştığınız ailede şiddete tanıklık ettiniz mi?

(1).Evet (2).Hayır

23.Yanıtınız evet ise ne tür şiddete tanıklık ettiniz? (birden fazla şık işaretleyebilirsiniz)

(1). Fiziksel (2). Ekonomik (3). Duygusal (4). Sözel (5). Cinsel

24. Yetiştığınız ailede şiddete maruz kaldınız mı?

(1).Evet (2).Hayır

25.Yanıtınız evet ise ailenizde hangi türde bir şiddet gördünüz?(burada birden çok şık işaretleme hakkınız bulunmaktadır)

(1). Fiziksel (2). Ekonomik (3). Duygusal (4).Sözel (5). Cinsel

26.Eşinize fiziksel şiddet uyguluyor musunuz?

(1). Evet (2). Hayır

27.Yanıtınız evet ise eşinize ne sıklıkta fiziksel şiddet uyguluyorsunuz?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

28.Eşinize ekonomik şiddet uyguluyor musunuz?

(1). Evet (2). Hayır

29. Yanıtınız evet ise eşinize ne sıklıkta ekonomik şiddet uyguluyorsunuz?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

30. Eşinize duygusal şiddet uyguluyor musunuz?

(1). Evet (2). Hayır

31. Yanıtınız evet ise eşinize ne sıklıkta duygusal şiddet uyguluyorsunuz?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

32. Eşinize sözel şiddet uyguluyor musunuz?

(1). Evet (2). Hayır

33. Yanıtınız evet ise eşinize ne sıklıkta sözel şiddet uyguluyorsunuz?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

34. Eşinize cinsel şiddet uyguluyor musunuz?

(1). Evet (2). Hayır

35. Yanıtınız evet ise eşinize ne sıklıkta cinsel şiddet uyguluyorsunuz?

(1). Nadir (2). Bazen (3). Sıklıkla (4). Sürekli

Ek 4.KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUM ÖLÇEĞİ (İSKEBE TUTUM ÖLÇEĞİ)

Değerli katılımcı; aşağıda kadına yönelik şiddetle ilgili tutumları içeren maddeler verilmiştir. Her bir maddeyi değerlendirerek; sizin için en uygun olduğunu düşündüğünüz kutucuğu işaretleyiniz.						
	KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUM ÖLÇEĞİ (İSKEBE TUTUM ÖLÇEĞİ)	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1)	Kadın, eğer bir yere gitmek istiyorsa erkeğin iznini almak zorundadır.	1	2	3	4	5
2)	Evlilik durumunda kadına evlendiği kişinin soyadı verilmelidir.	1	2	3	4	5
3)	"Koca hem döver, hem de sever" sözüne katılmakla beraber benimserim.	1	2	3	4	5
4)	Cinsel anlamda tacize maruz kalan kadının bu durumda bir kabahati bulunmaktadır.	1	2	3	4	5
5)	Bir kadın bir erkeğin kontrolünde olmamalıdır.	1	2	3	4	5
6)	Kadının harcama yaparken mutlaka erkeğin kontrolünde olmalıdır.	1	2	3	4	5
7)	Erkek yoğunluğunun çok fazla olduğu yerlere kadın yalnız başına gitmemelidir.	1	2	3	4	5
8)	Dayak terbiye etmede kullanılan iyi ve gerekli bir araçtır.	1	2	3	4	5
9)	Erkek istediği taktirde kadın her ne kadar istemese de ilişkiye girmek zorundadır.	1	2	3	4	5
10)	Kadının dayak atmanın geçerli nedenleri vardır.	1	2	3	4	5
11)	Erkeklerin yoğun olarak çalışmakta olduğu iş yerinde kadınların çalışması doğru değildir.	1	2	3	4	5
12)	Dayak, aşırıya kaçmadıkça ve ağır olmadıkça mazur görülebilir.	1	2	3	4	5
13)	Maddi konularda erkeğin kararı doğrultusunda hareket edilmelidir.	1	2	3	4	5
14)	Erkeklerin kadınlara laf atması, gayet doğal ve normal bir davranıştır.	1	2	3	4	5
15)	Erkek istediği taktirde, kadın istemese dahi erkeğin arzu ettiği şekilde cinsel ilişkiye girilmelidir.	1	2	3	4	5

16)	Namus için işlenmiş olan cinayetlerde haklılık payı vardır.	1	2	3	4	5
17)	Erkek istediği takdirde kadın her ne kadar istemese de çocuk doğurmak zorundadır.	1	2	3	4	5
18)	Kadın istese dahi erkek izin vermezse kadının çalışma hakkı yoktur.	1	2	3	4	5
19)	Erkek, gerekli gördüğü takdirde, kadının evden dışarı çıkmasına izin vermemekte haklıdır.	1	2	3	4	5
20)	Eğer çok ağır değilse fiziksel şiddet mazur görülebilir.	1	2	3	4	5
21)	Geç saatlere kadar kadın dışarda bulunmamalıdır.	1	2	3	4	5
22)	Eğer bir kadın tek başına dolaşıyorsa, buna laf atılması gayet doğal ve normal bir davranıştır.	1	2	3	4	5
23)	Kadınlar tüm sektörlerde çalışamaz.	1	2	3	4	5
24)	Evli bir kadın erkek arkadaşına sahip olabilir ve bu gayet normaldir.	1	2	3	4	5
25)	Eğer kadın söz dinlemiyorsa, bu problem onun dövülmesiyle son bulur.	1	2	3	4	5
26)	Kadınların bazıları sözlü olarak tacizi hak etmektedirler.	1	2	3	4	5
27)	Erkek izin vermezse kadın o giysiyi giymemelidir.	1	2	3	4	5
28)	Kadın geç saatlere kadar dışarıda dolaşıyorsa tacizi hak eder.	1	2	3	4	5
29)	Eğer erkek yeterli ölçüde gelir elde ediyorsa kadının çalışması gerekmez.	1	2	3	4	5
30)	Bir kadına yapılan fiziksel şiddetin nedeni kendisinden kaynaklıdır.	1	2	3	4	5

Ek 5. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği

	Aşağıdaki ifadelere hangi ölçüde katıldığınızı “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerinden birini (x) işareti ile belirtiniz. Lütfen hiçbir soruyu yanıtızsız bırakmayınız.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1)	Evlilik, bir kadının çalışması için herhangi bir şekilde engel teşkil etmez.	1	2	3	4	5
2)	Kadının çalışması sadece geçim sıkıntısı olduğunda mevcut olur.	1	2	3	4	5
3)	Çalışan kadın da çocukları için yeterli miktarda zaman ayırabilir.	1	2	3	4	5
4)	Annelikten sonra kadının çalışması gerekmemektedir.	1	2	3	4	5
5)	Sadece erkekler değil, kadınlar da siyasette başarı sağlayabilir.	1	2	3	4	5
6)	Evlendikten sonra kadının çalışması gerekmez.	1	2	3	4	5
7)	Kadının çalışması, onun ev işlerini aksatması için geçerli bir sebep değildir.	1	2	3	4	5
8)	Kadın çalıştığında hayattan daha çok keyif almaktadır.	1	2	3	4	5
9)	Erkekler kadınları her daim korumalıdır.	1	2	3	4	5
10)	Kadın eğer kocası izin vermiyorsa çalışmamalıdır.	1	2	3	4	5
11)	Yöneticilik yalnızca erkeğe mahsus değildir. Kadınlar da iyi birer yönetici olabilir.	1	2	3	4	5
12)	Çalışmakta olan kadın elde ettiği geliri eşine vermek zorundadır.	1	2	3	4	5
13)	Çalışmakta olan bir kadın, çocuklarına daha iyi annelik yapar.	1		3	4	5
14)	Erkekler de kadına yüklenen bulaşık, çamaşır gibi işlerde kadına yardımcı olmalıdır.	1	2	3	4	5
15)	Kocasız kadın sahıpsiz eve benzer.	1	2	3	4	5
16)	Ailede geliri sağlama görevi erkeklere aittir.	1	2	3	4	5
17)	Kadınların yalnız başına ticarethane açması sakıncalıdır.	1	2	3	4	5
18)	Ev işleri, kadınların ilk görevidir.	1	2	3	4	5
19)	Bir kadın kocasından daha fazla gelir elde etmemelidir.	1	2	3	4	5
20)	Evin reisi her daim erkek olmalıdır.	1	2	3	4	5
21)	Toplumsal açıdan liderlik genel itibarıyla erkeklerde olmalıdır.	1	2	3	4	5
22)	En az erkek çocukları kadar kız çocuklarına da özgürlük tanınmalıdır.	1	2	3	4	5
23)	Kadın kendi hakkı için kocasına baş kaldıracabilmelidir.	1	2	3	4	5
24)	Evlilikte erkek kadından yaşça büyük olmalıdır.	1	2	3	4	5
25)	Aile içi önem arz eden kararlar, erkek tarafından alınmalıdır.	1	2	3	4	5

Ek 6. İzinler

T.C. Sağlık Bakanlığı

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü

ÇANAKKALE İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ - ÇANAKKALE
ÖZEL TEŞHİS VE TEDAVİ ÖZEL AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI,
ÖZEL YATAKLI VE SAĞLIK MESLEKLERİ BİRİMİ
19/05/2018 16:01 - 18231034 - 604.02.99 - E.302

Sayı : 18231034-604.02.99

Konu : Anket Çalışması İzni

Sayın Dilek DEMİR

İlgi:17/04/2018 tarihli dilekçeniz.

İlgi tarihli dilekçeniz ve ekleri ile Müdürlüğümüze gönderilen "*Kadına Yönelik Şiddet ve Toplumsal Cinsiyet:Evli Kadın ve Erkeklerde Algı,Tutum ve Yaşantılarının İncelenmesi*" konulu tez çalışmanız kapsamındaki anket çalışmasını Kepez, Barbaros ve Cevatpaşa Aile Sağlığı Merkezlerinde kayıtlı bireylerde uygulama talebiniz Müdürlüğümüz bünyesinde 30/04/2018 tarihinde toplanan Sağlık Hizmetleri Araştırma İzin Talepleri Değerlendirme Komisyonunca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalıdır.
Dr. Ali TAŞCI
İl Sağlık Müdürü

Sağlık Hizmetleri Şube Müdürlüğü
Faks No:02862170074

e-Posta:gulsermin.alpaslan@saglik.gov.tr İnt.Adresi: canakkaleism.saglik.gov.tr

Bilgi için:Gülsermin ALPASLAN

Unvan:EBE

Telefon No:0 (286)217 11 58/ 217 11 15-1208

Evrakın elektronik imzalı suretine <http://e-belge.saglik.gov.tr> adresinden 81ba01c8-d69f-4010-baa1-836d5a68210f kodu ile erişebilirsiniz.
Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı : 18920478-604.02.02-E.1800050622
Konu : Başvuru İncelemesi

04/04/2018

Sayın Doç. Dr. Aysun BABACAN GÜMÜŞ

Yürütücülüğünü yapmış olduğunuz "Kadına Yönelik Şiddet ve Toplumsal Cinsiyet:: Evli Kadın ve Erkeklerde Algı, Tutum ve Yaşantıların İncelenmesi" başlıklı 2011-KAEK-27/2018-E.1800021110 nolu projeniz ile ilgili olarak Klinik Araştırmalar Etik Kurulunun almış olduğu 04/04/2018 tarih ve 07-02 nolu kararı aşağıdadır.
Bilgilerinize rica ederim.

Karar Tarihi:04.04.2018
Karar No:2018-07

Karar-02)2011-KAEK-27/2018-E.1800021110 no'lu araştırma ile ilgili olarak, proje yürütücüsü Doç. Dr. Aysun BABACAN GÜMÜŞ'ün çalışması Etik Kurul tarafından değerlendirilmiş olup; yapılan oylamada "**ETİK KURUL ONAYINI ALIR**" kararı verilmiştir.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Hakkı Engin AKSULU
Kurul Başkanı

Belge Doğrulamak İçin: <https://ubys.comu.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/Index> adresinden DTAAPHA kodu girerek belgeyi doğrulayabilirsiniz.

Adres : Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi Çanakkale
Bilgi İçin İrtibat : Faize Oturan - Sekreter
Telefon :
Belgegeçer No :
e-posta : İnternet Adresi :

1800050622 numaralı belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince Hakkı Engin Aksulu tarafından 04.04.2018 tarihinde güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 7.Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Adı	DİLEK	Soyadı	DEMİR
Doğum Yeri	NAZİLLİ	Doğum Tarihi	15.07.1993
Uyruğu	T.C.	TC Kimlik No	26461231050
E-mail	dilektoscali@gmail.com	Tel	5452431916

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Doktora/Uzmanlık		
Yüksek Lisans		
Lisans	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	2015

İş Deneyimi

	Görevi	Kurum	Süre (Yıl - Yıl)
1.	HEMŞİRE	ÇANAKKALEBAYRAMIÇ DEVLET HASTANESİ	2015-...

Katıldığı Uluslararası ve ulusal konferans ve kongreler:

16. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi "Kuşaklararası Hemşirelik"

Topçu G, Toscalı D, Kaya E.K, Solak D, Tanriverdi G. "Farklı kuşaklardaki akademisyenlerin deneyimledikleri çatışmalar ve başa çıkma yöntemleri: Nitel araştırma".

Ek 8. SPİRALLİ TEZ KONTROL FORMU

	Evet	Hayır
1) Amblem renkli ve 2x2 cm boyutunda olmalıdır.	✓	
2) Kapakta sadece başlık bold ve 14 punto, diğer yazılar normal renkte ve 12 punto yazılmalıdır.	✓	
3) Tez savunma sınavında kabul edilmiş tezler için, tezin sırtı tez yazım kılavuzuna uygun olarak düzenlenmiş olmalıdır.	✓	
4) Kabul edilmiş tez konusu ile tezin baş sayfasındaki tez konusu aynı olmalıdır.	✓	
5) Beyan eksiksiz ve imzalı olarak Tez Yazım Kılavuzundaki gibi konmalıdır.	✓	
6) Özet ve Summary 250'şer kelimeyi aşmamalıdır. (1 sayfa)	✓	
7) Anahtar kelimeler (en fazla) 5 adet olmalıdır.	✓	
8) İngilizce özetin başında konu başlığı yazılmalıdır.	✓	
9) Metin ve kaynakların tümü 1,5 aralıklı olmalıdır.	✓	
10) Tezde yazım karakteri olarak "Times New Roman" kullanılmalıdır.	✓	
11) Web sayfa kaynakları metin içinde de geçmelidir (parantez içinde güncelleme tarihi ile birlikte). Kaynaklar bölümünde de cümlenin en sonunda Erişim adresi ve Erişim tarihi sırasıyla verilmelidir.	✓	
12) Çalışmanın Etik Kurul onayı, varsa kurum onayı tezin en arkasına konmalıdır.	✓	

Tarih: 15 /08/ 2019 DİLEK DEMİR 	Tarih: 15 /08/ 2019 Prof. Dr. Aysun BABACAN GÜMÜŞ
---	--

Ek 9. SİRALLİ/CİTLİ TEZ YAZIM KONTROL LİSTESİ**ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ****SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ SİRALLİ/CİTLİ TEZ YAZIM KONTROL LİSTESİ**

KONTROL BAŞLIĞI	ÖĞRENCİ	DANIŞMAN
Tez yazımında kullanılan yazı tipi	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Sayfa kenar boşlukları	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Kapak sayfası düzeni	☒ UYGUN	☒ UYGUN
İç kapak sayfası düzeni	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Onay sayfası düzeni	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Beyan sayfası içeriği ve düzeni	☒ UYGUN	☒ UYGUN
İçindekiler sayfası düzeni	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Teşekkür sayfası	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Türkçe özet	☒ UYGUN	☒ UYGUN
İngilizce özet	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Simgeler ve kısaltmalar dizini	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Şekiller dizini	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Tablolar dizini	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Tezin ön sayfalarının sıralaması	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Ön sayfaların numaralandırılması	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Sayfalarının numaralandırılması	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Başlıklarının numaralandırılması	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Şekil, resim ve tablo numaralandırması	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Yöntem ve Gereç	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Bulgular	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Tartışma	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Sonuç ve Öneriler	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Kaynaklar	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Atıflar (alıntı ve göndermeler)	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Ekler (etik kurul onayı, vs)	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Tez planı	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Dil (anlatım, yazım –imla)	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Kâğıt ve baskı özelliği	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Tezin son şeklinin elektronik kopyası	☒ UYGUN	☒ UYGUN
Tarih: 15/08/2019 DİLEK DEMİR 	Tarih: 15/08/2019 Prof. Dr. Aysun BABACAN GÜMÜŞ	